CHRONICON DE REGIBVS FRANCORVM, A PHARAMVNDO VSQVE AD HENRICVM II.

PARISIIS

Apud Vaſcoſanum, uia Iacobea, ad inſigne Fontis.

M. D. XLVIII.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

FRANCORVM *gens è* Germ*anica nobilitate in* G*alliam ueniens,regnum condidit : quæ tanta fuit animi magnitudine & uirtute , ut nullus uſquam populus fuerit , quem ferociter bello nõ appetierit: aut laceßita,magna cum laude non repulerit.* Gal*lias enim debellauit , cum quibus non pro imperio & gloria, ſed pro ſalute atque uita omnes ferè orbis nationes armis contenderunt .* E*a prima toti pariter* G*ermaniæ imperauit : quam neque* R*omani, neque alij quantumuis potentes , non modò domare,ſed nec uincere potuerunt.* N*ullum porrò in* E*uropa florens ac nobile regnum eſt, uel principatus, qui non ut olim à* Troi*anis originem ducere nobilißimus quiſque gloriabatur, ita à* F*rancis ſanguinem trahere ſe iactet,&* Lili*orum inſignia circun ferat .* R*eges quos* B*eroſus ordine commemorat, ſciens prætermitto , nolens quicquam literis mandare,quod non incorruptis rerum geſtarum monumentis ſit traditum .* I*n primis enim operam dedi, & id maximè ſtudui , ut quæ adhuc immenſis uoluminibus & ueteribus fabulis diſperſa iactabantur, ea paucis & certo ordine comprehenſa, uerißimaque,quantum fieri potuit,in lucem emitterem.* F*ranci igitur , quibus* D*uces antea , aut, ſi mauis,* R*eguli imperitabant,*P*haramundum primum* R*egem potentißimum habuerunt.*

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
420	1	FARAMVNDVS I. REX AN. XI.	4381
421	2		4382
422	3	*Lex Salica hoc tempore condita fuit.*	4383
423	4		4384
424	5		4385
425	6		4386
426	7		4387
427	8		4388
428	9		4389
429	10		4390
430	11		4391
431	1	CLODIO COMATVS II. REX ANN. XVIII. *Alij Capillatum, alij Crinitum uerbo idem ſignificante nominant.*	4392
432	2		4393
433	3		4394
434	4		4395
435	5		4396
436	6		4397
437	7		4398
438	8		4399
439	9		4400
440	10	*Germanus Altiſsiodorenſis Epiſcopus.*	4401
441	11		4402
442	12		4403
443	13		4404
444	14		4405
445	15		4406
446	16		4407
447	17		4408
448	18		4409
449	1	MEROVEVS III. REX AN. X.	4410
450	2		4411

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mundi
451	3	Attila Hunnorum rex cum quingentis hominũ millibus Germaniam permeãs, non paucas diruit urbes: cum multam etiam Galliæ partem peragraſſet, tandem Aurelianum obſidet.	4412
452	4	Annianus Aurelianenſis epiſcopus. Lupus Tricaſſium epiſcopus.	4413
453	5	Nicaſius Rhemorũ Archiepiſcopus martyr. Quæ de Vrſula & undecim millibus uirginum martyrum leguntur, his temporibus geſta ſunt. Cum Attila pedem referente manus cõſerit in Catalaunis Aetius Imperatoris præfectus in Gallijs, cui Meroueus Francorum rex, & eius filius Childericus, Theodoricus Viſigotthorũ rex, & eius filius Thoriſmũdus ſuppetias ferunt. In eo prælio ex utraque parte interiere ad 180. millia hominum fortiſſimorum. illic Theodoricus occubuit.	4414
454	6	Attila uictus Aetij incuria euaſit, & in Pannonias profugit. Thoriſmũdus patri Viſigotthorum regi ſucceſſit.	4415
455	7		4416
456	8		4417
457	9	D. Genouefa uirgo Pariſienſis.	4418
458	10		4419
459	1	CHILDERICVS IIII. REX ANN. XXVI.	4420
460	2		4421
461	3	Childericus rex libidinoſus, & omnis generis luxui addictus, quũ tributis populum aliquãdiu uexaſſet, quò faſtum & pellices maximè foueret, tandẽ ob inſolentiam expellitur, preciũ ſtultitiæ fe-	4422

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mundi
		rens. Aegidius Romanus Sueßionum præfectus ſucceßit in eius locum per annos 8.	
462	4		4423
463	5		4424
464	6		4425
465	7		4426
466	8		4427
467	9		4428
468	10		4429
469	11	*Rex Vidomari opera amici fidißimi in regnum reuocatur, cui obuiam proficiſcitur ad Ambaros uſque, cũ amplißimo Francorum nobilium comitatu. Bißina Bißini regis Turingiæ uxor, marito relicto, Childericum eſt ſequuta.*	4430
470	12		4431
471	13		4432
472	14		4433
473	15		4434
474	16		4435
475	17	*Colonia à rege expugnata, & exercitus Aegidij cæſus.*	4436
476	18		4437
477	19		4438
478	20	*Britanni ex inſula Albione olim, nunc Anglia uocata, profecti, & nouas ſedes quærentes, conantur Pictones, Andes, Cœnomanos, & Engoliſmẽſes armis expellere ſuis ſedibus: & uſque in Aquitaniam, quam tum Viſigotthi occupabãt, penetrauere.*	4439
479	21		4440
480	22		4441
481	23	*Aegidius moritur, cuius filius Syagrius*	4442

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
481		*cum in patris locum apud Sueſsiones ſucceßiſſet, Franciæ regnum affectat.*	4442
482	24		4443
483	25		4444
484	26	*Annos regnauit* 30. *Paulus Aemylius.*	4445
485	1	CLODVEVS 5. REX AN. 30. *Clodoueus apud Sueßiones uxorē ducit Chriſtianam Clotildem Burgundionē.*	4446
486	2		4447
487	3		4448
488	4		4449
489	5	*Syagrius à Sueßionibus expulſus, Toloſam confugit ad Alaricum Viſigotthorū regem, à quo proditus, & Clodoueo redditus, ſecuri percutitur. Sic deſiere expulſi & cæſi in Gallijs imperium habere Romani.*	4450
490	6		4451
491	7		4452
492	8		4453
493	9		4454
494	10		4455
495	11	*Clodoueus Turingiam ſubiugat.*	4456
496	12	*à Rheno ad Sequanam regnū dilatat,*	4457
497	13	*ad Ligerim uſque fines ſuos extendit.*	4458
498	14	*Meleduni arcem expugnat.*	4459
499	15	*Diu multumq; laborauerat Clotildis regina ut maritū regem ad Chriſti fidem conuerteret, quod præſtare nunquam potuit: aliquando autem deo ita uolente cōtigit, ut in bello ad Tolbiacum in Vbijs, quod gerebat aduerſus Alemanos, periculi magnitudine, idolorúmque diffidētia, repentè uouerit ſe Chriſtianum fore: quo facto eorúmque rege cæſo, confeſtim ui-*	4460

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
499	15	ctor euadit, omnémque Alemaniam reddit tributariam. Ei ex prælio redeunti, ut gratificaretur, obuiam proceſſit Clotildis uſque Rhemos, ubi à Remigio pontifice ſacrum baptiſma Chriſtique fidem ſuſcipit.	4460
500	16	Lantieldis regis ſoror ab Arriana hæreſi conuertitur, partim in gratiam Theodorici Italorum regis, qui, dum Clodoueus in eccleſiaſtico erat cõcilio quod Aureliani habuit, legatos ad eum miſerat: partim ob nuper ſuſceptam religionem. Alemanos à grauiſſimis quæ uictor impoſuerat tributis, duríſque legibus ſubleuat. Hanc ſynodũ Aurelianenſem alij ſcribunt fuiſſe ann. 512.	4461
501	17	Initiũ belli aduerſus Alaricũ Viſigotthorũ regẽ, ex quo acerrimæ inter utroſq; principes & populum exarſerunt inimicitiæ. Gundebaldus Burgundiæ rex, & Clotildis patruus, inſtigante Theodorico res inter Alaricum & Clodoueum cum componere conatus fuiſſet, tanquam alteri plus fauiſſet, ipſum, iunioris fratris Odeſilli impulſu, dimidio regni Clodoueus ſpoliat, eíque cõcedit. Odeſillus mox à fratre proditore circũuentus, & Viennæ oppreſſus occiditur. Cauſſa igitur ſpecioſiori Clodoueus cum magna militum manu Gundebaldum perſecutus, regno & patria cedere cogit.	4462
502	18		4463
503	19		4464
504	20		4465
505	21		4466

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mundi
506	22		4467
507	23		4468
508	24		4469
509	25	*In Pictonibus ad cãpos Vogladẽſes Alaricus rex & Viſigotthi cæduntur. Mœnia Engoliſmæ ruinoſa, in conſpectu Clodouei urbem aggreſſuri ruunt, quod pro miraculo creditur. Illinc Burdegalã uſque hoſtes inſecutus eſt. Theodoricus regis Clodouei nothus, in Aquitaniam præmiſſus, Albios, Ruthenos, Aruernos, Toloſates, Vaſconiámque ſubiugat. Aruerni poſtremi ſeſe regi dedunt, cæſo Appollinare eorum duce Sidonij epiſcopi cõſanguineo. Almaricus Alarici filius in Hiſpaniam fugiens, patri ſucceſſit. Rex intellecta Gundebaldi morte, Sigiſmundo eius filio eam regni Burgundiæ partẽ quæ eſt ultra Ararim, reddit, ut ulceratũ Theodorici animũ ob Alarici generi ſui cædem, mitigaret. Reliquam uerò partem, quæ eſt cis Ararim, ſibi ſeruat. Omnes tum ferè Gallias & uniuerſam Alemaniam rex tenebat ſub ditione.*	4470
510	26	*Cannacariũ Cameracenſium & Atrebatium Regulum, quòd ſe uerum regni hæredem diceret, eius quoque fratres & totã familiã ſuſtulit Clodoueus. Adulterinam pecuniã domeſticis proditoribus, quorũ erat uſus opera, perſoluit. Cloueus ab Anaſtaſio imperatore dona recepit Patriciatus & Cõſulatus titulum & inſignia: coronã inſuper aureã multis unionibus diſtinctã, quam poſtea Romam D. Petro offerendam remittit.*	4471

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mundi
511	27	*Theodoricus cum lxxx. hominum millibus* Ilbam *comitem in auxilium* Almarico *regis* Alarici *filio mittit, ut in patris uindictã perſequatur* Frãcos, *qui* Aquitaniæ *relicti erant præſidio.* Francorum *ad uiginti millia, aut etiam amplius cæduntur.* Sigibertus Coloniæ *præfectus à flagitioſo filio trucidatus, quò maturius patri ſuccederet. In eum ſeueriſſimè rex animaduertit, parricidiumq́; ſanctiſſimè ultus eſt.* De Chararico *eiusq́; filio monachatũ profiteri coactis, ſupplicium quòd de rege maledicerent, ſumptũ eſt.*	4472
512	28		4473
513	29		4474
514	30	Clodoueus Lutetiæ *ſepultus in æde quã apoſtolis* Petro *&* Paulo *erexerat, hodie templum* D. Genouefes *appellatur.*	4475
515	1	CHILDEBERTVS VI. REX ANN. XLV. *Regnum diuiſit cũ fratribus, cui* Pariſiorum, Clotario *Sueſſionum,* Clodamiro *Aurelianenſiũ,* Theodorico Notho *Mediomatricũ regna obuenere. Pacem cum* Almarico *cõfeſtim ineunt, data in uxorem* Clotilde *ſorore, &* Toloſatibus *redditis.* Tichildis *altera eorum ſoror ſacerdos uixit.* Sigiſmundus Burgundiæ *rex filium necat* Sugerium *in gratiam nouercæ.*	4476
516	2	Clochilaicus Danorũ *rex à* Francis *quos claſsica incurſione inuaſerat, pfligatus.* Theodobertus Theodorici *filius uictor*	4477
517	3	*ad patrem redit.*	4478
518	4	Hermenfredus Turingus Bertariũ *fratrem necat, nec quieuit antequã* Bade-	4479

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
518	4	*rico alteri fratri idem feciſſet, accito ad ſcelus & prædam* Theodorico.	4479
519	5		4480
520	6	Clodamirus *Aurelianenſis* Sigiſmundũ *Burgundionem cum poſtrema uxore & eorum liberis bello capit, quos Aureliani necat*. Gundemarus *frater elapſus Burgundiæ regnum occupat.*	4481
521	7	Clodamirus *ſucceſſor Burgundionis uictoria elatus illuc redit, Gundemarũ perſecuturus: à quo fugam ſimulãte circunſeptus eſt, & in ipſo cõflictu cæſus.*	4482
522	8		4483
523	9		4484
524	10	Theodoricus *nõ accepta ab* Hermenfredo *parte prædæ quam promiſerat, adiuuante* Clotario *illũ aggreditur, uincit & cædit, Turingiámque ſubiugat.* Clotarius *in matrimonium accepit captiuam* Radegundem *defuncti* Bertarij *filiam.*	4485
525	11	Childebertus *bello occidit* Almaricũ *Hiſpaniæ regem, quòd Arriana hæreſi infectus, à qua abhorrebat* Clotildis *uxor,* Franci *ſoror, eã quòd durè tractaret: quæ dum à fratre reducitur, in itinere obit.* Pariſijs *iuxta patrem ſepelitur.*	4486
526	12	Clotarius *in odiũ mortis* Clodamari *fratris* Auguſtodunum *obſidet, captiuamq; Burgundionum abducit reginã.* Gundemarus *eius maritus rebus omnibus exutus, in* Hiſpaniã *fugit, illincq; ut tutior eſſet, in* Africam *traijcit.* Childebertus & Clotarius *Burgundiã inter ſe partiũtur, nulla* Clodamiri *filiorũ habita ratione.*	4487
527	13		4488

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
528	14		4489
529	15		4490
530	16	*Franci à rege puero* Athalarico *uniuerſæ* Galliæ *dominium auferunt, quod eius auus* Theodoricus Italiæ *rex tenuerat.* Amalaſiūta *mater & tutrix* Theodoberto Mediomatricū *regi prouinciā tradet.*	4491
531	17	Clotarius *adoleſcētulorū fratris filiorum* Theobaldi *&* Guntari *manibus proprijs cæde patrata, extemplo* Pariſiorum Lutetiam *exit.* D. Clodoaldus *minimus natu, qui euaſerat, monachatum profeſſus eſt.* Clotildis *auia, quæ illos apud ſe educauerat, rei indignitate percita,* Turones *ſe cōtulit. Quo facto penes* Childebertum *&* Clotariū *ſumma rerum fuit, cœperuntq; ſimul in* Francia *regnare.*	4492
532	18		4493
533	19		4494
534	20		4495
535	21		4496
536	22	Iuetoti *paruuli regni in* Rotomagenſi *agro inſtitutio & creatio hæredibus* Valteri Iuetoti *à rege ante aras necati.*	4497
537	23	Theodobertus Mediomatricum *rex potentētiſſimus.*	4498
538	24		4499
539	25		4500
540	26	*Regum inter ſe oriūtur ſuſpiciones.* Childebertus *cū fratris filio* Theodoberto *aduerſus* Clotarium, Clotilde *matre repugnante reclamātéque, armatur: ſed ſubita in ipſo cōflictus initio oborta tempeſtas quadam numinis uoluntate acies dirimit in agri* Aurelianēſis *uico cui nomē eſt*	4501

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mundi
540	26	Combrium: quæ res animos inter ſe diſcordes in concordiam traxit.	4501
541	27	Theodobertus partim ſuis, partim ducũ auſpicijs in Italiam uaria ſæpe fortuna ingreſſus eſt. ab alijs ampliſsima retulit ſpolia, alijs uerò tributa impoſuit. Childebertus eiúſque frater Clotarius Cæſarauguſtam deficere ab hæreſi Ariana cogunt, plurimáſque in Hiſpa-	4502
542	28	nia urbes expugnant.	4503
543	29		4504
544	30		4505
345	31		4506
546	32		4507
547	33		4508
548	34		4509
549	35		4510
550	36	Theobaldus Mediomatricum poſt Theodobertum rex.	4511
551	37		4512
552	38		4513
553	39		4514
554	40	Clotildis regina in Turonibus obit, cuius cadauer Lutetiam tranſlatum.	4515
555	41		4516
556	42	Qui remanſerant Franci in Italia, cæduntur. Theodobaldus ſine liberis moritur, regnumq́; reliquit Clotario alteri patruorum. Clotarius cui magnũ erat aduerſus Saxones & Turingos negotium, ſumma immanitate omnia ferro & igni uaſtabat. aliquando tamen uitæ periculum adijt.	4517
557	43	D. Radegũdis apud Pictones deo quàm marito gratior & acceptior.	4518.

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mundi
558	44		4519
559	45	*Childebertus nullis relictis liberis moritur, ſepelitúrque in* D. *Germani æde, quæ eſt ad muros urbis, ab eo erecta & dicata* D. V*icentio cum ex Hiſpania rediret.*	4520
560	1	CLOTARIVS SOLVS VII. REX ANN. V. *Tertiam reddituum eccleſiæ partem ſibi exhiberi iuſsit, cui Turonum archiepiſcopus liberè & fortiter interceſsit, uaticinatus regno ſpoliatum iri regem, ſi pauperum bona attenuaret atque eriperet.*	4521
561	2		4522
562	3		4523
563	4	*Granum filium bello ſubactum, cũ uxore, liberis & uniuerſa familia rex exurendum curat. is enim patri nõ audiens, acrebellis, multa* G*alliæ damna intulerat, primùm à* C*hildeberto patruo inflammatus, cauſſam eius deinde defendẽte ſocero* A*quitaniæ duce.* P*oſtremùm* C*onabus* B*ritannus eum excepit ac tutatus eſt.* S*ocerum illum rex ferè perdiderat,* B*ritannum autem paulò ante filij necem interemerat.*	4524
564	5	*Rex* C*ompendij obit. in æde* D. M*edardi* S*ueſsionenſis ſepultus, quã paulo antè mortem ædificare cœperat*	4525
565	1	CHEREBERTVS VIII. REX ANN. IX. *Ei, diuiſa inter fratres hæreditate paterna,* P*ariſij ſorte obuenere.* C*hilperico* S*ueſsionũ regnũ: qui cũ patris theſauros intercepiſſet, magna ui pecuniæ* P*ariſios ad ſeſe pertrahere ſperabat.*	4526

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
565		Guntranno Aurelianenſium, Sigiberto Mediomatricum. Nonnulli ferunt Cherebertũ paucos annos uixiſſe, qui muliere quauis corruptior, totus in ſcortationibus & luxu uitam agebat.	4526
566	2		4527
567	3	Sigibertus Hũnos profligat, qui per Turingiam ſignis infeſtis cõtra ſe uenerant. Adeò parum inter reges Chilpericum & Sigibertum conueniebat, ut uterque leuicula occaſione captata frequenter alterius fines inuaſerit: nonnunquam fœdus inter ſe feriebant: ſed id ſimulatum erat, quò uterque incautum alterum opprimeret. Guntrannus paci ſemper ſtudebat.	4528
568	4	Sigibertus Sueuis agrum à Saxonibus relictum cum Italiam peterent, habitandũ dedit. Chilpericus cum prima uxore Audouera diuortium fecit, ex qua tres ſuſceperat liberos, Theodobertũ, Merouεum, & Clodoueum, eamq́; in cœnobiũ apud Cœnomanos coniјcit.	4529
569	5	Sigibertus Brunechildẽ Athanagildi Viſigotthorum regis filiam uxorem ducit. Chilpericus Galſontem alteram regis Athanagildi filiam uxorẽ ducit: quæ cum	4530
570	6	ferre Fredegundẽ pellicem non potuiſſet, mortua in mariti lecto inuenta eſt.	4531
571	7		4532
572	8		4533
573	9		4534
574	1	CHILPERICVS IX. REX AN. XIIII. Initio Chilpericus neq;	4535

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		omnia tenebat, neque fortior erat.	
575	2		4536
576	3	*Orientis Imperator Francis prouinciam reſtituit, de qua dum Guntrannus & Sigibertus certant, Longobardi eam diripiunt. Fratres de regno certant. Sigiberto in Germania trans Rhenum occupato in rebus ordinandis, Rhemorũ op-*	4537
577	4	*pidum quod illius ditionis erat, nonulláque in Cãpania loca Chilpericus adoritur, parátque bellum quantum poteſt maximum cum filio Theodoberto. Hunni bello iterum moto, cum ferè ſuis præſtigijs & incãtationibus uictores euaſiſſent aduerſus Sigibertum, diu duraturum cum eo fœdus percutiunt. Sigibertus rediens Sueſſionũ deditione facta Theodobertum capit: quem ubi iureiurando*	4538
578	5	*adſtrinxit bellum aduerſus ſe nunquam ſuſcepturũ, ſtatim ad Chilpericum remittit. Theodobertus iuſſu patris uiolato iureiurando contra patruũ dimicans, cæditur. Chilpericus rebus acciſis cũ uxore Tornacum ſe recipit. Sigibertus magna pompa cum uxore Brunechilde Lutetiã Pariſiorũ ingreditur, à quibus eſt honorificè receptus. Paucis pòſt diebus cũ fauorem in ſe principum, quibus gratior quàm frater erat, perſpectum haberet, ob ídque inſtituiſſet fratri nec uitam*	4539
579	6	*nedum fortunas relinquere, à duobus trucidatur percuſſoribus ad id facinus à Fredegunde Chilperici uxore immiſſis. Brunechildis quæ tũ Lutetiæ erat, mariti morte cognita, Childeberbũ filiũ illico*	4540

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mundi
579	6	*liberat, & clàm in Auſtraſiam mittit. qua re Chilpericus indignatus, ablato uniuerſo eius mundo ditiſsimo, copioſiſsimóque, datis cuſtodibus relegat* Rotomagum.	4540
580	7	*Meroueus cum patrui occiſi uxore* Brunechilde Rotomagi *matrimoniũ cõtrahit, approbãte & miniſtrãte* Prætextato Rotomagenſiũ *archiepiſcopo.* Chilpericus *pater illinc eductum inſtigãte* Fredegunde *nouerca in cœnobiũ detrudit.*	4541
581	8		4542
582	9	*Prætextatus* Rotomagen. *archiepiſcopus* Fredegundis *opera in exilium mittitur, reclamantibus epiſcopis.* *A rege patre* Meroueus *cæditur.* Brunechildis *ad filium in* Auſtraſiam *remittitur.*	4543
583	10		4544
584	11	Fredegũdis *nouercæ imperio* Clodoueus *natu poſtremus regius iuuenis necatur.*	4545
585	12		4546
586	13		4547
587	14	Fredegundis *eiusq; adulter* Landricus M. Eq. *regem noctu à uenatione redeuntem ad* Calam *trucidandum iugulandumq; curant. cuius cadauer ad* D. Germani *ædẽ quæ in* Lutetiæ *ſuburbijs eſt, delatũ, ibi ſepelitur. eius filius* Clotarius *tunc natus erat menſes* 4.	4548
588	1	CLOTARIVS SECVNDVS X. REX ANN. XLIIII. *Guntrãnus patruus rector* Franciæ *tutorem pueri* Landricũ M. Eq. *inſtituit, uoluitq; apud matrem* Fredegundem *illum educari,*	4549

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
589	2	*Anno nondū exacto Childebertus Mediomatricum rex, regni adminiſtrationem obtinere armis tētabat, fruſtra etiā Fredegundem depoſcens, de qua ſupplicium ſumere decreuerat. Guntrānus quò quietum redderet, illum adoptat, & in teſtamenti tabulis hæredem ſcribit. Gundoaldus cum ſe ad aliquod tempus Clotarij primi filium finxiſſet, tandem à ſuis proditus, cum ijſdem ad ſupplicium ducitur. Ad Longobardos ex Italia pellendos Childebertus ab imperatore Mauricio pecuniā accipit: ſed hoc fruſtra fuit. nam modo pace facta cum ijs, modo inferior diſcedebat. quod ſiquando hunc uictorem eſſe contingeret, illi ſe arcibus & oppidis locisq; munitiſsimis facilè tuebātur. Prætextatus Rotom. Archiepiſcopus reuocatus die Paſchæ in templo cæditur Fredegundis dolo. Hæ ſunt per initia regni Clotarij mutationes.*	4550
590	3		4551
591	4		4552
592	5		4553
593	6		4554
594	7	*Childebertus Anthari Longobardo repudiato, ſororem Ricardo Viſigotthorum regi elocat. Antharis Bauarorum regis filiam accipit uxorē. inde ortum eſt inter Frācos & Bauaros bellū. Alij anno 589.*	4555
595	8	*Taſsillo rex Bauariæ per Childebertum ſtatuitur.*	4556
596	9		4557
597	10	*Guntrānus rex bonus moritur, cui teſtamēto ſuccedit Childebertus fratris filius.*	4558

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
598	11	*In Sueßionibus profligatur Childebertus, cæſis militum X X.M. in eo prælio. Dux regij exercitus Lādricus M.Eq. Fredegundis mulier ad quiduis audax & animoſa ſemper in prima ſtans acie ad animandos milites puerum oſtentabat.*	4559
599	12		4560
600	13	*Childebertus & eius uxor eodē die intereunt, non ſine ueneni ſuſpicione. Brunechildis duobus pueris regibus Theodoberto Auſtraſianorum, & Theodorico Burgundionum tutrix remanſit.*	4561
601	14	*Cacannus rex Hunnorum in Auſtraſiā irrumpit, cui Brunechildis data pecunia ad ſuos redire perſuaſit. Fredegundis enim bello perſequebatur duos Childeberti filios ualde pueros. ea porrò in exitu anni moritur.*	4562
602	15		4563
603	16		4564
604	17	*Gallia bellis premitur. Theodobertus &*	4565
605	18	*Theodoricus reges in Senonibus magnā Clotario cladem inferunt, adeò ut iniquas pacis conditiones, quas ſeruare nequijt, ab illis accipere cogeretur.*	4566
606	19		4567
607	20		4568
608	21		4569
609	22		4570
610	23	*Theodoricus & Theodobertus bellum inter ſe parant Brunechildis auiæ conſilio, quæ pulſa ab Auſtraſia Theodoricū ad id inſtimulabat. ſed Protadio M.Eq. Burgundionum militari ſeditione interempto, Theodoricus fratri pacem dedit.*	4571

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
611	24		4572
612	25	Iterum uincitur Clotarius, res ſemper nouas in Stampis moliens: amiſſúmque decus recuperare ſperans, maiorem quàm antea cladem accipit per Theodoricum. Bertoaldus tamen Theodoberti Auſtraſiani exercitus legatus cecidit. In his prælijs ſupra hominum triginta millia perijſſe feruntur. Deſiderius Viennenſium epiſcopus martyrium tulit à Theodorico lapidibus obrutus.	4573
613	26		4574
614	27	D. Columbanus à Theodorico rege in exilium pellitur, quòd nothos eius ex ſcortis ſuſceptos regno nunquam ſucceſſuros diceret.	4575
615	28	Theodoricus ad Salationem pacem à fratre petit, Clotarium, exteróſque reges Hiſpanum Longobardúmque uehementer infenſos metuens, coniunctis uiribus bellum apparantes. Conſpiratione fracta, & Clotario precio & promiſſis perſuaſo ac pacato, Theodobertum fratrem bello aggreditur: & magna hominum cæ-	4576
616	29	de facta in pugna Tullenſi ſemel atque iterum uictus Theodobertus ad Coloniã fugiens, captiuus Cauillonum ducitur, P. Aemylio: alij tradunt in acie cæſum. Theodoricũ dyſenteria quidam ſublatum, alij ueneno putant. Annales & hiſtoriæ narrant hoc loco Brunechildis mortem, & tragica ſcelera, quæ magna ex parte fabuloſa puto. Clotarius rex ſolus pacificus, gratioſus, & ſuis charus.	4577

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
617	30	Aletheus morte multatur, quòd in Clotarij regis necem conſpiraſſet. Bertrudis regina (cuius ſubornãdæ corrũpendæq; ad id facinus ſuſceperat negocium Leudemũdus Sedunenſium epiſcopus, melior leno quàm præſul) rem omnem prudenter & magna fide uiro detegit. Clotarius epiſcopo, uita eius ſeruata, aliam nõ irrogat pœnã, quàm ut non liceret è diœceſi pedem efferre. O regis pietatem in eccleſiaſticum ordinem! ò gratiam flagitioſo factam! Clotarius fœdus cum Longobardis diu duraturum percutit.	4578
618	31		4579
619	32		4580
620	33		4581
621	34		4582
622	35		4583
623	36		4584
624	37		4585
625	38		4586
626	39	Dagobertus in contumeliam ſuperbo pædagogo barbam uellit ac reſecat, uirgisq; cædendum iubet. Pro miraculo habetur patris iram uitare potuiſſe: adeò regis animus hoc filij facto offenſus erat, ut ægrè ueniam dederit, cæſum adeò & lacerum uerberibus hominem aſpiciens.	4587
627	40		4588
628	41	Rex Auſtraſiæ partem Dagoberto regendam dedit, cui Pipinũ & Arnulfum, ut eorũ cõſilijs pareret, & uteretur, adiũgit.	4589
629	42		4590
630	43	Crudelis cruentáque Clotarij uictoria ſuppetias ferentis Dagoberto filio in bello	4591

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		aduerſus Saxones in capite ſaucio.	
631	44	Dagobertus Cometrude Sichildis nouercæ ſorore in matrimoniū accepta, nihil nō apud regē patrem indulgentiſs. poterat. Clotarius duobus filijs Dagoberto & Ariberto relictis ex duabus uxoribus, obijt, in æde D. Germani ſepultus.	4592
632	1	DAGOBERTVS XI. REX AN. XIIII. Fratri Ariberto Aquitaniæ regnū in partē hæreditariam dat.	4593
633	2	Dagobertus Sclauos adhuc idolatras debellat.	4594
634	3		4595
635	4	Franci Vaſconiam debellant.	4596
636	5	Adeò mulieroſus erat Dagobertus, ut quocunque proficiſceretur, ſecum agmen ſcortorum & pellicum traheret: nec eo cōtentus, uarijs in locis collegia formoſarū inſtituit, quæ habitu & elegantia reginarū ueſtirentur. Quam rem dum diuus	4597
637	6	Amandus liberè reprehendit, in exiliū mittitur. Reuocatum aſſerit Gaguinus ubi regem huius facti aliquantum pœnituiſſet.	4598
638	7		4599
639	8	Rex Iudæos omnes qui Chriſtianiſmū profiteri nollent, Francia edicto expellit. Dagobertus ædem diui Dionyſii à funmentis erexit, ex alijs undequaque corradens, eáſque ſpolians, quò hanc unam ditaret. nec quiſquam ante eum inuenitur qui patrimonij reditus annuos templis tam magnificè profuſeq; donarit. Monachorum ocium & inertia multas texuit de eo fabulas, ut aſſentatione &	4600

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
639		*laudibus principum facultates ad hamum pellicerent.* Credo Dagobertū *bonum fuiſſe uirum: uerùm nō uſque adeò ſanctum, qui in immenſis cum donationibus tum ædificijs ſalutem, quemadmodum iſti perſuadebant, poneret.* Ho*rum iſtiuſmodi commenta apud exteros noſtrarum eleuant hiſtoriarum fidem.* In *hoc monachorum collegio uiros fuiſſe quamplurimos religione & ſanctitate celebres non dubito, qui maiora loco illi ornamenta quàm tales ſcriptores, attulere.* Hoc *autem maximum eſt regum* Franciæ Mauſoleum. Aribertus *rex* Aquitaniæ *moritur relicto infante*	4600
640	9	Chilperico*: quo mox extincto, ſumma rerum* Dagoberto *ceſsit.* Dagobertus *filium* Sigibertum *Auſtraſianorum regem facit, ut contra Sclauos deorum cultores patriam tueatur.*	4601
641	10		4602
642	11		4603
643	12	Vaſcones *rebelles in fidem recipit.* Iudicaildis Britanniæ *rex amicitiam & ſocietatem regis init.* Ega Magiſter Equitum Francorum.	4604
644	13	Siſenandus Dagoberti *ope rex* Viſigotthorum *creatur, pulſo* Santilla. Paulus Aemylius *ſcribit* 16. *ann. regnaſſe, ſed duos in* Auſtraſia *numerat uiuo adhuc patre.*	4605
645	14	Dagobertus *profluuio uentris* Spineti *propter* Sequanam IIII. CAL. FEBR. *moritur ſepultus*	4606

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		in æde D. Dionyſij, quam extruxit.	
646	1	CLODOVEVS SECVNDVS XII. REX ANN. XVII. *Sigibertus maior natu Auſtraſia cõtẽtus. Clodoueus & Ludouicus idem nomẽ eſt Germanicè. Hic primus Ludouicus numeratur. Nam Clodouei nomen priori illi Magno conceditur, quia regnum Francorum primus Chriſtum profeſſus eſt.*	4607
647	2	*Grimoaldus Pipini filius M. Eq. Auſtraſianorum.*	4608
648	3	*Ercembaldus M. Eq. Francorum.*	4609
649	4		4610
650	5		4611
651	6		4612
652	7	*Sigibertus Auſtraſianorũ rex nulla prole ſuſcepta, Ildebertum filium Grimoaldi Magiſtri Eq. adoptat, uerùm mox naſcitur illi filius Dagobertus.*	4613
653	8		4614
654	9		4613
655	10		4616
656	11	*Grimoaldus Dagobertum ualde puerũ & tonſum & monachũ in Scotiam mittit, quem pater moriens, eius fidei cõmendauerat. Filium Ildebertum Auſtraſianorum regem ſalutat.*	4617
657	12		4618
658	13	*Franci perfidiam hanc & proditionem ferre non poſſunt. Ildeberto in pugna occiſo, Grimoaldus captus Pariſijs in carcere uitã miſerè finijt. Clodoueus Childericum filium ſecundum regem in Auſtraſiam mittit.*	4619
659	14		4620

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
660	15	*Hac tempeſtate fames maxima* Galliã *inuaſit: cui ut ſuccurreretur,* Clodoueus *aurum & argentum quo ædem* D.Dioſij Dagobertus *pater impenſè magnificéque ornauerat, arripit & aufert, & egentibus piè diſtribuit.* Theſaurũ *etiam in capſis & ferculis, brachiumq́;* D.Dionyſij *frangit & aſportat, propterea aiũt regem inſaniſſe, ac mente captum per reliquũ uitæ tempus diuina numinis uindicta. Certè ſi pauperum gratia ſubmo-*	4621
661	16	*uit, ſapienter & religioſè fecit: quanuis illum uita defunctum mentis impotem finxerint eo ſpectantes, ne poſteri principes hoc ſibi exemplũ in diripiendis eccleſiæ facultatibus ad imitandum proponerent, nõ ſolùm in egentium inopia, ſed in ſuis etiam aliquando negotijs. Cõtrà uerò ſi alia motus cupiditate, quàm ut fame pereuntium neceſsitati bona dilargiretur, quæ ad ſubſidiũ pauperũ eccleſiæ dicata donataq́; ſunt, equidẽ ſtatuo indignum & nephariũ ſacrilegium fuiſſe. Non magis enim delirare atque inſanire poterat. Sanctæ diuorum reliquiæ ac ſimulacra precioſa uendita ſæpenumero ſunt ut expreſſæ neceſsitati ſubueniretur: perſuaſumq́; nobis eſſe debet, quòd illi uiui ſe uenales exhibuiſsẽt, ut populum fame, miſerijs, totq́; malis uexatum liberarent. Vtinam non ob alias cauſſas eccleſiæ bona auferantur.*	4622
662	17	Rex *obijt. in æde* D.Dionyſij *ſepultus.* Multi *annos tantùm regnaſſe* 16. *tradunt.*	4623

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
663	1	CLOTARIVS TERTIVS XIII. REX ANN. IIII.	4624
664	2		4625
665	3		4626
666	4	*Rex ad Calam Pariſiorum uicum decedit, ſepultus in æde D.Dionyſij.*	4627
667	1	*Hoc anno Theodoricus Clodouei filius Childerico minor, poſt fratrem Clotariũ regnauit Ebroini M.Eq. authoritate: ſed ob incontinentiã & ſcelera à regno Rex expellitur. Magiſter autem Eq. callidus, aſtutus, & crudelis in cœnobium truditur, Childerico qui in Auſtraſia imperitabat, accerſito. Soluti & puſilli animi reges, inertes, toti in luxu & uenere. à maioribus degenerantes, ſe regnumq; Magiſtris Equitũ permittebant. In delicijs, belluationibus, ac libidinibus cum mulieribus clàm uolutabantur. nullo tẽpore in publicum prodibant cum pompa & regio apparatu, præterquã Calend. Maijs, ut accepta & data uiciſsim ſalute, Regis officio fungi, ac partes obire uiderentur. Ferè Pariſij, & Neuſtriæ regnum erant uniuerſæ eorum ditiones. Reliquum Galliæ in controuerſia erat, quamplurimis ab eorum Imperio deſciſcentibus, dum penes Magiſtros Equitũ ſumma rerum eſſet.*	4628
668	1	CHILDERICVS SECVNDVS XIIII. REX ANN. XII. *Vlfoaldus* M.Eq.	4629
669	2		4630
670	3		4631
671	4		4632

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
672	5		4633
673	6		4634
674	7		4635
675	8		4636
676	9		4637
677	10		4638
678	11		4630
679	12	Rex Bodillum *uirum inſignem & nobilem ad palum ligandum, flagriſq; cædendum iubet: quod dum facit, maius in ſe ſuorum concitat odium.* Hic *graui affectus iniuria, ulciſci ſtatuit. itaque coniuratione facta, dū in ea ſylua quæ ad* Calam Pariſiorum *uicum eſt, rex uenatur, illum ex inſidijs ad ueſperam adoritur, & interimit. idem continuò facit utero gerenti* Reginæ. *uterque in æde* D. Gernani *à pratis ſepultus eſt.* Vlſoaldus M. Eq. *euadit, & in* Auſtraſiam *redit.* Theodoricus *reuocatus in regnum reſtituitur, ſed cui datur* Leudeſius Ercembaldi *filius* M. Eq.	4640
680	1	THEODORICVS XV. REX ANN. XIIII.	4641
681	2		4642
682	3		4643
683	4		4644
684	5		4645
685	6	Ebroinus *relicto monachatu, ingenti ſceleratorū manu collecta, clanculario* Audoëni *archiepiſcopi* Rotomagēſium *admonitu, hoſtes magna celeritate opprimit, & gazā intercipit. tandē* Regis *& regni adminiſtrationem recipit,* Leudeſio	4646

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		perſidioſè occiſo inter colloquendum. *Plurimi illius cauſſa epiſcopi in perpetuum exilium mittuntur: pleroſque, ut animũ ſanguine expleret, iugulãdos curat.* D. Leodegarius *Eduorũ epiſcopus poſt longa carceris tædia capite trũcatur, confoßis prius oculis, & corpore miſerè mutilato, dilaniatoq́;.* Eius *frater* Guerinus *nomine, paulò antè lapidibus obrutus fuerat.* D. Lãbertus *exulat.* Amatus *poſt aliquot annos in exilio moritur.* Pipinus Craßus *Anſigiſi filius.*	
686	7		4647
687	8	*Pipini &* Martini *Auſtraſianorum ducum acies fundit* Ebroinus *in agro* Laudunenſi. *contra fidem datam* Martinum *ad ſe in colloquium accerſitum crudeliter interimit.* Ermenfredus *in ultionẽ ex inſidijs ſceleratum* Ebroinum *noctu in lecto iugu-*	4648 4649
688	9	*gulat. extemplo ad* Pipinum *confugit. illius loco* Magiſter Equitũ Varrato *creatus eſt: quem* Giſlemarus *ſceleratus filius ab illo magiſtratu haud ita multò pòſt armis deturbat, ſed paucos dies à perpetrato facinore dignitate potitur, di-*	
689	10	*uino numine impietatem ulciſcente. In eum magiſtratum pater reſtitutus, breui moritur.* Bertarius *eius gener, homo non magni animi, parúmque rebus gerendis aptus,* Magiſter *equitum dicitur.*	4650
690	11	*Pipinus cum exulum* Francorum *collecta manu,* Regis Theodorici *aciem ad*	4651
691	12	Textritium *fundit, fugátque.* Bertrarius *à ſuis necatur.*	4652

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
691	12	*Pipinus Magiſter Equitum, qui multū res Francorum auxit. In Auſtraſiam reuocatus, aulæ præfectum Nordebertum relinquet.*	4652
692	13	*Drogo Pipini maximus natu filius, Dux Campanorum.*	4653
693	14	*Rex Atrebatibus ſepultus in D. Vedaſti æde.*	4654
694	1	CLODOVEVS TERTIVS XVI. REX ANN. IIII.	4655
695	2		4656
696	3		4657
697	4	*Friſij Rabodo eorum duce ſuperato, in Chriſtianiſmum à Pipino inducuntur, apud quos Vuillibrotus, quem nonnulli Clementem epiſcopum nominant, frequentes de Chriſti uerbo conciones habuit, eóſque inſtituit.*	4658
698	1	CHILDEBERTVS SECVNDVS XVII REX AN. XVIII. *Frater iunior defuncti.* *D. Lambertus Traiectenſium epiſcopus, ab exilio reuocatus, cum nō dubitaſſet Pipini adulterium reprehendere, à Dodone pellicis ipſius fratre miſerè tru-*	4659
699	2	*cidatus eſt. Percuſſor & cōſcij intra annum diuinitus puniuntur & pereunt.* *Grimoaldus Pipini filius loco patris Præfectus aulæ.*	4660
700	3		4661
701	4		4662
702	5		4663
703	6		4664
704	7		4665
705	8		4666

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
706	9		4667
707	10		4668
708	11		4669
709	12		4670
710	13		4671
711	14		4672
712	15		4673
713	16	*Grimoaldus* Leodij *ante aras* D. Lamberti *à quodam* Friſio *gregario milite trucidatur.* Pipinus Theobaldum *nepotem aulæ* Præfectum *facit.*	4674
714	17	*Mors Pipini Craſsi.* *Carolum Tutidem, hoc eſt Martellũ ex Alpaide pellice filium, Ducẽ Auſtraſianorum inſtituerat: ſed relicta Plectrudis illum Coloniæ in Carcerem conijcit, ſperans cum Theobaldo nepote ſumma rerum potiri.*	4675
715	18	*Rex conditus Canciaci ad ædem D. Stephani.* HAEC REGVM *nomenclatura, & catalogus, quia titulo tenus Reges erãt, ſatis indigeſtus, & parum certus. Nam & apud illius temporis ſcriptores nullo ferè numero fuere.* *In Francia maxima rerum perturbatio, quouſque genus hoc regum extinctum fuit, & regni adminiſtratio ad Pipini filij Martelli familiam deuoluta.* *Franci Plectrudis mulieris imperio nunquam ſe ſubiecturi erant.* *Interea Reges pro libidine creabãtur, eorumq; ius & dignitatẽ tuebantur hi tantùm à quibus in regnũ euecti erant.*	4676

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
715		Theobaldus Magiſter Equitum Dagoberti, Ramanfredus Magiſter Equitū Chilperici, uterque bellum hoc domeſticum & inteſtinum inter ſe gerebant.	4676
716	I	DAGOBERTVS SECVNDVS XVIII. REX ANN. IIII. Filius natu maximus defuncti Regis. Hunc nonnulli, præſertim Sigibertus Clodoueum nominant. Prælium acerrimum ad ſyluā Cociam. Theobaldus fuga euadit, ex quo Dagobertus ægre regnū aduerſus hoſtes defendit Carolus Martellus cū nouercæ manus ef-	4677
717	2	fugiſſet, omnia expertus eſt ut in ſtatum reſtitueretur, & ſe his omnibus rebus in-	4678
718	3	terpoſuit. Initio inferior a Rabodo Friſio, cum multos ſuorū amiſiſſet, acri prælio uictus, animo tamen inuictus fuit. Nam Chilpericū perſecutus ad Amblauam circunuētū ſpoliauit, III. Calend. April. cecidit, deinde ad Vinciacum Samarobrinenſiū, rediens autē Coloniam	4679
719	4	Theodoricus & Chilpericus Dagoberti liberi penè infantes in cœnobium collocantur. ingreſſus eſt. Rege quoque Dagoberto mortuo & ſepulto Cāciaci, Martellus ſubornat ſalu-	4680
720	I	tatq; regem CLOTARIVM quendā qui his duobus annis regnū affectās, inuadere & occupare conatur. Sed in ordine regū locū illi eſſe nō patiar, quia illū p̄termittit P. Aemylius. Chilpericus ui	4681

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mundi
		ctus, inita ſocietate Eudonē Aquitaniæ ducē in Cāpaniā aduocat in auxiliū. Ca	
721	2	rolus cū aduerſus eos obuiā proceſſiſſet, in fugā cōijcit, & aſſecutus eſt Ramanfredum Andegaui. Poſt Clotarij mortē reuocat ex Vaſconia Chilpericū, eúmque ſibi regem facit, pace Eudoni data.	4682
722	I	CHILPERICVS SECVNDVS XIX. REX ANN. V. Is eſt qui antea & Daniel uocatus, & ſacerdos fuiſſe dicitur.	4683
723	2	Carolus debellat Saxones.	4684
724	3	Carolus Bauaros domat.	4685
725	4	Alemanis ui armorum perterritus, Carolus recipit reducitq; Plectrudem unà cū Sonichilde eius nepte, quæ profugerant illuc, Carolum metuentes. CAROLVS MARTELLVS Francorum princeps.	4686
726	5		4687
727	I	Chilpericus ſepelitur Nouioduni. THEODORICVS CALA XX. REX ANN. XV.	4688
728	2	Bellum Aquitanicum & Saracenum.	4689
729	3	Eudo Aquitanicus bello redintegrato, quum modis omnibus ſe Carolo inferiorem eſſe animaduerteret, Saracenos Hiſpaniam tunc occupantes, ad ſe inuitat. Qui numero ad CCCC.M. cum uxoribus liberis ac ſeruis tanquam omnia occupaturi uenerunt, quacunque iter facerent, tum ſacra, tum prophana nullo diſcrimine hoſtiliter depopulantes. Hoſpes Eudo eorum aduentu preſſus, facilè ad pacem inclinauit. Nam in ipſo	4690

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
729		*conflictu & prælio cum ad nos defeciſſet, plurimum ad uictoriam adiuuit.*	4690
730	4	*Carolus enim Martellus aduerſus illos profectus, cum in Turonibus ad agrum D. Martini Pulchri illis occurriſſet, ſtragem eorũ incredibilẽ edidit. In eo prælio cadit rex Abdirama. ex noſtris deſiderati ſunt modò* 1500. *Cõmentitiũ putarem tantam de Saracenis uictoriam à noſtris partam eſſe, niſi pariter exteri rerum ſcriptores de nobis hoc literis prodidiſſent, cum magna lætitiæ ſignificatione, quòd gẽs tam barbara, legis ac religionis tã impiæ, cui nemo hactenus par eſſe potuerat, penè occidione occiderit.*	4691
731	5		4692
732	6	*Eudo fato functus eſt. Hunnoldus & Vaifarus filij, ut Aquitaniam recipiãt, ad ſe Viſigotthos & Arrianos in auxilium arceſſunt, qui incendijs & dire-*	4693
733	7	*ptionibus uſque in Burgundiã penè omnia deuaſtant. Martellus cum copijs accurrit, eóſque cedere cogit.*	4694
734	8	*Carolus Friſiis ſubactis idola deorum deiicit, ut ſimul omnes Chriſtũ colerent profiterentúrque.*	4695
735	9	*Secundum bellum Saracenum.* *Saraceni denuo ex Hiſpania in Galliã, ut ſe ulciſcãtur, cõtendunt. cum Gotthis, acceptis inuicem obſidibus, ſocietatẽ ineunt. proditione Auenionem occupant.*	4696
736	10	*Martellus illico cum auxilijs & ingentibus copijs urbem expugnat. Athinus rex Saracenorũ nauicula elapſus, Narbonẽ profugit. Amoreus rex Saracenorũ*	4697

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
736		*alter opem ſuis laturus, ad Illiberim ad internecionem cæſus eſt. Athinus relicta Narbone fugit. Martellus reliquias belli perſequitur, multarū urbium incendijs. Hoc principe à bello uix militi licebat reſpirare, qua re nobilitas longè melior & præſtantior erat.*	4697
737	11		4698
738	12		4699
739	13		4700
740	14		4701
741	15	*Rex obit mēſe Iunio, ſepultus in D. Dioniſij æde.* XI. CAL. *Nouēb. Car. Martellus princeps Cariſiaci propter Iſaram è uiuis exceſſit, cōditus in Mauſoleo Dionyſiaco in ordine regum. Fabulantur ad inferos damnatum, quia decumarum aliquid acceperat, ut nobilibus ſtipendia facientibus, ob labores, pericula, & rerū ſuarū dāna, quæ in bello Saraceno acceperant, aliqua ex parte ſatisfaceret. Filij ſuccedunt Carolomanus Auſtraſiæ, Pipinus Breuis Franciæ præfecturā obtinet. Aegidius archiepiſcopus Rotomagenſium.*	4702
742	1	CHILDERICVS STVPIDVS XI. REX ANN. IX. — *Gripho hæreditate priuatus, Laudunum arcem belli occupauerat, mox fratribus in fidē ſe permittere cogitur.*	4703
743	2		4704
744	3		4705
745	4		4706
746	5	*Carolomanus Roma rediens, obiectus o-*	4707

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
746		mnibus fortunis, in cœnobium ſeceßit, incluſitq́; , quod in monte Soracte ædificauerat. Sed quia in loco frequenti nimium & cõſpicuo ſitum erat, nempe ad uiam, in montem Caßinum migrauit, tonſu habituq́; monachi accepto.	4707
747	6	Gripho, noua ſemper in fratrem machinatus, quorum exitum nullum reperire	4708
748	7	poterat, in tranſitu Alpium à Theodino Tranſiurano nobili occiditur.	4709
749	8		4710
750	9	Childericus regno exactus, cogitur ſe monachum profiteri. A Pharamundo uſ ad Pipinũ ſũt anni 331. A Meroueo 302. A Clodoueo Chriſtiano 252.	4711
751	1	PIPINVS BREVIS XXII. REX ANN. XVIII. primus ex ſuo genere conſenſu nobilium, fauore & beneficio papæ Romani ungitur. Apud Aemyl. reponendum eſt 751. pro 701.	4712
752	2	Stephanus papa in Galliam profugus.	4713
753	3	Bonifacius Maguntinus pontifex. Pipinus aduerſus Aiſtulfum Longobardorum regem Italiam inuadit.	4714
754	4		4715
755	5	Pipinus iterum intrauit in Italiã. Aiſtulfo deuicto, Max. Pontifici Ro. dona dedit, etiam exarchiam Rauennatiũ finibus bene maximis: nequis iſtã largitionem à Francis principibus ingratè iniuſtéque auferat, Cõſtantino Imp. adſcribens, quam Pipinus in eccleſiam Romanam cõtulit, inuito & reclamãte Græco	4716
756	6	eam quoq; poſſeßionem iuris Auguſtorũ eſſe. Illinc Pipinus primus eccleſiaſticos	4717

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Romanorum ritus, & cantuũ cæremonias in Franciam accepit, atque attulit: illúdq; negociũ Aegidio fratri (Remigiũ quidã uocãt) Rotomagenſiũ archiepiſcopo datum. Hæc ex Aemylio & alijs. Stephanus Pipinum Francorum regem & Ro. Patricium dicit.	
757	7	*Rex Parlamentum in Francia inſtituit.*	4718
758	8		4719
759	9		4720
760	10	*Res his ferè annis aduerſus Vaifarum in Aquitania geſtæ.*	4721
761	11		4722
762	12		4723
763	13		4724
764	14	*Fabulæ Roberti Neuſtrij, quẽ Diabolum dicunt, recenſentur his temporibus.*	4725
765	15		4726
766	16		4727
767	17		4728
768	18	*Vaifarus à ſuis occiditur. Rex Pariſijs obit 8. Calendas Octobris. Alij annis 17. regnaſſe ſcribunt, relictis filijs regibus. Carolo Magno Sueßionibus, Carolomano Nouioduni.*	4729
769	1	CAROLVS MAGNVS XXIII. REX ANN. XLVI. *Aquitaniam & Vaſconiam recipit.*	4730
770	2		4731
771	3	*Carolomanus rex moritur, cuius uxor Berta cum liberis, comite Audomaro, ad Deſiderium fugit.*	4732
772	4	*Initium belli Saxonici.*	4733
773	5	*Carolus ab Hadriano papa accerſitus, et*	4734

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
773		in Italiam ingreſſus, cepit Deſiderium Longobardorum regem. Romæ donationem Pipini confirmauit, auxitq;. Synodum ſimul conſtituit, ac dignitatem, iusq; eligendi pontificis, & inueſtiturā illam epiſcoporū, pro remuneratione ab Adriano accepit. Patricius etiā primùm ab iſto creatus, Italiæ regnum per Francos Mediolani Papiæq; præfectos tenuit. Seruandum quoque ſtatuit, reuerſus in Galliam, in Mediomatricibus primùm, atque inde per uniuerſas Galliæ eccleſias ritum & conſuetudinem Rom.	4734
774	6		4735
775	7		4736
776	8		4737
777	9		4738
778	10	Euerſa Pampelone, Ibnabala regulus Cæſarauguſtæ reſtituitur. Hiſpani Chriſtianiſſimum accipere, & uectigal ſoluere coacti.	4739
779	11		4740
780	12		4741
781	13		4742
782	14		4743
783	15		4744
784	16		4745
785	17		4746
786	18		4747
787	19		4748
788	20		4749
789	21		4750
790	22		4751
791	23	Bellum Hunnicum, quod ante annum octauum finem non accepit. Palmerius.	4752

Anni Chriſti	Anni Regni			Anni Mūdi
		Carolus Magnus ſcholam Pariſiorum inſtituit, opera Alcuini, & Claudij Clementis.		
792	24			4753
793	25			4754
794	26			4755
795	27			4756
796	28			4757
797	29			4758
798	30			4759
799	31			4760
800	32	Anni Imperij	*Turpinus Rhemorū pontifex Romæ natali Chriſti à Leone papa diadema impoſitum acc.pit.*	4761
801	33	I	CAROLVS MAGNVS IMP. AVGVSTVS. *Caroli Magni liberi prouincias acceperūt à patre regendas, Carolus ætate grandior Pannonias, Pipinus Italiæ regnū, Ludouicus Aquitaniā. Carolus & Nicephorus diui-*	4762
802	34	2	*ſerunt imperium, ſicq; inter ipſos conuentum eſt, ut qui in Cæſarum familiā Auguſtorúmque nomen ſuccederent, Imperatores dicerentur, alter quidem Orientis, alter Occidentis.*	4763
803	35	3		4764
804	36	4		4765
805	37	5	*Saxones perpetuò rebellātes, perpetuoq; uicti, coacti Romanam religionem acceperunt.*	4766

Anni Chriſti	Anni Regni			Anni Mũdi
			Belli Saxonici finis.	
806	38	6		4767
807	39	7		4768
808	40	8		4769
809	41	9		4770
810	42	10	Pipinus Mediolani, 8. Id. Iul.	4771
811	43	11	Carolus in Bauaria, prid. Non. Decemb. moritur.	4772
812	44	12		4773
813	45	13	Bernardũ nepotẽ ex Pipino, Italiæ regẽ eſſe ſtatuit Auguſtus. Ludouicũ filium ſibi cooptat, & Cæſarẽ creari uult. Quinque concilia pro ſtatu eccleſiaſtico celebranda iuſsit, Maguntinum, Rhemẽſe, Turonenſe, Cauillonẽſe, Arelatenſe. Aemylius hoc Arelati habitum ſcribit.	4774
814	46	14		4775
815	1		Aquiſgrani obijt V. Cal. Feb. Regni anno 47. ætatis 72. LVDOVIC. PIVS IMP. AVG. XXIIII. REX ANN. XXVI.	4776
816	2		Vaſcones recepti. Stephanus papa in Galliam uenit, coronauitque Aquiſgrani Ludouicum Imperatorem.	4777
817	3		Reges filios creauit, Lotarium Italiæ, Pipinum Aquitaniæ, Ludouicum Noricorum.	4778
818	4		Bernardi Italiæ regis interitus, quòd patruo imperatori rebellauiſſet. Vinomarchus qui ſe Britanniæ regulum fecerat, oppreſſus eſt.	4779

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
819	5		4780
820	6		4781
821	7	*Imperator Herioldum Daniæ regem reſtituit. Sigibertus anno 816. expulſum eſſe ait, quo alij reſtitutum affirmant.*	4782
822	8		4783
823	9	*Lotarius patre uiuente rex & Auguſtus à Paſchale papa coronatur. Drogo nothus frater Auguſti epiſcopus Mediomatricum.*	4784
824	10		4785
825	11		4786
826	12		4787
627	13		4788
828	14		4789
829	15	*Coniuratio filiorũ & optimatũ maximè pontificum in Ludouicum imperatorem.*	4790
830	16	*Synodum Imperator habuit, in qua uanitates ueſtium, luxusq́; gemmarum, & auri & argenti nimia pompa eccleſiaſticis interdicta ſunt. Vtinam noſtris temporibus Ludouice uiueres. Iacobus Vuympfelingus. Conſilio etiam Gregorij PP. Imperator ſtatuit ut in Gallia & Germania celebraretur dies feſtus omnium Sanctorum Cal. Nouemb.*	4791
831	17		4792
832	18		4793
833	19	*Imperator parum prouidus à filijs captus, perignauiam atque ſocordiam ab*	4794
834	20	*imperio præter ſpem depellitur, & in cœnobium detruditur. Eodem anno in imperium reſtituitur: quo facto Lotarius pedem retulit in Italiã. Ludouicus uxorem Auguſtam recepit.*	4795

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
835	21		
836	22		4796
837	23	*Normani Gallias infeſtant.*	4797
838	24	*Pipinus Pipini F. poſſeſsiones defuncti patris in* Aquitania *adit, nulla facultate impetrata aut petita ab auo uiro ſanè probiſsimo & indulgentiſsimo.*	4798
			4799
839	25	*Ludouicus* Lotario *data fide ad ſe uenienti reconciliatur, eíque dignitatẽ imperij, regníque tribuit coronam.* *Ludouicus* Carolum Caluum *filiorum minimum* Neuſtriæ *regem facit.*	4800
840	26	XII. CAL. IVNII *moritur, 27.* Aemyl. *In* Mediomatricibus *ſepultus.*	4801
841	1	CAROL. CALVVS XXV. REX ANN. XXXVIII.	4802
842	2	*Bellum fraternum utrinque atrox & cruentum die reſurrectionis Chriſti ad*	4803
843	3	Fontoniacum *in altiſsioaorenſibus. fœdus his conditionibus initum, ut* Carolus Caluus *rex eſſet* Frãciæ, *quæ* Britannicum *oceanum &* Moſam *terminos haberet,* Ludouicus Germaniæ Hunniæq;, Lotarius Italiam, *& imperium haberet in gentes reliquas,* Prouinciam, *& eam* Galliæ *partem, quæ nunc* Lotaringia *à ſuo rege dicta eſt, olim* Auſtraſiæ Mediomatricumq; *regnum.* Pipinus *&* Carolus *fratris filij hæreditate paterna fruſtrati, in cœnobium poſtea coniecti.*	4804
844	4	Carolus Caluus, *primus* Francici *ſanguinis, cui ſeparatim contigit quod uerè* Franciæ *regnũ nunc dicitur. Nã* Carolus Magnus, *& alij qui ætate præceſſerant,* Germanicũ *quiddã referebant.*	4805

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Hi tres fratres in colloquiũ Virduni uenerunt, & quam diximus hæreditariã diuiſionem ratam habuerunt.	
845	5		4806
846	6	*Normani piratæ ditionẽ Caroli infeſtãt. In Chronico P. C. Phrygio redegit in annos decẽ uniuerſum bellũ quod Caluus nõ ſatis proſperè cũ Britannis geſsit.*	4807
847	7		4808
848	8		4809
849	9		4810
850	10		4811
851	11		4812
852	12		4813
853	13	*Normani piratæ magno cũ terrore Nannetes inuadunt, quorum moleſtæ incurſiones in longum tempus tum in Aquitania tum in Gallia durarunt.*	4814
854	14		4815
855	15	*Lotarius ſe monachum profeſſus, filios relinquit,*	4816
856	16	*Ludouicũ imperatorẽ Italiæ, Carollum regem prouinciæ, Lotarium Lotaringiæ.*	4817
857	17		4818
858	18		4819
859	19		4820
860	20	*Neometricij reguli mors, belli Britannici finis fuit.* *Heriſpeus filius dux dat ſe in fidem & clientelam regi.*	4821
861	21		4822
862	22		4823
863	23		4824
864	24	*Balduinus primus Flandriæ comes.*	4825
865	25		4826

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
866	26	Cũ Normanis in eaſdẽ regiones, in quas antè, ĩcurſiones faciẽtibus rex paciſcitur.	4827
867	27		
868	28		4828
869	29		4829
870	30		4830
871	31		4831
872	32		4832
873	33		4833
874	34		4834
			4835
875	35	*Robertus comes Andium, & Ranulfus Aquitaniæ dux, in bello aduerſus Normanos cadunt. Salomon Britãnus, Heriſpei F. Francis ſuppetias tulit. Caluus non tanti fecit dubiam uictoriam belli, quanti Normanorum præſentẽ pecuniã: itaq; precio illis poteſtas abeũdi facta eſt.*	4836
876	36	1 | *Carolus Caluus imperator Aug. auri & argenti ui maxima, φιλαυτία atq; luxuria delectabatur. Corona diadematéq; ſerico immodicè & ſuperbè uſus eſt. Veſtem præterea Dalmaticã magis quàm reges ſuperiores induebatur, in omne genus luxus paratior, quàm in rebus agendis audacior aut conſtantior.*	4837
877	37	*Quò poteſtatem ſuam in regibus creandis monſtraret, Boſſonem Iudithæ uxoris ſuæ Auguſtæ fratrem, Hemengardæ defuncti Ludouici imperatoris filiæ uirum regem Prouinciæ facit.*	4838
878	38	2 | *Caluus Mantuæ correptus morbo pridie Id. Octobris moritur, accepto ueneno à Sedechia medico ſuo.*	4839
879	1	LVDOVICVS BALBVS IMP. XXVI REX ANN. II.	4840

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		Papa Iohannes in Galliam ſe confert, à quo coronam accipit Balbus Auguſtus.	
880	2	*Compēdij obijt Id. April. die ſancto quo ſupplicium paſſus eſt Chriſtus, uxore relicta grauida, quæ Simplicē peperit, cui Odo Roberti Andegauen. filius, in ſpem uentris fuit à patre deſignatus tutor. Balduiuus Caluus Flandriæ comes.*	4841
881	1	LVDOVICVS ET CAROLOMANVS XXVII. REG. AN. V. *Regnum penè redit ad Germanos. Boſſo tyrannidem occupare parat. Illi duo nothi ex Balbo obtinent, atque initio feliciter rem gerūt aduerſus Normanos &*	4842
882	2	*Danos, qui numeroſo exercitu atque ingentibus animis ſacra prophanaq; igni ferroq; in Gallia per totum quinquenniū crudeliter uaſtabant. Gotthofredus & Sigifredus reges Normanorum.*	4843
883	3	*Normani Treuiros & Mediomatrices occupant.*	4844
884	4	*Ludouicus moritur. Hoc in loco cuiuſdam Ludouici Nihili, hanc appellationem ſortiti, quòd nunquam rem geſſerit, mentionem faciunt hiſtorici, qui hæres & filius Carolomani fuit. Rerum temporisq; ob mutationem cōfuſio hoc in loco facit, ut paucis ijs etiā propius intuentibus intellecta ſit hiſtoria. Interpoſita eſt fortaſſe à nonnullis ſimplicitas atque* ευήθεια *Caroli Ludouici Balbi Poſthumi, qui poſtea iuſtā adeptus ætatē regnabit.*	4845
885	5	*Carolomani interitus.*	4846
886	1	6 | CAROLVS CRASSVS IMP. XXVIII. REX AN. V.	4847

Anni Christi	Anni Regni	Anni Imperij		Anni Mũd
886			Accerſitus imperij ſui anno 6. ob Normanorũ motus & infeſtationes. Normani Lutetiã obſident. Hẽricus dux	4847
887	2	7	ab illis perimitur in ultionem Gotthofredi regis occiſi.	4848
888	3	8	Neuſtria Normanis ad incolendũ data, ex quo huic no-	4849
889	4	9	ſtræ Normaniæ nomen eſt.	4850
890	5	10	Arnulfus curator datus Carolo Imperatori patruo, hoc anno illius nomine ſummam rerum habuit.	4851
891	1		ODO XXIX. REX ANN. IX. Arnulfus Auguſtus ſalutatus, regnum etiam occupare ſtudet: ſed Odo Roberti Andiũ ducis filius, alienus à genere Caroli Magni, tutor regnare iuſſus, quẽ unxit Valterus archiepiſcopus Senonum. Odo Robertum fratrem comitem Pariſiorum eundem M.Eq. dicit. Francis infeſti eſſe nõ ceſſant Normani.	4852
892	2		Francorum proceres Odonem uirum ſanè probum timentes, æmulatione partiũ ac decreto facto in Aquitaniam regnaturum remittunt, accepto rege ante tempus ſimplice adoleſcentulo, per rerum nouarum ſtudium, & quandam animi leuitatem. Illi autem utrinque inimicitias accendebant, pupillum aduerſus tutorẽ committentes. Carolus ſimplex annũ agens ætatis duodecimũ, primùm inungitur. Hic Sigibertus falſò annum ſupputat 894. Prætereundum non eſt Odonem in Galliã attuliſſe nobile illud ſignũ	4853

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		innumeris pictū & ſparſum lilijs, quod ad Caroli Sexti tempora durauit.	
893	3	*Remigius Altiſsiodorenſis.*	4854
894	4		4855
895	5		4856
896	6	*Carolus auxilijs Arnulfi Aug. contendit cum Odone, ſed fruſtra.*	4857
897	7		4858
898	8		4859
899	9		4860
900	1	CAROLVS SIMPLEX LVDOVICI BALBI F. 30. REX AN. 27. *Odo circa initium anni 10. quū regnare cœpit, animam agens, coram proceribus pupillo regnum iubet reſtitui, cuius adminiſtrationē ſumpto regis titulo & authoritate antea meritò ob magna rerum negocia acceperat. Simplex autem iuſtus hæres adoleſcentior incautè imperitéque regnat. Illa eſt tamen eius pijſſima & ſanctiſsima cōſtitutio de facultatibus eccleſiaſticis, cuius hodie meminiſſe nos certe conuenit. Quòd à multis annis ſummi proceres profani cœnobiarchias atque maximos prouentus beneficio regum occupabant, iam epiſcoporum iura inuadebant, Rex coacto concilio ius cauſſámque epiſcoporū defendit ac ſtabilijt, eò ſpectans, ut mox cœnobia in libertatē, quod tunc præſtari difficile erat, uindicaret, atque aſſereret.* P. Aemy. *Bellum domeſticū, factionéſque Roberti Othonis fratris pro regno occupādo. Fulco Rhemorum archiepiſcopus occiditur.*	4861
901	2		4862

Anni Chriſti	*Anni* Regni		*Anni Mũd*
902	3		4863
903	4		4864
904	5		4865
905	6		486
906	7		486
907	8		486
908	9		486
909	10		4870
910	11	*Finis belli* Normanici.	4871
911	12		4872
912	13	R*hollo primus dux* Normaniæ.	487
913	14		4874
914	15		487
915	16		4876
916	17	*Simplex uirtute ſuorum* Lotaringiã re-*cipit Aemyl.*	4877
917	18		4878
918	19		4879
919	20	T*ot diſſidia & rerũ fluctus ĩ* G*allia extitere à* C*arolo* B*albo ad mortẽ* C*aroli Sĩplicis, ut uix certò ſciri poſſit quis potiſſimũ regnarit.* A*rnulfus magnus* F*lãdrie comes*	488
920	21		488
921	22		488
922	23	I*n Sueſſionibus pugna inter* C*arolũ Sĩplicẽ, &* R*obertũ* O*donis fratrẽ regni æmulũ iam coronatũ ab* H*erueo* R*hemorũ pontifice.* R*obertus occiditur. Simplex uictor perinde ac ſi uictus eſſet, animo demiſſo, reddit* L*otaringiã* G*ermanorũ regi, quò maius ab illo auxiliũ impetraret, quemadmodũ antea cõſtituerat, ſe,* F*ranciamq́;, ut ſe tutũ præſtaret aduerſus* R*obertum, illi ſubijcere.* H*ebertus regem captum* P*eronæ in cuſtodia habuit.*	488

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
923	24		4884
924	25	*Simplex cogitur regnum dare* Rhodulpho *Burgundioni* R*icardi filio*.	4885
625	26		4886
926	27	*Poſt innumeras miſerias Peronæ animam egit.*	4887
927	1	RHODVLPHVS BVRGVNDIO XXXI. REX ANN. II. *Apud Sueſſiões regiã coronã ſuſcepit* III. Id.*Iul.regnauitq́;per duos tãtùm annos, ut* D. *Dionyſij habẽt* Chronica, *Sigibertus*, Phrygio. *Verùm* P.*Aemylius*,R.*Gaguinus,& alij multi aſſerũt regnaſſe per* XII. *ferè annos uſque ad ann.*937.	4888
928	2		4889
929	1	LVDOVICVS TRANSMARINVS XXXII. REX ANN. XXVII. *Simplicis filius poſt patris aduerſam fortunam ad auunculũ* Angliæ *regem cum matre* O*ginia profugerat.* L*auduni* XIII. Cal.*Iun. rex ſacratur. De regno eſt inter* L*udouicũ ex* A*nglia reuerſum &* R*odulphum* B*urgundionem controuerſia*.	4890
930	2		4891
931	3		4892
932	4		4893
923	5		4894
934	6		4895
935	7		4896
936	8		4897
937	9	R*hodulphus* B*urgundio* XVIII. Cal. *Iunij moritur* A*ltiſsiodori, atque in* S*enonibus ſepultus.* L*udouicus ſolus.*	4898

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
938	10		4899
939	11		4900
940	12		4901
941	13	Rex aduerſus Othonem Cæſarem Lotaringiam ingreditur ad Breſacum uſque.	4902
942	14	Gerberga uidua Giſleberti ab Othone fratre inter fœdus ineundũ Ludouico datur in matrimoniũ ex Alſatia decedenti.	4903
943	15		4904
944	16		4905
945	17	Dira fame & cõtentionibus multũ uexatur Gallia. Hugo magnus filius Roberti ad Sueßiones cæſi, à rege deficit, renouatq́; de regni controuerſia bellum.	4906
946	18		4907
947	19		4908
948	20	Hugonis Pariſienſis factio & potentia magna regi exhibuerunt negocia. Quidam aiunt regem iſtius opera, ſuorum proditione à Normanis captum, & Laudunum in publicum carcerem ductum atque coniectum.	4909
949	21	Otho Impe. multum in Franciam penetrat, ut Hugone & Normanis uictis regem in ſtatum reſtituat.	4910
950	22	Hugo Imperatori ad Charum ſe futurũ in eius poteſtate profitetur, metuens eius reditum in Franciam.	4911
951	23		4912
952	24		4913
953	25		4914
954	26		4915
955	27	Ludouicus apud Rhemos ſepultus, ubi Lotarius eius F. Id. Nouemb. corona inſignitur.	4916

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
956	1	LOTARIVS 33. REX AN. 31.	4917
957	2	*Cal. Iul.* Hugo Magnus *è uita excedit annoſus multum, in cœnobio* D. Diony-*nij ſepultus.*	4918
958	3	*Balduinus* Iunior *Arnulſi* F. *Flandriæ Comes, qui patrem morte præuenit.*	4919
959	4		4920
960	5		4921
961	6		4922
962	7		4923
963	8		4924
964	9	*Arnulſus iunior Arnulſi nepos*, Flan-*driæ* Comes.	4925
965	10		4926
966	11		4927
967	12	*Inimicitiæ & bellum inter* Theobaldum *Carnutum* Comitem, & Ricardū Nor-*man.*Ducem.	4928
968	13		4929
969	14		4930
970	15		4931
971	16		4932
972	17		4933
973	18		4934
974	19		4935
975	20		4936
976	21		4937
977	22	*Carolus regis frater dono ab* Othone *ſe-cundo* Imp. Lotaringiæ *ducatū accipit.* Rex *Imperatorem bello adortus penè op primit. is uiciſsim à* Calend. Octobris *ad* Calendas Decemb. *regē perſecutus, præ-ter templa, réſque ſacras, nihil non fun-ditus euertit* Lutetiam *uſque: ſed pedem*	4938

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
977		*cum ſuis referre coactus, eorum plurimos cum uniuerſis impedimentis amiſit.*	4938
978	23		4939
979	24		4940
980	25	*Ad Charum fluuium ab Othone & rege itur in colloquiū: ubi iureiurando ſancitum eſt fœdus.*	4941
981	26		4942
982	27		4943
983	28		4944
984	29	*Nouo Imperatori rex Lotaringiæ Ducatum inuidebat: quem cum inuaſiſſet, pòſt paulò fœdus inierunt.*	4945
985	30		4946
986	31	*Rex Rhemis obiit. Ludouicus eius F. rex generis Caroli magni, & Francorū poſtremus, per annū & paulo amplius cū regnaſſet, ueneno periȷt, Cōpendijq; ſepultus eſt, ſui tantùm nominis memoriā relinquens. A Pharamundo uſque ad Hugonem Capetum anni ſunt 568, à Clodoueo Chriſtiano 487, à Pipino 237.*	4947
987	1	LVDOVICVS QVINTVS XXXIIII. REX AN. I.	4948
988	1	*Tertium Regum Frāciæ genus, quod uſque ad noſtra tempora regnat.* HVGO CAPETVS XXXV, ET PRIMVS GALLVS GALLORVM REX ANN. IX. *Pariſiorū Comes ui & militum fauore primùm Nouioduni rex ſalutatus, mox Rhemis conſecratur & inungitur. Dantes poeta Florentinus in ſuo purgatorio ſcribit huius auum paternum lanium fuiſſe. Credibile nō eſt Gallorū tā nobilia Stēmata*	4949

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
		ex tā humili & obſcuro loco duxiſſe ori- ginem. Carolus Lotaringiæ & Braban tiæ Dux *patruus* Ludouici *defuncti*, Gal *liæ fines ingreſſus ad regnum occupan- dū, deinde hoſtis cōtemptu negligentior factus*, Lauduni *ſe cum uxore obſideri paſſus, proditione Aſcellini epiſcopi ab* Hugone *capitur, &* Aurelianum *in cu-*	
989	2	*ſtodiam mittitur.* Bellū *quadriennio ge- ſtum eſt.* Ideo *à nobilibus reiectus* Lota-	4950
990	3	*ringiæ* Dux, *quod nimium* Germanis, *in quorum iterum manus recidere metue-*	4951
991	4	*bant, faueret. & ferè ſit, ut minus gra- ti ſint principes exteri ac opibus & gra- tia florentes, quàm domeſtici & parum potentes: quod à* Germanis *diligentiſſi- me obſeruatur, qui è ſuis tantum ſolent imperatores deligere, libertati à poten- tioribus ac magnanimis metuētes* ἀλλὰ	4952
992	5	ταῦτα μὲν παρέργως: Hugo Arnulfum *defuncti* Lotarij *regis fratrem illegitimū* Rhemorū *archiepiſcopum in familiæ & gentis odiū mittit* Aurelianū *in carcerē.* Gilbertus Aquitanus Philoſophus, *qui poſtea opera imperatoris papatū eſt ade- ptus, ſubſtituitur.* Seuinus (Sergiū *alij uo cant*) Senonū *archiepiſcopus unà in car- cere ad triennium aſſeruatur, quòd non approbaſſet hanc inquam* Arnulfi *pri- uationem: tandem uterque archiepiſco- pus ſuo gregi reſtitutus eſt à papa* Iohāne. Hugo *cum annum ſolus regnaſſet*, Ro- *bertum filium liberalioribus literis inſti- tutum* Aureliani *coronandum curauit.* Nam *ipſe neque diademate neque regijs*	4953

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
992		inſignibus unquam, ſed tantùm ui & armis uſus eſt. Pater primum geſsit bellum aduerſus obnitentem Comitem Flādriæ Arnulfum propinquum antiquo Francorum generi, qui huic omnino regis nouitati contradicebat: à quo Atrebatenſis Comitatus uiribus ablatus, ſed poſtea deprecatore Ricardo Normanorū duce reſtitutus. itaque inter illos pax conſtituta.	4953
993	6		4954
994	7	Sabaudiæ domus apud Allobrogas in Comitatum primùm ergitur.	4955
995	8		4956
996	9	Obijt circa initium anni IX. ex quo regnare cœperat, in templo D. Dionyſij conditus.	4957
997	1	ROBERTVS, SOLVS, XXXVI. REX ANN. XXXIIII. literatus, ſtudioſus, religioſus, pius.	4958
998	2		4959
999	3		4960
1000	4	Rex religionis gratia Romam petit.	4961
1001	5	Henricus dux Burgundiæ, quòd liberos nullos ſuſcepiſſet, ducatum ſuum regi teſtamento legat naturæ concedens. quem cum rex poſsidere cœpiſſet, cōfeſtim Ro-	4962
1002	6	berto filio tradit, eúmque mittit aduerſus Landricum Niuernen. Comitē Burgundionibus acceptiſsimum: uictus tamen, & redditus ab Altiſsiodorenſibus. Balduinus Barbatus Flandriæ Comes,	4963
1003	7	Seuinus Senonenſis archiepiſcopus obit, cuius archiepiſcopatus ob eligendi contentionem annum uacauit.	4964
1004	8	Senonū urbs ob Comitis Reginaldi ſce-	4965

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		lus confiſcatur, & regis patrimonio adijcitur.	
1005	9	Gotthofredus Gotthofredi Arduenſis filius poſt Othonis Ducis obitum dono ab Imperatore Lotaringiæ ducatū accipit.	4966
1006	10	Rex cum Ricardo Normaniæ Duce Valentianas proficiſcitur ſuppetias laturus Balduino Flandriæ Comiti, quas is contra Henricum Imp. occupauerat. Incredibilis fames & peſtis.	4967
1007	11		4968
1008	12		4969
1009	13		4970
1010	14		4971
1011	15		4972
1012	16		4973
1013	17		4974
1014	18		4975
1015	19		4976
1016	20		4977
1017	21		4978
1018	22		4979
1019	23		4980
1020	24		4981
1021	25		4982
1022	26		4983
1023	27	Rex & Imperator Enoli ſecundū Charum conueniunt, illicq; de rebus cum eccleſiaſticis tum regijs uerba conferunt.	4984
1024	28	Rex Hugonem filium Compendij coronandū curat, qui patrē morte præuenit.	4985
1025	29		4986
1026	30		4987
1027	31		4988
1028	32		4989

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1029	33		4990
1030	34	*Numerus annorum regni* Roberti à Ga-*guino negligenter obſeruatus, & alijs hiſtoricis: qui ubiq; ferè tempora nullo habito delectu confuderunt. obijt rex* Meloduni: *cuius cadauer in cœnobiū* D. Dionyſij *trāſlatum eſt*. Henricum *filiū* Rhemis *antè coronandum curauerat, quem teſtamento hæredem relinquit.*	4991
1031	1	HENRICVS XXXVII. REX ANN. XXX. *Contendunt* Henricus & Robertus *fratres ſuper regni ſucceßione*. Henrici *partes* Robertus Normaniæ *Dux ſequitur:* Odo *Campaniæ, &* Balduinus Flandriæ *Comites*, Roberti. Bochetus Gaguinum *reprehendens aſſerit* Robertum *natu minorem, cui nunquam fauit* Conſtantia *mater, quæ obierit anno quīto regni mariti, alia à rege in eius locum ducta defuncti Comitis* Nouioduni *filia, quare lapſi omnes eſſēt. ſed fortè reprehenſor iſte fallitur.*	4992
1032	2		4993
1033	3	*Incendium patitur* Lutetia. Odo & Balduinus *ab* Henrico *uicti*. *Fratres in concordiam ueniunt.*	4994
1034	4	Rhodulfus *Tranſiurenſis* Burgūdiæ *rex, cum annos 30 (*Aemylio *teſtante) in* Burgundionum *ſuorum nutu regnaſſet, regnum* Conrado Imperatoris *filio dat.* Odo Campanus *cum regnum illud iure hæreditario ſuum cenſeret, petere cœpit. quod cum negatum eſſet, armis inuaſit. Tunc in duas* Burgundia *prouincias diuiditur, Ducatum ſcilicet & Comitatū,*	4995

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		ut pertineret Comitatus ad Imperij ditionem, Ducatus uerò ad regiam. Secundum Burgundionum regnum ad hæc tempora annos plus 130 durauit, ſub Arnulfo Imperatore inchoatum.	
1035	5		4996
1036	6	*Odo Bellouacenſis Comes cum Rogerio fratre Sacrocæſarienſi Comite, & epiſcopo Bellouacenſi Comitatum commutat. Rogerius Comitatum Bellouacen. epiſcopatui in perpetuum donauit. Balduinus Inſulanus pius Comes Flandriæ.*	4697
1037	7	*Odo à Gothello Lotaringo duce cæſus, Theobaldum & Stephanum filios hæredes relinquit.*	4998
1038	8		4999
1039	9		5000
1040	10		5001
1041	11		5002
1042	12		5003
1043	13		5004
1044	14	*Gotthofredus Martellus Andium Comes Theobaldũ Carnutũ Comitẽ intercipit.*	5005
1045	15		5006
1046	16		5007
1047	17	*Gulielmus Normanorum dux ex illegitimo matrimonio procreatus, ſuppetias Henrico rege ferente, ſuos Normanos ſuperat, in officioq; continet. Qui in Italiã Alpibus ſuperatis profugerant Normani, duce Gulielmo Montrolienſi Comite, deinde uiribus paulatim collectis Roberto Viſcardo Duce in Apulia & Calabria magas ſibi opes famamq; compararunt.*	5008
1048	18		5009

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
1049	19		5010
1050	20		5011
1051	21	*Berengarij hæreſis.*	5012
1052	22		5013
1053	23		5014
1054	24		5015
5055	25		5016
5056	26		5017
1057	27		5018
1058	28	*Alij hũc tantùm regnaſſe annos* XXVII. *aut* XXVIII. *tradunt.*	5019
1059	29		5020
1060	30	*Henricus Philippũ filium regem creandum coronandumq́; Rhemis curat. Circa anni huius finem moriẽs, liberos, Philippum annos ferè* IX. *natum, & Hugonem minorem commendauit fidei Balduini Flãdriæ Comitis. Sepultus in templo* D. *Dionyſij.*	5021
1061	1	PHILIPPVS XXXVIII. REX ANN. XLIX.	5022
1062	2	*Balduinus pius regis tutor ſimulato in Saracenos bello, cum exercitu de induſtria morã trahens in Vaſconia quà iter eſt audaces nobilium animos non ſatis Regi audientes repreſſit.*	5023
1063	3		5024
1064	4		5025
1065	5		5026
1066	6		5027
1067	7	*Hoc rege è Gallis duæ prodierũt nobiliſſimæ familiæ, quæ apud exteros duo potentiſſima regna erexerunt. Gulielmus nothus Heraldo rege cæſo Angliã occupat. Gotthofredus uerò Bullionius terrã*	5028

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		ſanctã & Hieroſolyma poſtea obtinebit.	
1068	8	Philippus uxorem ducit Bertã Balduini Comitis Hollandiæ & Friſiæ filiam.	5029
1069	9		5030
1070	10		5031
1071	11	Arnulfus Balduini F. Comes Flandriæ.	5032
1072	12	Robertus Friſius filijs fratris deuictis Flãdriam occupat.	5033
1073	13		5034
1074	14	Grandimontenſium monachorum primordia authore Stephano Aruerno.	5035
1075	15		5036
1076	16		5037
1077	17		5038
1078	18	Ordo Canonicorum regularium apud D. Quintinum Bellouacum.	5039
1079	19		5040
1080	20	Gotthofredus Barbatus & Fulco Aſper contendunt ob ſucceſsionem auunculi Gotthofredi Martelli Comitis Andegauenſium. Rex ab Aſpero, quò neutri faueret, Vaſtinetum obtinuit. Barbatus à fratre interceptus, & in carcerem perpetuum miſſus.	5041
1081	21		5042
1082	22		5043
1083	23		5044
1084	24	Initium ordinis Cartuſienſiũ authoribus Brunone Agrippinenſi ciue ſcholarũ Magiſtro, Rhemorumq; canonico, & Hugone Gratianopolitanorũ epiſcopo.	5045
1085	25		5046
1086	26	Philippus Bertã Balduini Comitis Hollandiæ filiam repudiat, ex qua liberos ſuſceperat, Ludouicum Craſſum, & Cõ-	5047

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
1086		ſtantiam:à ſeq; illam ablegat Montroliũ maritimũ oppidum:in cuius locum Bertradam pellicem à marito Fulcone aſpero abductam publicè accipit: cuius cupidineo amore rex adeò occæcatus fuit, ut grauiſsima quæque totius regni ad illius arbitriũ & libidinẽ regerentur. Adulterij tempore Philippum Florũ & Cæciliam liberos ſuſcepit. Nec poſtea Bertam reuocaſſet, niſi ſummi pontifices Vrbanus & Paſchalis illi aqua & igni interdixiſſent. Hic uariant hiſtorici, quibuſdã aſſerentibus non omnino reſtitutam fuiſſe Vrbano ſecundo papa, ſed Paſchale.	5047
1087	27		5048
1088	28		5049
1089	29		5050
1090	30		5051
1091	31		5052
1092	32		5053
1093	33	Iuo epiſcopus Carnutum.	5054
1094	34	Robertus Hieroſolymitanus Comes Flandriæ.	5055
1095	35	Conciliũ Claromontanũ Vrbano papa: res eccleſiaſticæ reformatæ & cõpoſitæ.	5056
1096	36	De expeditione in terrã ſanctã deliberatur aduerſus Saracenos. Catalogus eorũ qui ex Gallijs Duces fuere illius belli. Petrus Ambianenſis Eremita. Ademarus Anicienſium epiſcopus. Gulielmus Arauſienſiũ epiſcopus. Hugo Magnus regis frater. BELLVM SACRVM IN SARACENOS.	5057

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
		Gotthoſredus Lotaringiæ Dux: Euſtathius, Balduinus, fratres, filij Euſtathij Comitis Bononiæ Belgicæ. Gotthofredus, ut nihil deſiceret, in ea expeditione urbem Mediomatricū ciuibus uendidit, ac Ducatum Bullionis ſperto Eburonum epiſcopo. Robertus Normaniæ Dux fratribus, quæ poſſidet, illius expeditionis gratia oppignerat. Robertus Flandrus. Raimundus Toloſas. Stephanus Bleſenſis. Arpinus Comes L X M. aureorum Bituriges Regi uendit. Bohemundus & Tancredus Itali, & multi alij ex Germania, Italia, Anglia, Scotia, & reliquo orbe Chriſtiano. Cōſtabat exercitus circiter D C. M. peditum. Otho pōtifex tradit C C C. M. pugnatorum. Galli uno conſenſu ab uniuerſis occiduis nationibus huic bello proper armorum peritiam præficiuntur.	
1097	37	Robertus è Lotaringia homo nobilis, potens, & literarum peritus, reiectis honoribus & diuitijs Chriſtū & paupertatē ſectans, Præmonſtratenſes inſtituit.	5058
1098	38	Ciſtertiēſis religionis fūdamēta iaciūtur.	5059
1099	39	Hieroſolyma 39. die obſidionis Id. Iul. (4. Nonas Aemy.) à Chriſtianis recepta.	5060
1100	40	GOTTHOFREDVS Rex terræ ſanctæ. Gotthofredi regis obitus 15. Cal. Auguſti.	5061
1101	41	Balduinus Hieroſolymorum Rex.	5062
1102	42		5063
1103	43		5064
1104	44	Ludouicus Craſſus iuuenis multū, antequā regia inſignis fieret corona, uiuente	5065

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1104		*patre & permittente ſeditiones regni repreſſit, ius eccleſiæ tutatus eſt aduerſus* Bochardum Pariſienſem Montiſmorentiani *dominum,* Drocum Mōtiacum, Elbonem Roſciacum, Leonetum Magdunenſem, & Matthæum Bellomōtanum.	5065
1105	45		5066
1106	46	Bohemundo, *cum in* Galliā *ueniſſet,* Rex Conſtantiam *filiam in matrimoniū dat. Alteram ex* Bertrada *genitam* Cæciliā Tancredo *abſenti ſpondet, atque mittit: deinde moriens* Tancredus Pontio Tripolitano *cōmendat, eiq; in uxorem dat.*	5067
1107	47	*Concilium* Tricaſſium *ſub papa* Paſchale *auxilium* Regis *petente aduerſus factionem* Imperatoris: *atque tum* Gregorij *papæ inſtitutum & decretū ſecutus, nuptias ſacerdotibus prohibuit, & ſimoniacis aqua & igni interdixit.*	5068
1108	48		5069
1109	49	Meleduni Rex *decedit* 4. Cal. Auguſti. *ad* Benedicti *propter* Ligerim *ſepultus.* Craſſus 3. Nonas Auguſti *ſacratus & inunctus.*	5070
1110	1	LVDOVICVS CRASSVS 39. REX ANN. 28. Aureliani *in æde* D. Sanſonis *per* Gilbertum *archiepiſcopum* Senonum, Rhemis *ſibi id ſacri iuris deberi quanuis contendentibus.*	5071
1111	2	*Nobiles & principes ab* Anglo *rege adiuti in* Regem *mouent ſeditionem, quem*	5072
1112	3	*diu multúmque uexarunt: tandem tamen ſuperior euadit.* Inter *coniuratos* Philippus *regis frater nothus erat, qui cōiugē habebat filiā domini* Mōtis Letherici	5073

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Balduinus Securis Comes Flandriæ.	
1113	4		5074
1114	5		5075
1115	6		5076
1116	7		5078
1117	8		5078
1118	9	Initiũ primi belli Anglici, quod ſexcentis fœderibus compoſitũ, ſemper renouatur. Gelaſius nouus papa Ro. cui plurimum inimicitiarum erat aduerſus Henricum	5079
1119	10	Balduinus rex Hieroſolymorum. Craſſus in Normaniã profectus eſt, uoluitq; Gulielmũ Roberti defuncti filium in poſſeßionem mittere. In eo prælio Balduinus Flandriæ Comes uulnere accepto interijt, cui ſucceßit Carolus Canuti Danorum regis filius. Imperatorem, in Galliam ſe cõtulit ſuppetias ĩplorans. Concilium Rhemis ĩdixerat, in itinere moritur, Cluniaci ſepultus. Caliſtus Burgundio põtifex proximus concilium cõtinuandum curat. Rhemis XVII. Cal. Nouemb. ex cõcilij ſententia Cæſarem hoſtẽ eccleſiæ pronũciat. Tum ſacerdotes, diaconos & hypodiaconos concubinas habere uetuit, item proſcripſit ab eccleſia, qui pro baptiſmo & ſepultura pecuniam exigerent.	5080
1120	11	Henricus Cæſar ab Anglo ſocero impulſus menſe Auguſto Galliã inuadit, Rhemis multum infenſus ob iniuriam in illorum urbe acceptam. timore perculſus, regis potentia cognita domũ reuertitur.	5081

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1120		paulò pòſt in amicitiam re cum papa cõpoſita rediÿt.	5081
1121	12		5082
1122	13		5083
1123	14		5084
1124	15		5085
1125	16		5086
1126	17		5087
1127	18	Carolus Flandriæ Comes Bonus Brugis ante aram Donatiani à coniuratoribus mactatus. VI. Cal. Martÿ ſacro cinerũ die quò Rex profectus, ſeuerè in parricidas animaduertit. Gulielmum Normanum Flandriæ Comitẽ dedit, quẽ auari-	5088
1128	19	ritia & peruerſitas omnibus inuiſa euertit. Eo in bello cæſo, aliÿsq; in ſententiam adductis quibus aliquid iuris uidebatur in comitatũ, Theodoricus Alſatienſis comitatus nomine regi fidei ſacramentum præſtat. Hieroſolymis trium ordinum D. Iohannis, Hoſpitalariorũ, Templariorum, Teutonicorum res præclarè fortitérque geſtæ initio ſuæ originis. Thomas Marlenſis in regios magiſtratus & eccleſiaſticos uiros rebellis, extra communionem eccleſiæ proſcribitur per legatum papæ in Bellouacenſi conſilio,	5089
1129	20	quòd Galdericum epiſcopum Laudunenſis crudeli morte affeciſſet: tandem à Rhodulfo Viromanduo cæditur. Craſſus cauſſam eccleſiæ defendẽs in Aruerniam proficiſcitur, ad componendas res inter epiſcopum Claromontanum & Comitem. Gulielmus Aquitaniæ dux ſua prudentia rem omnem compoſuit.	5090

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Philippus admodũ iuuenis in præſentia regum Craßi patris, & Henrici Angli, diademate decoratur Rhemis XVIII. Cal. Maij feſto reſurrectionis Chriſti die.	
1130	21	*Hugo de S. Victore theologus Pariſienſis. Innocentius ob Anacleti Antipapæ potentiam in Galliam fugit, ubi honorificè receptus duo habuit concilia, alterum Rhemis, alterum Claromonte. Quẽ honoris cauſsa inuiſerunt Gallus Aureliani, Anglus Carnuti.*	5091
1131	22	*Fulco Andegauenſis Rex Hieroſoly. Philippus Iunior rex III. Id. Octob. in Lutetiæ ſuburbijs delapſus ex equo, quẽ euerterat ſcrofa, moritur. in æde D. Dionyſij ſcpultus. Platina & Blondus hoc rege Philippo Innocentiũ papam in Galliam ueniſſe intelligunt, aliter aberrant, nec mirum in hiſtoria aliena. Ludouicus Iunior cõcilij Rhemenſis tẽpore VIII. Cal. Nouemb. ex patris præſentis ſententia magnificentißimè coronatur à papa Innocentio, ut regni conſors eſſet. Paulò pòſt Innocentius à Lotario Romã reducitur imperatoriæ coronationis gratia.*	5092
1132	23		5093
1133	24		5094
1134	25		5095
1135	26		5096
1136	27		5097
1137	28	*Ludouicus Iunior Burdegalæ ducit uxorem Leonoram filiam maiorẽ hæredem Gulielmi ducis Aquitaniæ. Craſſus pater ſtatim Pariſijs moritur. Cal. Auguſti. Aemylius habet annũ regni 30. ſed ea*	5098

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1137		*in re lapſum arbitror, ut numerus ab anno* 1110. *ad* 1137 *indicio eſt.*	5098
1138	1	LVDOVICVS IVNIOR XL. REX ANN. XLIII. *Annorum* Iohannis *à* Stampis *uel à temporibus error, & falſa ſupputatio. uide* Aemylium. *quendam legi qui per ea uixit tempora hiſtoricũ minutiſſima quæque perſequentem, qui tantum rei miraculum non omiſiſſet ſi quid tale unquã contigiſſet.* Galli *diſtricti ob bellum* Mathildis Auguſtæ, *& filij eius* Hẽrici Andegauenſis *cõtra* Stephanum Bleſenſem *de regni* Angliæ *ſucceſſione. tandem in hanc ſententiã* Andegauenſis *adductus, ut regno abſtineret uiuẽte* Stephano, *ſed poſt eius mortem regnaret.* Quidam *ſe* Imperatorem Henricũ *finxit, qui in cœnobium* Cluniacenſe *coniectus eſt.*	5099
1139	2		5100
1140	3	*Synodus* Francica *apud* Senones *aduerſus* Petrum Abelardum Britannum *hæreticum.*	5101
1141	4	*Non ſatis conuenit* Regi *cum papa* Ro. *qui* Petrum *rege inuito ut epiſcopus eſſet,* Bituriges *miſerat, cui aduerſus regẽ* Theobaldus Bleſenſis *fauebat.*	5102
1142	5	*Conſtantia regis ſoror ſpondetur* Euſtathio Stephani *regis* Angliæ *filio.* Rhodulphus Viromanduus *uxore repudiata* Petronillam *reginæ* Leonoræ *ſororẽ accipit: quos cum epiſcopis qui nuptias permiſerãt,* Papa *excõmunicat,* Theobaldo *procurãte, cui* Craſſus *uehementer infenſus, culpam omnem in eum transfert.*	5103

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1143	6	*Vitriacum quod erat ex ditione* Comitis *Bleſenſis, à* Rege *impotenti ira dirutum, cuius templum præcipuum cum* M.D. *utriuſq; ſexus & cuiuſuis ætatis ad aras confugiẽtibus incenſum.* Rex *ſceleris pœnitentia ductus,* D.Bernardi *cõſolatione*	5104
1144	7	*& conſilio ſacrum ſuſcipit gerendum bellum.* Tunc Bernardus *id unum agebat, ut principes* Chriſtia*nos in hoſtes religionis adhortaretur, papa etiam cupiente.* — Balduinus *rex* Hiero*ſolymorũ.*	5105
1145	8	Rex Viceliaci *crucem accipit, ſacram militiam profeßus.* Eugenius *papa in* Galliam *ſe recipiens, concilium* Lutetiæ *&* Rhemis *habet.* D.Bernardus *in* Ger-	5106
1146	9	*mania proficiſcitur cõcionaturus pro bello ſacro: cuius perſuaſu* Cõradus Imp. *cum magno principũ numero ſacra arma induit, qui* — Tornacũ *à ſummo* Põtifice *ſedes fit epiſcopalis, cũ antea per annos fere* 600 *ſub epiſcopatu fuiſſet*	5107
1147	10	*pridie* Non. Feb. *feſtinãs ante diſcedit.* Rex *ducta ſecũ uxore* Id. Maij *per* Germaniam *&* Hungariam *idem ſubſecutus iter,* Imperatorem, *qui iam cladem in* Nouembri *acceperat, offendit in* Aſia. — Nouiodunẽſi. In *cõſilio hæreſis damnatur* Gilberti Poretani Pictonũ *epiſcopi, nulla criminis aut ignominiæ nota ipſi inuſta, quòd cauſsã ſuã ad iudiciũ et arbitriũ concilij &* Papæ *ſemp permiſerat.*	5108

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1148	11	Ianuario proximo Rex nō multo meliorem fortunam expertus eſt. Quare hic relicta Antiochia, Conradus uerò ab Auguſto Græcorum rediens contulerunt ſe Hieroſolyma ad Regem Balduinum adoleſcentulum. Tunc coniunctis uiribus & copijs Damaſcum oppugnant, ſed diſsidio ac dolo obſidionē relinquere coguntur. Conradus abit ad ſuos. Galli in Syria mala multa patiuntur.	5109
1149	12	Quorum Rex in reditu penè captus, niſi Georgius Rogerij Siculi Regis prætor ſuppetias tuliſſet. In Galliam ergo euadit. Henricus regis frater ad Claráuallē monachus, Bellouacorum epiſcopus.	5110
1150	13	Cum Leonora regina duas filias peperiſſet, Mariam maiorem, Aliſam autē minorē poſt reditū: in cōcilio Baugenciaco à Ludouico repudiatur, qui Cōſtantiā duxit uxorē Alphōſi Galecorū regis filiam, quæ Aureliani Regina coronatur. Iuit etiam in Hiſpaniam religionis cauſſa ad D. Iacobum, & ut ſocerum inuiſeret.	5111
1151	14		5112
1152	15	Interim Leonora in Regis odium alteri nubit marito, Henrico Andegauenſi regi Angliæ futuro, ad quem Rege Franco inuito ſuam priorē attulit dotem Pictones & Aquitaniam. Matrimonium hoc maximi belli Anglici cauſſa fuit.	5113
1153	16		5114
1154	17		5115
1155	18		5116
1156	19		5117
1157	20		5118

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1158	21		5119
1159	22	Philippus regis frater archidiaco- nus epiſcopatus	5120
1160	23	Pariſienſis electionem Petro Lombardo ceßit doctißi. theologo. Lombardi epi- ſcopi ſuaſu & authoritate actum eſt & impetratum ut barbæ raderentur. Papa Alexander tertius ab imperatore	5121
1161	24	& Antipapa territus in Galliam fugit. Habuit in Claromonte conciliũ, deinde Turonibus alterũ. Conſtantia Adelæ iu- nioris filiæ partu moritur: quæ ſuperui- xit. ãtea oppetÿſſe tradit Aemylius, nec- dum circumacto altero matrimonÿ an- no, Margarita & Adela filiabus relictis. hic ſequor eius temporis ſcriptorem. Rex tertiã duxit uxorem Adelã Theo- baldi Campani filiam, ex qua pòſt ſuſci- piet Philippum & Hagnen liberos.	5122
1162	25		5123
1163	26	Margarita Regis filia in matrimonium datur Angli filio qui regno ſuccedet. Poly. Verg. Almericus Rex Hieroſoly.	5124
1164	27	Concilium Turonenſe Alexandro papa. Acta Papienſis concilÿ, in quo Victor & Fœdericus præfuerant, damnata. Apud Senones D. Thomas Cãtuariẽſis cũ papa colloquitur, apud quos ultra annum ille degit prius quàm Romam reuerteretur.	5125
1165	28	Natalis Philippi Auguſti X I. Cal. Sept.	5126
1166	29		5127
1167	30		5128
1168	31	Philippus Flandriæ Comes.	5129
1169	32		5130
1170	33		5131

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1171	34	D. Thomas archiepiſcopus Cantuarienſis annis 7. exul in Gallia, in Angliã reuerſus confeſtim occiditur. In ſubſidium Terræ ſanctæ piè & liberè erogatam pecuniã ab uniuerſa Gallia Stephanus Comes Sacrocæſarienſis eò iuſſu regis defert.	5132
1172	35		5133
1173	36	Balduinus Rex Hieroſolymorum.	5134
1174	37		5135
1175	38		5136
1176	39		5137
1177	40		5138
1178	41		5139
1179	42	Hagne regis filia annos VIII. nata ad Emmanuelem Græcorum Imp. mittitur, ut illam Alexis eius filius haberet uxorẽ. Ludouicus ualetudinarius coronandum Rhemis Cal. Nouemb. Philippũ filium mittit. Adfuit eius coronationi Henricus Rex iunior Anglus, Franci beneficiarius. Primum noui regis edictum fuit aduerſus blaſphemos nomen Chriſti contumelioſe probroſeq; in teſtimonium, & cuiuſuis minutiſsimæ rei aſſertionẽ adducentes, quo cenſuit in flumen citra mortẽ mergendos. Secundũ fuit aduerſus tibicines, hiſtriones, paraſitos, & id genus uoluptuarios artifices, quibus ĩterdixit aula.	5140
1180	43	Philippus Lutetiæ quodam ſabbati die IIII. Cal. Mar. ingreſſus ſynagogã, Iudæos ſpoliat. IIII. Cal. Iunij in aſcenſione Domini Philippus iterum unà cum uxore Eliſa Balduini Annonis filia coronatur. Philippus Eliſæ auunculus Co-	5141

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		mes Flandriæ matrimonij author fuit. Filium regem per annũ unum uidit pater maximo cum gaudio. Religionis gratia in Angliã ad D. Thomã ſe contulerat Pariſios reuerſus obit III. Calen. Octobris, tranſlatus ad Barbeli, quod cœnobium ordinis Ciſtercienſiũ ædificauerat. Adela regina, Aliſam Gaguinus nominat, mauſoleum marito extruxit auro argento & unionibus decoratum.	
1181	1	PHILIPPVS AVGVSTVS A DEODATVS XLI. SOLVS REX ANN. XLIII. *Per initia multus fuit in hoſtium ſeditionibus tum*	5142
1182	2	*ſuis tum eccleſiæ reprimendis. In Iunio coacti Iudæi regno excedere.*	5143
1183	3		5144
1184	4	*Balduinus puer, rex Hieroſolymorũ. Bellum Flandricum.*	5145
1185	5	*Philippus Comes Flãdriæ ſic cum rege de Viromanduis paciſci cogitur, ut poſt mortem adijcerentur regis patrimonio. Vido Luſinianus è nobiliſſima Pictonum familia, rex Hieroſolymorum.*	5146
1186	6	*Gothofredus Dux Britãniæ moritur Lutetiæ relicta uxore Conſtantia grauida, quæ mox Arcturum parit.*	5147
1187	7	*Natalis Ludouici filij Philippi VIII. Id. Septemb. Finis regni Hieroſolymorum. Sancta urbs 89. quàm de Barbaris recepta fuerat anno, VI. Cal. Octob. uictori Saladino reddita eſt. Aemyl.*	5148
1188	8	*Idibus Ianua. Reges Gallus & Anglus in colloquium ueniunt in Vellocaſſibus,*	5149

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1188		*ubi de Hieroſolymitana expeditione decernunt. In Martio* Rex *concilium habet* Lutetiæ,*cui decimæ cõceſſæ,quæ uulgò* Saladinides *dictæ fuerunt.* Angli *ab inſtituta profectione deciſcunt.* Ricardus *relicto patre,*Gallorum *partes ſequitur.* Auguſtus Cœnomanos *&* Turones *occupat, cuius rei ira & indignatione rex* Angliæ *pridie* Nonas Iulias Chinone *decedit.* Ricardo Angliæ *regi ſalutato* Auguſtus *captas*	5149
1189	9	*uiuente patre reſtituit urbes, & de profectione inter ſe antea inſtituta couenint.* X.Calend. *Martÿ Eliſa regina moritur* Lutetiæ, *in æde* Virginis *ſepulta.*	5150
1190	10	Adela *regis mater regens* Franciæ. Gulielmus Regis *auũculus archiepiſcopus* Rhemenſis, *Legatus.* Philippus *profectioni ſe accingens, illorum fidei filium cõmittit,regnique adminiſtrationẽ.* Hic *ſuo tempore plurima in reip.utilitatem prudenter inſtituit.* Aediles, *quos uulgo* Scabinos *appellant,*Pariſÿs *creandos curat.* Bonam *urbis partẽ muris cinxit, plurimas lapidibus uias ſtrauit,cõmune illud* D. Innocentÿ *cœmeterium extruxit.* Forum *item uenale,*Fallas *uulgo appellant,* Lutetiæ *ædificauit.* Saltum Vicenarum *mœnibus cinxit.* Rex *in* Genuenſi *portu mare cõſcẽdit:qui ubi paulũ proceſſiſſet, talis oborta eſt tempeſtas, ut multi ex ſuo comitatu naufragio extincti fuerint.* Ricardus Maſſilia *uento ſecundo ſoluit.* Vterque *in* Siciliam *menſe* Auguſto *appulere,ubi coacti ſunt hyemare.*	5151

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Inter reges in hybernis ocioſos, ut aſſolet, ortum eſt diſsidium non mediocre.	
1191	11	Philippus prior præceſſit in Syriam. Ricardus tempeſtatis ui in Cyprum eiectus, tyrannum à quo littoribus arcebatur, & inſulã bello cepit, præſidioq; firmauit, illinc ad Auguſtũ regem profectus Ptolemaida obſidẽtem, quam paucis pòſt diebus coniunctis copijs expugnauerunt. Mauricio Pariſiorũ epiſcopo D. Virginis templum ædificatum. Margarita Flandriæ Comes. Graſſante per exercitum peſte Rex maiori parte ſuarum copiarum, & Odone Burgundiæ duce prætore relictis, in Galliam Rufino Volta Genuenſi nauarcho comitatus, obiter papam cum inuiſiſſet, circa Natalem Chriſti domum reuertit. Ricardus Anglus in Syria manſit.	5152
1192	12	Ricardus Cypri regnum Vidoni Luſiniano uendit, quod ad noſtra ferè tempora ſeruarunt eius poſteri, quoad illic imperitare cœperunt Veneti. Auguſtus Balduinũ Flandrum locis munitis ab eo occupatis repentè deturbat.	5153
1193	13	Antequam è Germania liberari potuiſſet Ricardus, ubi carcere cõtinebatur, Auguſtus Giſortiũ occupat cũ uniuerſa Margaritæ ſororis dote, ab Anglo repudiatæ, quã poſtea Põtiuẽſi Comiti uxorẽ dedit.	5154
1194	14	Fames.	5155
1195	15	Pacem ineunt Philippus rex, & Balduinus Flandriæ Comes. Comitatus Atrebatium creatio, qui regis filio traditur. Ludouicus primus Atrebatium Comes.	5156

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1195		Rex uxorẽ ducit Gelbergã Dani regis ſororẽ, quã intra tertiũ menſem repudia-	5156
1196	16	tam, & in Stamparum arcem coniectam aſſeruari iubet: mẽſe Iunio ſequẽti Agnẽ ducis Morauiæ filiam accipit. Iudæi à Philippo in Galliam reuocati. Bellũ inter Gallos	5157
1197	17	& Anglos, eorũq́;	5158
1198	18	ſocios ac fœdera-	5159
1199	19	tos uariũ. Legatus papæ circa D. Michaelis feſtũ in Diuionenſi concilio ob ſecundũ regis matrimoniũ toti Frãciæ ſacris clàm interdixit. Qua ſentẽtia ꝓmulgata Rex uehementer iratus, qui cõcilio interfuerant, perſecutus, eos grauiter ultus eſt.	5160
1200	20	Pax inter Philippum & Iohannem Angliæ regem. Ludouicus regis filius Blancham Adelphonſi regis Caſtulonenſis & ſororis Iohannis filiam uxorem ducit.	5161
1201	21	Alijs deinde Legatis papæ ad Sueſsiones concilium habentibus, rex Gelbergã recipit, eodem ſecum equo inſidentẽ reducit. Octauianus Cardinalis alter Legatorum, perpetuus in Gallia manſit Legatus. Agnes uxor poſterior doloris impatientia, & animi indignatione apud Põtiacum interijt. procurante tamen rege Innocentius papa, quos ex ea liberos ſuſceperat, Philippũ qui poſtea Comes Bononiẽſis eſt factus, & Mariã quæ Comiti Louaniẽſi nupſit, legitimos ꝓnũciauit.	5162
1202	22	Iohannes rex Anglus Arcturũ Britãniæ ducem, fratris filium, cum quo contendedebat, & qui iam magnas uires acquiſierat, in Pictonenſi agro opprimit, eumq́;	5163

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1203	23	*aliquãdiu in cuſtodia aſſeruatũ necari iubet.* Rex *conatur Anglum perſequi, Arcturiq; necem & parricidium ulciſci.*	5164
1204	24	Totam Normaniã Auguſtus *recepit anno* 260(270. Aemyl.)*poſtquã* Rholloni *data fuerat. Ab uniuerſa quã in* Gallia *habebat poſſeßione, ſua culpa & ignauia* Anglus *penè depulſus eſt.* Galli Græcorum Imperiũ *pridie* Id. April. Byzantio *recepto, tenẽt, à* Venetis *& quibuſdã aliÿs ſocÿs adiuti, quibus impẽſas refundũt.* Balduinus Flandrenſis *imperator* Cõſtantinopalitanus Græcorũ *eccleſiam* Romanæ *audientem & concordẽ reddit.*	5165
1205	25	Henricus Balduini *frater* Græcorum Imp. *Auguſtus.*	5166
1206	26	Iohanna *Comes* Flandriæ.	5167
1207	27	D. Dominicus Toloſates *&* Albios *addit hæreticorum confutandorum gratia.*	5168
1208	28	Almaricus Carnotenſis *hoc tempore uir eruditus, ſed hæreticus, cuius ſequaces* Lutetiæ *cum eiuſdẽ oßibus refoßis poſtea ſunt uſti.*	5169
1209	29		5170
1210	30	Simo *Comes à* Monteforti *bello aduerſus* Albios *hæreticos profectus,* Biterras, Carcaſſonẽ *&* Albios *occupat, & quædam alia circùm oppida.*	5171
1211	31	Ferdinandus Luſitanus Iohannam *Comitem* Flandriæ *uxorem duxit.*	5172
1212	32	*Bellum* Flandricum.	5173
1213	33	Albiorum *ſtrages, in qua* Petrus Tarraconen. *rex eorũ auxiliarius necatur. Fortunam & uictoriam perſequitur* Simo *à* Monteforti.	5174

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
1214	34	*Pugna* Bouinenſis. Rex *Auguſtus uincit pridie* Non. *Iun.* (*alij* VII. *Cal. Augu.*) *Otho fuga ſalutē petit. Captiui ducuntur,* Ferdinādus *Lutetiam in arcem Luparam recens ædificatā*, Reginaldus Bononienſis *Peronam,* Saleberienſis *Comes Anglus ad* Fanum Quintini. *Otho, & nonnulli eius ſectatores, impij, & eccleſiæ hoſtes à* Papa *iudicati erāt. In acie multum* Rex *periclitatus eſt. reuerſus tēplū uictoriæ* Virgini *matri dicatū prope* Syluanectū *ædificat. Male ut mihi uidetur,* Gaguinus *hoc prælium anno* 1211. *factum eſſe ſcribit. Eodem tempore, &, ut quidam tradunt, die.* Ludouicus *regis filius ad* Pictones *& aquitanos miſſus, cum* Iohanne *rege* Anglorum *manus cōſenſerit, cui tam uarijs modis afflicto* Auguſtus *dat inducias* V. *annorum.* Petrus Altiſsiodorēſis *Græcorū* Imp. Aug.	5175
1215	35		5176
1216	36	*Simo à* Mōteforti *ius ſibi in* Ducatū Toloſanum *cōcilio* Lateranenſi *datū, à rege adiutus perſequitur aduerſus* Raimundum Toloſatē *ex* Hiſpania *cū auxiliarijs militibus reuerſum, & aduerſus* Albios. Ludouicus Philippi F. *à primoribus* Angliæ *in ſpem regni uocatus, iureiurando obſidibúſque acceptis ex portu* Itio *traijcit tempore diſsidij inter illos &* Iohannem Regem, *qui interea repētè moritur.* Angli *igitur* Henricum *defuncti filium,*	5177
1217	37	*odio in amorem uerſo,* Regem *ſalutant.* Ludouicus *autem conuentione facta, pecuniáque accepta, in* Galliam *ſe recipere*	5178

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		cogitur anno 1218. *Poly. Verg.*	
1218	38		5179
1219	39		5180
1220	40	Robertus Petri F. Græcorum Imp. Aug.	5181
1221	41		5182
1222	42		5183
1223	43	*Rex quartana febre Medunte interijt pridie Id. Iulij diluculo. Teſtamento ingentem pecuniæ ſummã legauit Iohanni Brenno Hieroſoly. Regi, qui moribundũ inuiſerat. Item Tẽplarijs Hoſpitalarijsq;, item egentibus, ac ſuum omne ueſtiariũ ſacris ædibus. Corpus ud D. Dionyſij delatum, honorificentiſsimè maximaq; põpa & frequentia conditum eſt, exequias celebrantibus Io. Brenno Rege, Legato Papæ, & epiſcopis qui Lutetiam ad concilium in Albios conuenerant.* *Ludouicus F. cum Blancha uxore* VIII. *Id. Auguſti Rhemis per Gulielmum archiepiſcopum ſacratur atque coronatur.*	5184
1224	1	LVDOVICVS D. LVDOVICI PATER XLII REX ANN. III. *Simo à Monteforti Comes in Toloſæ oppugnatione cæſus. eodem anno idem Vidoni filio contigit, cui Almericus iunior frater ſucceſsit. Congreſſus & amicitia inſtituta inter Regem & Fœdericũ Germanorum Imp. Vallicolorij apud Ambaros. Matthæus à monte Morentiano M. Eq. Sauarus Malleonenſis malè ab Anglis tractatus, partes ſequitur regias.*	5185
1225	2	*Leues ſiunt excurſiones inter Gallos & Anglos in Aquitania.*	5186

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1225		*Quidam Balduinus commentitius, qui ſe Imperatorem Conſtantinopolitanum finxerat, in Burgundia interceptus, & à Iohanna Flãdriæ Comite, quam aiebat filiam, ad patibulum miſſus.*	5186
1226	3	*Almericus Comes F. Simonis à Monteforti M. Eq. Rex menſe Maio aduerſus Albios hæreticos proficiſcitur. Auenionem expugnat, urbíſque muros diruit, redeundo Montiſpenſarij moritur pridie Id. Nouemb. Ludouicus F. annos natus XII. tertio Cal. Decẽb. ab epiſcopo Sueſſionenſi ſacram accipit coronam.*	5187
1227	I	DIVVS LVDOVICVS XLIII. REX ANN. XLIIII. *Blancha regis mater Galliæ Regens teſtamento relicta, moderata & ſapiens mulier quæ partim obſcuras, partim apertas inimicitias initio regni exorta ſedat, uel ui, uel beneuolentia concilians ſibi principes, alióſque qui ſeceſſerant facta in filium cõiuratione. Humbertus bello præfectus Regius à Blancha Regente aduerſus Raimundũ Toloſatem miſſus. Die Epiphaniæ feſto Ferdinandus Flandrus numerato redemptionis precio liberatus, & in aulam receptus, ſumma in gratia apud Regentẽ materterã fuit, ut eſſet contra Philippum Bononienſem coniuratorum principem: à quo Calitiũ & munitum, & muro cinctum eſt. Pacem fecit Blancha cum Campano, morte matris auunculíque Nauarrorũ Rege ſalutato. Petrus maledoctus ex uxore Adela dux Britãniæ, qui cum eſſet aliud*	5188

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		coniurationis caput, Anglos in Galliam euocauerat, redit in amicitiam Britanniam regis beneficium profeſſus, deprecante potiſsimum fratre maiore Roberto Comite Druidum, qui antè à coniuratione ad partes Regias deſciuerat. Quare iſtorum & permultorũ nobilium con-	
1228	2	*iuratio fruſtra fuit. Theobaldus Campanus Nauarræ Rex.*	5189
1229	3	*Balduinus Roberti filius puer Græcorũ Imp. Aug.*	5190
1230	4		5191
1231	5		5192
1232	6	*Schola Pariſiorum à D. Ludouico reſtituitur, quæ propter motus, iniurias & cædes ſcholaſticis illatas dilabebatur. eã autẽ rex Anglus ad ſe pellicere, & Oxoniũ inſtituere ſtudebat.*	5193
1233	7		5194
1234	8	*Rex ſolus regni adminiſtrationem ſuſcipiens, Margaritam Raimundi Comitis Prouinciæ filiam uxorẽ accipit. Raimundus Maſsiliam redire nolens odio ſuorũ (nam expellere eum conati fuerant, accito iuniore Raimundo Toloſate) apud ſororis uirum Comitem Sabaudiæ reliquam uitã egit. Quatuor eius filiæ ſingulari quadam felicitate Regibus nupſerunt. Maxima natu Regi Gallo, Leonora & Santia uel Cynthia duobus fratribus, Henrico regi Angliæ, & Ricardo German. Imperatori delecto. Sabaudus Beatricem minimam à morte patris Carolo Regis fratri collocat, Toloſate repudiato. Ea Regina erit Siciliæ.*	5195

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1235	9	*Alphonſo regis fratri Pictonum duci Iohanna Raimundi Toloſatis unica filia deſpondetur, ea quidem lege, ut Alphonſus ſolus ſuccederet, uſufructu tantùm ſocero quoad uiueret relicto.*	5196
1236	10	*Robertus Regis frater Comes Atrebatiũ. Carolus regis frater Comes Andiũ, Cœnomanorum, & Prouinciæ.*	5197
1237	11	*Expeditio maritima in Aſiam in auxiliũ Chriſtianorũ, quã ſuſceperũt Theobaldus Nauarrorũ rex, Petrus Maledoctus, Almericus à Monteforti, Erix Ambarus &c. Balduinus Conſtantinop. Imp. auxilium petens uenit in Galliã. Regis opera ſuæ ei redditæ & in Frãcia & in Flandria res, Comitatusq́; Namurcenſis.*	5998
1238	12	*Lutetiæ diſputatum authore Gulielmo epiſcopo de plura ſacertia obtinentibus: decretum tandem ac conſtitutum fuit, ut nemo niſi uni præeßet, niſi lethali noxa ſe uellet obſtringere. Annales Francorum, & aliæ hiſtoriæ.*	5199
1239	13	*Spinea corona, & ſacroſancta Chriſti paßi monumenta quæ Balduinus Venetis oppignerauerat, à D. Ludouico redempta ſunt: qui apud ſacrum Palatij ſacellum quod Lutetiæ erigebat, ea depoſuit, & aſſeruanda commiſit. Ne minimum quidem ſacerdotium & præbendũ ædiculæ illius dabat, niſi lectißimis uiris, & probatæ uitæ, & doctrinæ ſingularis. Quid quæſo facturus erat ſi donaret epiſcopatus? Aemyl.* *Fœdericus Imperator congreſſus & colloquij ſimulatione Regem circun-*	5200

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1240	14	*uenire nititur: quoſdam etiam Galliæ Præſules Romam ad concilium papæ accitos in itinere capit: tandem literis Regis eos reſtituere cogitur.*	5201
1241	15		5202
1242	16	*Hugo Marchiæ Comes cōcilio & ſuperperbia uxoris uictus, noluit ſe profiteri clientem (quod homagium facere dicūt) Alphonſo Comiti Pictonū. Sed illa Anglum cuius mater erat, in Galliam pertraxit, ubi rebus parum fœliciter geſtis,*	5203
1243	17	*Hugo ſe dare in clientelam, & iuſiurandum præſtare Alphonſo compellitur.*	5204
1244	18		5205
1245	19	*Margarita Flandriæ Comes.* *Innocentius quartus Fœdericum metuens, cum in Galliam fugiſſet, Lugduni*	5206
1246	20	*concilium habuit, quem Rex initio inuiſit: Imperatorē eccleſiæ hoſtē iudicat, imperiumq; ei abrogat. Ruber pileus & purpura in eo primum cōcilio Cardinalibus data ſunt. Rex cum Pontiſare grauiſsimè ægrotaſſet, morbo liberatus ſacrā militiam profitetur. Controuerſia inter filios de ſucceſsione ſuperſtite Margarita matre Flandriæ Comite. Rex ſic rem compoſuit, ut Gulielmus, eiúſque fratres Dampetræ filij ex ſecundo matrimonio poſt fatum matris Flandriæ Comitatu potirentur, ex primo autem cōnubio nati Annoniam obtinerent.*	5407
1247	21	*Henricus dux Brabatiæ primus, cum antea eius maiores Louanij Comites eſſent.*	5208
1248	22	*D. Ludouicus Blancha matre Galliarū Regente II. inſtituta, cum fratribus*	5209

Anni Chriſti	*Anni Regni*		*Anni Mũdi*
1248		*Roberto & Carolo & Odone legato papæ ſoluit Maßilia (alij, Aquis ſextijs)* VIII. *Calend. Septemb. qui dies eius memoriæ poſtea conſecratus eſt. ad* XI. *Calend. Octob. appulit in Cyprũ. Mors Raimundi Toloſatis Alphonſum generum remoratur.*	5209
1249	23	*Rex Aegyptum ingreſſus, Damiatã expugnat. Robertus regis frater ultrà progreſſus, in pugna cadit cõtra Aegyptios, uictoria Gallis alioqui prælio duplici, cedente. Alphonſus appulit Calend. Nouemb. Damiatam. Morbo ex labore ærumnaq; militari paßim in caſtris graſſante, Rex grauiter laborat. Cladem noſtri feßi uictique malis maximã à Barbaris accipiunt, Strenui bellatores permulti per illas miſerias deſiderati. Carolus Alphonſusq; capti. Damiata Barbaris reſtituitur cum magna ui pecuniæ induciarum pactione in decem annos facta. Itaque rex liberatus in Syriam cum*	5210
1250	24	*paucis militibus reliquis ſe recipit. Regina Iohannem infelici cognomine Triſtennem patre captiuo peperit. Rex ante reditum Sidonẽ, Cæſaream, Ioppem reſtituit. Chriſtianos Barbarorũ ſeruos gregatim undiq; cogebat, atque redimebat.*	5211
1251	25	*Paſtores ingens manus perditorũ hominum, qui cum regem captiuum audiuiſſent, arma ceperant, à Biturigibus Aurelianenſibusq; deleti ſunt.*	5212
1252	26	*Blancha D. Ludouici mater obit.*	5213
1253	27	*Regis in Galliam reditus.* *Lutetiæ Robertus Sorbona inſtituit*	5214

Anni. Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		atque fundauit collegium Sorbonæ.	
1254	28	Rex *Carolum fratrem mittit opem laturum* Margaritæ Flandræ *aduerſus eius filios* Auenienſes, *&* Gulielmum Hollan*dum* Imp*eratorem delectum.*	5215
1255	29	D. *Ludouicus hiſtriones, paraſitos, & eiuſmodi homines nequam ab aula exegit. Magiſtratum ambitum & ſordes coercuit. honorum dignitates illis nõ erant*	5216
1256	30	*uenales, neque auſi fuiſſet in toto iuriſdictionis tractu aut fundos emere, aut ſa-*	5217
1257	31	*cerdotia liberis accipere.* B*laſphemis, & in uanum nomen dei aſſumentibus, in*	5218
1258	32	*fronte cauteriũ inuſsit.* Eccleſiæ *permultæ & collegia & ſodalitates gloriantur hoc ſe* Rege *inſtitutas & cõditas.* Cœno*bium* D. Dionyſij *ut nunc ſtat & uiſitur,* Rex *inſtaurauit* Matthæo Vindocinenſi *antiſtite, ubi ſuperiorũ collecta ſepulchra exornauit.* Valetudinariũ *proxime ædẽ maximã* D. Virginis Lutetiæ *extruxit.* Albertus *magnus.*	5219
1259	33	Balduinus Auguſtus Græcia *pulſus eſt à* Palæologo. T*unc* Gallorum *imperium apud* Cõſtantinopolim *finitur, quod obtinuerant ab urbe capta 55. annis.* Thomas Aquinas *prædicator.*	5220
1260	34	Mendicantium *ordines ſuum genus uitæ miris laudibus, ac religionis ſanctitate, ſchiſmaticè ac ſeditioſe commendabant,* Gulielmus *à* Fano *amoris,* Sorbonicus *doctor, alijq; doctrina clari, mendicitatẽ illam in uulgus, ac uotiuam ſine cauſſa paupertatem improbant, contendentes ſpeciem prætextum religionis dari inerti*	5221

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1261	35	& deſidioſæ uitæ, ac mendicationi. Libereius, qui adhuc extat in bibliotheca Sorbonæ, damnatus eſt.	5222
1262	36	Vrbanus Quartus P P. in Tricaſſibus natus humili loco. Philippus filius D. Ludouici Claromonte Pentecoſtes die, compoſita de finibus controuerſia, Eliſabetham Iacobi Tarroconenſium regis filiam uxorem accipit.	5223
1263	37		5224
1264	38	Carolus regis frater comes Prouinciæ & eius uxor cum Maſſilia ſoluiſſent, tri-	5225
1265	39	ginta triremibus Romam appulſi, Siciliæ & Hieroſolymorum reges ſalutãtur, papæ beneficiarij ac tributarij. Ad Beneuentum Manfredum Romanæ eccleſiæ hoſtem iudicatum Carolus uicit, occiditq́;, & in poſſeſſionem regnorũ iuit.	5226
1266	40	Carolus Siciliæ rex, uicarius imperij nomine papæ.	5227
1267	41	Philippus Pulcher naſcitur, filius Philippi. Pugna ad lacum Fucinum inter Carolum & Conradum Sueuum.	5228
1268	42	D. Ludouicus cum iam ſtatuiſſet in Aſiã aut Africam traijcere, celebre illud &	5229
1269	43	memorabile fœdus cũ Angliæ rege Henrico præſente frequentiſſimo utrinque nobilium conuentu Lutetiæ percuſſum eſt. Normani, Cœnomani, Andes, Turones, Pictones regi Gallo ceſſerunt, Anglus uerò magnam uim pecuniæ haberet, & ulteriorem Aquitaniã, & ex citeriore uſque ad Carantonum cum finibus Agenenſium, Cadurcorum, Lemouicum, de quibus tamen Gallo Anglus ius cliente-	5230

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
		lare deberet, ac ſuperiorem agnoſceret, renuncians ius omne quod in Galliæ *regnum ſibi uendicare poſſet.* Henricus *in* Orientem *expeditionē ſuſciperet,* D. Ludouicus Thunetem. Polydorus Vergilius, *& quidam alij hanc pacem factam fuiſſe tradunt anno* 1258. Ludouicus D. Ludouici *filius moritur.*	
1270	44	D. Ludouicus *cum tribus filijs* Calend. Mart. *ſoluit* Maſsilia *(gallicæ hiſtoriæ tradunt, ab* Aquis Sextijs*) in* Africam *traiecturus, relicta regni adminiſtratione* Simoni Neellæ, *&* Matthæo Vindocinēſi *antiſtiti* D. Dionyſij. *Sæua tempeſtate in mari iactatus.* Carthago *expugnata.* Thunetis *obſeſſa. Peſtilentia in caſtris.* Iohannes Triſtennis *regis* F. *prior decedit: quem ex profluuio ad* 8. Cal. Septēb. *pater* Rex *ſanctus morte ſequitur,* Carolus *frater* Siciliæ *rex ſtatim interuenit.* Henricus *quoque* Ricardi Angli Cæſaris *filius* Cornubiæ *comes.* Philippus D. Ludo. F. Rex *in caſtris ſalutatus, poſt datas leges* Barbaris, *& tributum impoſitum ut quotānis* Carolo *regi* C C C C. M. *aureorum penderent, cum eo è* Sicilia *in* Galliam *redit. In mari peſte & tempeſtate afflictati. In itinere moriuntur* Drepani Theobaldus *rex* Nauarræ, *& ſtatim uxor eius grauida* Iſabella *filia* D. Regis. *Obit & noua regina* Eliſabetha Philippi. Aemyl. *qui aberrat,* Gulielmi Dampetræ *comitis* Flandriæ *interitum hic adnotans, multò antè ob domeſticas diſcordias interfecti. ſed* Vido	5231

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1270		*Dampetra eius frater* D. Lu*douicum in hanc expeditionem ſecutus eſt.*	5231
1271	1	PHILIPPVS D. LVDOVICI FILIVS XLIIII. REX AN. XV. *Funere patris, eorúmque qui in expeditione obierant, celebrato apud* D. *Dionyſium, rex inungitur* Rhemis *ab epiſcopo* Sueßionum 3. Calend. Septemb. *Quidã hunc* Audacem *cognominant, ſed ea fuit animi & morum lenitate, ut non meritò potuerit appellari* Audax. Philippus *uerò* Burgundiæ *dux* Audax *uocabitur.* Henricus Theobaldo *in regnũ* Nauarræ *ſucceßit, uxore ducta* Roberti Atrebatiũ	5232
1272	2	*comitis fratris* D. Ludouici *filia: unde procreata eſt* Iohãna *unica. Nuptiæ quoque* Petri Comitis Alenconij *fratris regis cum* Iohanna Iohannis Bleſenſis *filia.*	5233
1273	3	*Bellum* Fluſſatium. Raimundus *Ber*nardus Fluſſatium *comes, cum annum captiuus fuiſſet, reſtituitur.* Concilium Lugdunenſe Gregorio X. P P. *pro terra ſancta recuperãda, & aduer-*	5234
1274	4	*ſus* Græcos *de ſancto ſpiritu.* Euſtathius Bonauentura *à* Balneo *regio, ordinis minorum antiſtes ibi factus eſt* Cardinalis. Rex *primùm inuiſit papam.* Errat Aemylius, *annum* 1284. *pro* 1274. *accipiens.* Bellum Hiſpanicum Caſtulonenſe *pro ſororis* Blanchæ *filijs* Ferrando & Alphonſo *pupillis,* Ferrando Caſtulonenſe *patre mortuo.* Iohanna Nauarra *orba in* Galliam *adducitur patre* Henrico Põpellone *defuncto.* Euſtathius Bellomarchus *reginæ in-*	5235

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		fantis nomine iuſiurandum & à populis & à ciuitatibus accipit, auxilium ferente Roberto Atrebate *pupillæ auunculo præfecto, qui à rege iuſſus eſt illuc diuertere relicta expeditione* Caſtulonẽſi. Rex Mariam Ericis Brabantini *filiã ducit, quæ in ſacro palatÿ ſacello* Lutetiæ *coronatur* 10. Calend. Iulÿ.	
1275	5	Ludouicus *filiorum regis maximus obit: quem ueneno ſublatum eſſe ſuſpicio fuit. Quare ut res certò cognoſceretur, præſules aliquot, (ſic uides epiſcoporum obſequia aliquando honeſta & liberalia fuiſſe)* Niuellã *miſsi ſunt ſciſcitaturi* Beguinam *ſortilegam.*	5236
1276	6	Brocchius *cubicularius fiſci præfectus res maximas regni adminiſtrãs, magna procerum omnium lætitia* Pariſÿs *reſte dedit ſuppliciũ.* Petrus *illi ex uxore affinis* Bellououacorũ *epiſcopus ad papã pfugit.* Reges, Frãcus Baionã, Caſtulonẽſis Marſanũ *petiere, ſed inde re infecta diſceſſũ.*	5237
1277	7		5238
1278	8	Iacobus Meyerus *hucuſque Chronicon* Flandriæ *ſcripſit.*	5239
1279	9		5240
1280	10		5241
1281	11	*Siculus* Veſper *die* Paſchæ *propter* Gallorum *libidinem, & militarem inſolentiã.* Siculi *à* Carolo *deficiunt, ingenti cæde facta, coniurationis principe* Iohanne *à* Prochyta, & Petrum Tarraconẽſem *recipiunt.* Petrus Alenconius *regis frater, cum magnis copÿs, multiſq; principibus & nobilibus in* Italiam *tranſcendit la-*	5242

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1281		*turus Carolo ſuppetias, ſed in Apulia naturæ conceßit.* Bellum Tarraconenſe. *ubi primùm imperio Papæ aduerſus Chriſtianos Hiſpanos, perinde atque antea aduerſus Saracenos, crucis inſigne acceptum.*	5242
1282	12		5243
1283	13	Papa Petrum Tarraconenſem proſcribit, *& hoſtem eccleſiæ iudicat, eiúſque regnum dat Carolo Valeſij comiti regis* Franci *ex ſorore* Petri *filio.*	5244
1284	14	Nuptiæ *& conſecratio* Philippi Pulchri, *&* Iohannæ Reginæ Nauarræ 18. Cal.	5245
1285	15	*Septemb.* VIII. *Id. Ianua. obitus* Caroli *regis.* Carolus Claudius *eius filius captiuus erat.* Robertus Atrebas *præfectus, regis & papæ mandato, ut quæ patrui mortui eſſent in* Italia *tueretur, interim dum hæres cuſtodia liberaretur.* Pridie Id. Maias *rex comitatus regibus* Philippo *filio* Nauarrorum, *&* Iacobo Balearium, *in* Ruſcinonis *comitatũ uenit aduerſus* Petrum Tarraconenſem. Genua Ruſcinonis *expugnata & diruta.* XIX. Calend. Septemb. *leui prælio arte & dolo* Rodulphi M. Eq. *commiſſo,* Petrus *rex* Tarraconen. *ita uulneratus, ut inde obierit.* Rex Philippus *rediens in magno diſcrimine, ex morbo* Perpeniani *decedit menſe* Octob. *Gerunda quam receperamus, defecit.*	5246
1286	1	PHILIPPVS PVLCHER XLV. FRANCIAE REX ET NAVARRAE ANN. XXVIII. Rhemis 8. Idus Ianua. *conſecratur.*	5247

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Palatium in inſula quã ſequana Lutetiæ facit, à Philippo extructũ magnificẽtiſſimè. Huic negocio præfuit Engerranus Marinius, regis cõſiliarius, & fiſci præfectus. In eo palatio forũ eſt, quod Parlamentũ uocãt: ubi certæ ſedes ſummis iudicijs datæ ac cõſtitutæ ſunt. Illic etiam ratiociniorum, aliorúmque plurium iudiciorum ſubſellia. Ad hæc regia principis. Gaguinus ſcribit ibi Parlamentum conſtitiſſe ordinarium Hutino rege. Hoc rege Gymnaſium Nauarræ Lutetiæ inſtitutũ ac fundatũ à regina Iohanna.	
1287	2		5248
1288	3	Carolus rex Apuliæ (quem pro Claudo nonnulli Cunctatorẽ uocant, inquit Aemyl.) ex Hiſpania in Franciã pace facta redijt, atque inde in Italiã cum egregio comitatu tranſcendit, ubi Guelforũ partes contra Gibellinos defendit. Die Pen-	5249
1289	4	tecoſtes à Nicolao papa Romæ Apuliæ rex & Siciliæ conſecratur. Induciæ in quinquennium renouatæ inter Iacobum Tarraconenſem, & Carolũ	5250
1290	5	Claudum. Robertus Atrebas indignatione redit in Galliam. Carolus Valeſius Claudi filiam cum Andium comitatu pro dote, uxorem acceperat. Deinde pace qua Bonifacius octauus in concordiam rediget, ut iuri quod in Tarraconiam ſibi uendicabat, renunciaret, Cœnomanorum comitatus illi accedet.	5251
1291	6	Aemylius hic ſtatuit finem belli ſacri in Oriente Ptolemaide à Sultano deleta. 4. Non. Octob. natalis Ludouici Hutini.	5252

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1292	7	*Secundum bellum Anglicum.*	5253
1293	8	*Angli Normaniam & Aquitaniam inuadunt. Arnulfus Neella M. Eq. prior diſcedens, ſubſecutus deinde Carolus regis frater Valeſij comes eos grauiter cædunt, Adulfo Germanorum imperatore pecuniæ magna ui ad bellum nobis inferendum pertracto. Eduardus Anglus parans expeditionem, ſimiliter Ericem*	5254
1294	9	*Ambarum, & Vidonem Flandrũ ſocios adſciuerat. Vido à rege Gallo ꝓfugit, hoſtis infenſiſsimus, à quo in aula ſimul cũ filia dolo retẽtus erat: quæ licet honorificè habita & tractata, ibi tamen fato ceſsit. Iahannes Scotiæ rex natus Haricuriæ in Gallia, eiuſdẽ princeps, ſemper regis partes tuetur: ſed pòſt paulò ita uexatur, ut in hoſtis Angli manus, cauſſam regis defendens, uenerit. Polydorus Verg.*	5255
1295	10	*Aegidius Romanus theologus archiepiſcopus Biturigum.* *Bellum Flandricũ Angli gratia. pugnatũ ad Furnas, captis Hilermo Iuliacenſi, & Erice Bellomontano, Anglus & Comes ſe recipiunt ad ſuos. Claudus rex ex Italia cum ueniſſet, inter Philippũ & Eduardum inducias in bienniũ cõpoſuit.*	5256
1296	11	*Quinquageſimæ & centeſimæ uectigal negociatoribus impoſitum, quæ Malatoſta uulgò appellata eſt.*	5257
1297	12		5258
1298	13	*D. Ludouicus Franciæ rex à Bonifacio in ſanctorum numerum relatus.* *Philippus & Eduardus aduerſus Adulfum omnibus inuiſum ob aſtutias &*	5259

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1299	14	*ſcelera coierunt, armántq; in illum* Albertum Auſtriæ ducem Imperatorem delectũ, à quo fuit in prælio cæſus. Eduardo regi Pulcher Margaritam ſororem locauit, uniuerſamq; Aquitaniam reddidit. Poly. Verg. Blancham minorem Fœdericus Alberti Cæſaris filius duxit. Vniuerſam Flandriam Rex opera Caroli Valeſij ſubigit. Vido comes cum liberis Roberto & Hilermo Lutetiã captiuus adducitur. Rex à Flandris magnificè receptus eſt, quorum plebs animo confeſtim mutato concitata, armis ducibúſque aſſumptis Petro Luſco textore, & Bridano lanio, apud Brugas uim conantur inferre Iacobo comiti Fani Pauli regio prætori. Philippus Vidonis comitis F. Carolo rege, cui in Italia ſtipendia faciebat, relicto, rediјt patriæ ſuppetias laturus. Eduardus Rex Anglus, cum Flandros ſeruare cuperet, callidè quibuſdam diſperſis rumoribus regem à bello abſtrahit, ad quod gerendum rebus omnibus inſtructiſſimis ipſe pergebat.	5260
1300	15	Carolus Valeſius alia uxore ducta, Catharina Balduini iunioris Auguſti ex Philippo filio nepte, Romam ad Bonifacium Iubilei ergò peregrinatur.	5261
1301	16	Carolus Valeſius à Bonifacio patrimonij D. Petri præfectus eligitur. Ludouicus regis frater Eburouicũ comes.	5262
1302	17	Odium & inimicitiæ Bonifacij papæ in Philippum Pulchrũ. Mira hominis impudentia fuit, qui regnum Galliæ, pontificiæ maieſtatis beneficiũ aſſerere auſus	5263

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1302		*eſt. Verùm multo ſtolidiores eſſe puto, qui diſceptãt an tantum liceat pontifici.* Tunc *noſtræ demũ* Franciæ *ſacris interdixit.* Epiſcopi Regis *partes ſecuti ſunt.* Pugna Curtracenſis. Flãdri *menſe* Iulio *uictoriã de nobis inſignem reportarunt.* Robertus Atrebas, Reginaldus Neella, Iacobus *comes* ſani Pauli, & *plerique alij illuſtres illic cæſi.* Atrebatiũ *comitatũ* Othoni Burgundiæ *comiti, qui* Mathildem *defuncti* Roberti *filiam in uxorẽ duxerat, rex dono dat, nulla* Roberti *nepotis ex* Philippo *filio ante* Robertum *patrem mortuo, ratione habita.* Iſabella *regis filia iunior* Eduardo Anglo *nubit.*	5263
1303	18	Vido *comes* Flandriæ *cum filio* Hilermo *regi fide data, in patriam ad tumultus ſedandos proficiſcitur: qui ubi nihil promouiſſet, ad regem redijt; obijtq;* Compendij 8. Calend. Mart. Morte Vidonis Marchiæ *regi obuenit* Engoliſmenſium *comitatus.* Gaguinus. Boniſacius PP. *ab hoſte* Sara Columna *interceptus,* Anagniæq; *aſſeruatus in domo paterna, poſt diem* 35. *ex quo liberatus erat, ob animi ægritudinem indignationemq; rabie correptus interijt.*	5264
1304	19	*Ad fanum* Odemari XV. M. Flandrorum, *ad* Ariam DCCC, *ad* Torna *cum* D. *cæſi.* Rex *ualde periclitatus eſt in conflictu ad* Montẽ Populeti, *in quo,* Hilermo Vidonis *nepote cum ſex millibus hoſtium cæſo, uicit,* M.D. *è ſuorum numero amiſsis.* Certis *conditionibus* Ro	5265

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		bertum Vidonis F.*maximum, & comitatus* Flãdriæ *hæredem* Flandris *reddit.* Regnum *& rex ipſe à* Benedicto *põtifice abſoluitur.* Rex *iſte grauis decumarum exactor extitit, cuius tempore pecunia rara, & moneta parum proba.*	
1305	20	Lugduni *cum* Clemens Quintus Lemo*uix, antea* Bertrandus *dictus,* Burdegale *archiepiſcopus,*PP. *coronatur.* Gallus, Anglus, Tarraconenſis, *reges cõueniunt.* Nobiles *aliquot in turba eliſi,* Papa *per uias incedens ex equo deiectus,* Rex Gallus *maceriæ antiquæ & multitudine ſpectantium grauatæ ruina penè opprimitur: qua circunuentus* Iohannes *dux* Britanniæ *necatur.* Huic Arcturus F.*ſucceſſit.*	5266
1306	21	Sedes *papalis* Roma Auenionem *tranſlata, ubi annos* 70. *conſtitit.* Tres *cardinales miſsi, qui* Romæ *& in* Italia *res gererent.* Iudæi *à* Rege *ſpoliati, & è* Gallia *pulſi.*	5267
1307	22	Ludouicus Hutinus *morte matris* Iohannæ *reginæ* Nauarræ *rex coronatur* Põpelone. Valterus Caſtellioneus M.Eq. Per *hæc tẽpora* Templarij *ubiq;*	5268
1308	23	*puniuntur. interea rex bonã partem reditus illorum accipit, papa*	5269
1309	24	*conſentiente.* Robertus Caroli Claudi F. Prouinciæ *comes,* Auenione *rex* Apuliæ *à papa coronatur, quo iure pater eius regnũ obtinuerat, & in* Italiã *premiſſus, ut* Hẽrici Imp.*eò proficiſcentis conatus frangeret.* Turcis *expulſis* D.Iohannis Hoſpitalarij	5270

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1309		*Rhodum capiunt: qui ob ipſum poſtea uocari cœperunt Equites Rhodij.*	5270
1310	25		5271
1311	26	*Viennenſe concilium, in quo de Templarijs, & Terræ ſanctæ recuperatione actũ eſt. Templariorum nomen papa obolet, quorum reditus D. Iohannis hoſpitalarijs conceduntur. Pontifex dimiſſo concilio Burdegalam pergens moritur.*	5272
1312	27	*Aurelianẽ Schola à rege & hoc papa inſtituta fuit. Bellum in Robertum Flandriæ comitem paratur. Engerrani tamẽ Marinij opera res omnis inter regem & comitem componitur: qui cum ſatis magnam comparaſſet inuidiam in colligenda ad id bellum pecunia, maiorem etiã tum ſibi conflauit ob exercitus miſſionẽ. Argentum ſignatũ improbè. populi Pariſienſis tumultus abortus irruentis in ædes Stephani Barbatuli, pecuniæ cudendendæ magiſtri. Rex etiam ipſe ex Flandria reuerſus Lutetiã, ob id periclitatur. Hutinus Petri Lugdunenſis archiepiſcopi conatus repreſſit, auſi regiam occupari iuriſdictionem.*	5273
1313	28	*Nurus regiæ, Margarita Ludouici Hutini regis Nauarræ, Blancha Caroli, apud Malirubi monacharum cœnobiũ deprehenſæ ſunt in adulterio, & conuictæ die Martis à reſurrectione Chriſti, grauiter ſupplicium de Philippo & Valtero Danoyſijs earum amatoribus ſumptum. Iohanna Philippi abſoluitur. Ludouicus, Margarita miſerè defuncta, è qua Iohannam filiam ſuſceperat, Clementiã*	5274

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		regis Hũgariæ filiam ducit. Carolus ſuæ Blanchæ libellum dat repudij papa authore, & Iohannam filiam comitis Eburouicum uxorem accipit 3. Calend. Decembris ad Fontem Blaudi locum natiuitatis decedit, in æde D. Dionyſij ſepultus. Ludouicus Hutinus F. poſt patris mortem ſeſquiãnum ferè regnauit.	
1314	I	LVDOVICVS HVTINVS XLVI. FRANCIAE REX ET NAVARRAE SOLVS AN. ferè II. Hutinus tumultuoſus & perturbator. Engerranus Marinius, Longæuillæ comes, magna cum authoritate fiſci ſummus præfectus, opera & factione Caroli Valeſij capitalis inimici, quia mentiri eũ per iurgium ille dixiſſet, Iohanne Annali accuſatore, peculatus reus, furca ſuſpenditur pridie Cal. Maij. Pauiotus Magus, cuius arte Engerrani uxor, ut ferebatur, in regis perniciem uti ſtatuerat, ſtrangulatur. Simul quædã clauda mulier comburitur. Engerrani ſtatua è ſummis palatij gradibus deiecta. Ex eo Valeſius ſemper ualetudinarius, numinis, ut aiebant, uindicta, ipſemet mortuum uehementer deſiderauit. Rex in Galliam Iudæos reuocat.	5275
1315	2	Opera Hutini creatus papa Iohãnes 22. qui ditior pontifex, quàm ſapientior, diu uicturus eſt. Parlamentum in palatio Pariſienſi ſtatarium & ordinarium conſtituitur. Rex moritur Nonis Iun. ad Vicenarũ ſaltum, Clementia uxore grauida relicta. Bello Flandrico nondum	5276

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1315		*confecto, pax Lutetiæ in palatio hoc interregno facta per Philippum Longum Galliæ rectorem, & ſanctius concilium Cal. Septemb. Menſe Nouembri regina Iohannem peperit, qui per 8. tantùm dies uixit, quare nullo numero habetur.*	5276
1316	1	PHILIPPVS LONGVS XLVII. FRANCIAE REX ET NAVARRAE ANN. V. *Odo Burgũdiæ dux, Iohãnæ filiæ ſororis & defuncti Regis Ludouici regnũ deberi cõtendebat: cui ſatisfecit Lõgus, filia in uxorem data cũ Burgundionũ comitatu.* *Ludouicus regis F. Pariſijs moritur.*	5277
1317	2	*Pace cũ comite Flandriæ cõfirmata, Ludouicus Niuernenſiũ comes, ex filio eius nepos, Margaritam Regis filiam in matrimonium ducit. Maria tertia Regis filia Delphino Viennenſi nupſit.*	5278
1318	3	*Rex iſte neq; ab Eccleſia, neq; à po-*	5279
1319	4	*pulo, quæ petebat tributa & uectigalia impetrare potuit. Iohãnes à Poliaco*	5280
1320	5	*Theologus, cogente Papa à ſententia deductus eſt, & iuſſus palinodiam canere. Aſſerebat enim fratribus Mendicãtibus cõſitẽdũ nõ eſſe de peccatis: qđ ſi quis hoc feciſſet, ad Paſtorẽ & Curionẽ redeũdũ.* *Puteos Elephantiaci à Iudæis perſuaſu ueneno inficiunt: quæ res graſſantis extitit cauſſa peſtis. ſed utrique miſerè dato ſupplicio perierunt.* *Rex cõſtituerat, ut ubiq; põderis, menſuræ, & pecuniæ ratio eadem eſſet: ſed morte præuentus efficere non potuit.* IIII. *Non. Ianuar. Lõgus obit, in æde*	5281

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Dionyſij conditus. ei frater ſuccedit, IX. Calend. Martij Rhemis ſacratus.	
1321	1	CAROLVS PVLCHER XLVIII. FRANCIAE REX ET NAVARRAE ANN. VII.	5282
1322	2		5283
1323	3	Iohannes Inſulanus Non. Maij Lutetiæ ad patibulum ducitur. Falſum eſt uitricum fuiſſe Iohannis Papæ. Aemylius. Scelerum ſeuerus animaduerſor, iuſtitiæ & æquitatis cultor Pulcher fuit. Fraterculorum hæreſim Iohannes Papa damnat. Carolus Valeſius Aquitaniam in-	5284
1324	4	greſſus, Hugonem Penſacenſem & Anglos fugat. Iſabella Regina	5285
1325	5	Angliæ in Gallia ꝓficiſcitur ad Regem fratrẽ. pòſt in Angliã cum potenti & copioſo comitatu reuerſa maritũ Eduardum expellit, ut filius iuuenis Eduardus tertius re- Carolus Valeſius morbo nunquã ſe remittente, Engerrani corpus in gratiam conſanguineorum à Rege poſtulat, eiq; ſumptuoſas exquias faciendas curat. Menſe Decembri ſequente circa decimũ-	5286
1326	6	gno potiretur. ſeptimum Calen. Ianuar. moritur. Regũ hic primus eſt, qui papæ decumas permiſit, ut quæſtus particeps fieret. has autem iſte colligebat ut bellũ moueret in Ludouicũ Bauarũ optimũ imperatorem, quẽ hoſtem ſcilicet Eccleſiæ iudicauerat.	5287

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
1326		Nicolaus de Lyra Theologus Frãciſcanus, uir doctus in lingua Hebræa.	5287
1327	7	Moritur Rex ad ſaltum Vicenarum Calend. Feb. ſepultus in æde D. Dionyſij, relicta uxore grauida. Interim controuerſia inter Eduardum Angliæ Regem, & Philippum Valeſiũ, uter regni rector aut ſucceſſor eſſe debeat. Robertus Atrebas lege Salica cauſſã Valeſij modis omnibus tuetur. Regina Calend. April. Blancham peperit filiã poſthumam, quam Valeſius Rex poſtea Philippo minori filio Aurelianenſium duci elocaturus eſt. Itaque Philippus Valeſius trium ſuperiorum regum patruelis id temporis rector, Rhemis Rex inungitur die feſto ſanctæ Trinitati, per Gulielmum archiepiſcopum.	5288
1328	1	PHILIPPVS VALESIVS XLIX. REX ANN. XXII. Caroli Valeſij. F. Ludouicus Flandriæ Comes 10. Cal. Septemb. reſtituitur. Flandri profligantur, cæſo in conflictu Collino Annecino plebis altero ductore. Caſletũ captum, ſpoliatũ & incẽſum. A duce Brabãtino redditus Hilermus Canutus alter plebis ductor regijs repetẽtibus, de quo Lutetiæ ſuppliciũ ſumptũ eſt. Valterus à Creceio Caſtellionis dominus. M. Eq.	5289
1329	2	Iohannes Papa contentionibus quæ illi erant cum Petro Reatino Antipapa, & cum imperatore, totum regnum commouet & perturbat.	5290

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
		Ad Ambianos regū Franci, Angli, Bohemi, & Balearici conuentus. Anglus clientem ſe profeſſus eſt, atque in uerba Valeſij iurauit, repetens res in Aquitania ſibi ablatas bello Penſacenſi. Valeſius ſacra arma īduit aduerſus infideles. Iohānes Bohemiæ rex cum filio Carolo poſtquam in Franciam uenerat, Bonam filiam Iohanni regis filio natu maiori & Normaniæ duci nuptum dedit. Ludouicus Clarimontis & Marchiæ Comes, primus Borbonij dux. Petri Cun[illegible]ij actio in epiſcopos pro Rege, qua conabatur illis cum temporalem auferre iuriſdictionem, tum illorum totiúſque cleri mores in melius conformare, Bertrando Eduorum epiſcopo præcipuo defenſore. Hanc finijt controuerſiam Rex ipſe die feſto D. Thomæ Cantuarienſi, epiſcopis quod petebant concedens. Quare illi cognomen ueri Catholici cum gratiarum actione, multíſque laudibus detulerunt.	
1330	3	Philippus Eburouix, Rex Nauarræ, ex uxore Iohanna filia Ludouici Hutini. Aemylius & Polydorus falluntur, appellantes Ludouicum.	5291
1331	4		5292
1332	5		5293
1333	6		5294
1324	7		5295
1335	8	Benedictus Toloſas PP. Auenione. Initium maximi belli Anglici, quod tam atrox, cruentum, & funeſtum fuit, ut	5296
1336	9	ex quo Gallia Romanorum arma ſenſit,	

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
1336		nullum cum eo ſit coferendum: ſæpius intermiſſum, ſæpius renouatū. Robertus Atrebas Comes Bellomōtanus, cum litem amiſiſſet quæ illi erat cū Mathilde Burgundionis uxore, atque ob id inimicitias cum rege exercens, iactatis qubuſdā uerbis contumelioſis, quanuis regis ſororem haberet uxorem, ſe male acceptum, iniuriámque ſibi factam exiſtimans, Burdegalam ad partes Angli ſe recepit, uxore liberíſque Iohanne & Carolo relictis. Anglus eum honorificè excepit, & remunerauit comitatu Richemondiæ.	5297
1337	10	Iacobus Arteuilla homo plebeius in Flandria pro Anglo multas excitat turbas cōtra Comitē, qui ſe in Franciam recepit.	5298
1338	11	Natalis Caroli Quinti. Galli & Angli regum inſtructiſsimæ acies in conſpectu ferè ſine ullo cōflictu ueniūt. Eduardus, cum Valeſius prælio abſtineret, Flandriam repetit, ubi Iacobi Arteuillæ conſilio, liliorū inſigni, & Regis Frācia titulo adſumptis (quæ hucuſq; ſibi arrogat) illinc in Angliā traijcit. P. Valeſius ſocios habuit in caſtris, Bohemum, Scotum, Nauarrum, reges: Duces, Iohannem Britannum, & Rodulphum Lotaringum: Comites 26. magnámque aliorum nobilium cateruam, cum maxima milirū turba. Eduardus Imperij Vicarius conſilio ac ductu Roberti Atrebatis confidebat uirtute & numero militum Anglorum, Flandrorum, & Germanorum. Sed Lu	5299
1339	12	douicus Bauarus German. Imp. cui non ſatisfactum erat, mox ab eius ſocietate	5300

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		defecit, amicitiámque Galli maluit. In quadam in Flandria excurſione	
1340	13	*Gulielmus Comes Saleberienſis captus Lutetiam adducitur.* *Pugna naualis atrox ad Cluſas 9. Calend. Iulij in qua Eduardus ſua felicitate & uento ſecundo adiutus, noſtros maris Præfectos inter ſe diſcordes, cæcidit, profligauítque. VII. Calen. Aug. dux Burgundiæ Robertum Atrebatem Fanum Odemari obſidentem coegit ad Anglum ſecedere, qui tum Tornacū oppugnabat. Inducijs inter reges factis promulgatíſque, utrinque captiui redduntur. Flandri ſuum recipiunt Comitem. illis omnino parcitur. Scotus æternus Francorum amicus domum reducitur. Bohemus aliquandiu agit in Francia. Iohannes tertius Britanniæ dux, ad ſuos rediens, obit in itinere. Philippus Nauarrus in Hiſpaniam aduerſus Saracenos eſt profectus, ubi poſtea in Argeſillæ urbis regni Granatæ obſidione mortuus eſt, anno 1343.*	5301
1341	14	*Bellum Britannicum inter Carolū Bleſenſem & Iohānem à Mōteforti de Ducatus Britanniæ ſucceſſione. Iohannes cū iudicio Parlamenti uictus eſſet, ad uim & arma ſe conuertit, Anglo Rege fretus. Iohannes Regis F. Normaniæ dux, Iohānem à Monteforti ad Nannetes capit, quem Lutetiā in arcem Luparā adſeruandū mittit. Claudia uxor cum Iohannne filio adoleſcentulo fortiter mariti partes tuetur. Papæ opera in bienniū*	5302

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1341		illi dantur induciæ. Interea regẽ Angliæ ſibi conciliauit, nuptijs pactis inter Iohannem filium, & Mariam Angli filiã. quare ab illo adiuta bellum quàm antea acrius repetit & renouat. Robertus Atrebas ex uulnere illic accepto poſtea interijt. Eduardũ ipſum ut præſens bello	5302
1342	15	præeſſet, tandẽ illa pertraxit, ſed per legatos Papæ induciæ in trienniũ extractæ. Clemens Sextus patria Lemouix Auenione Papa, qui Iubileum ad annos quinquaginta rediget.	5303
1343	16	Oliuerius Cliſſonus, Gulielmus Baccho, Ricardus Per-	5304
1344	17	ſerus, & alij nobiles aliquot è Normania & Britãnia, minutæ maieſtatis, qui pro Anglo ſtetiſſent, damnati, Lutetiæ capite puniuntur. Gotthofredus Comitis Haricuriæ frater, proditionis accuſatus non comparuit, ſed proſcriptus ad regem Angliæ profugit, à quo Magiſter Equitum dictus eſt, ut ſcelerati & impij in patriam belli dux eſſet.	5305
1345	18	Venalia hoc tempore ſacerdotia. pecuniæ omnia obediebant. Initio regni immanes pecuniarum exactiones fuere, ac primum ex ſale uectigal inſtitutum.	5306
1346	19	Eduardus ex ducibus aliquot in Aquitaniam mittit. Ipſe cum filio & numeroſo exercitu in Cõſtantienſem agrum Cal. Iulij exijt, ubi ferro & igni uaſtata loca uniuerſa. Rodulfus Magiſter Equitum, & Iohannes Tancredouillanus Cadomi ſe ab hoſtibus capi permiſerunt.	5307

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		VII. Calend. Septemb. (10. Calend. inquit Aemylius) ſabbato ad ueſperam pugna ad Creſciacum omnium famoſiſſima luctuoſiſſimaq; quæ Gallis unquã acciderunt, ob duces nobilitatemq́; ferè omnem illic interemptam. Occiſi ſunt in eo prælio Iohannes Bohemiæ Rex, Carolus regis frater Germanus Alẽconiũ, Rhodulphus Lotaringiæ, Ludouicus Flandriæ, Haricuria, Bleſenſis, Sacrocæſarienſis Comites. Poſtridie longè maior cædes eorum qui per imprudentiã ad ſigna noſtra ſe recipientes, in Anglorũ manus incidebant. Deſiderati ſunt in ea pugna ex omni numero circiter ad triginta millia. Gothofredus Haricuria mœrore & facti pœnitentia uictus, Regi ſe tradidit laqueũ collo geſtãs, quẽ Rex illi abſtulit. Carolus Lucẽburgẽſis Bohemiæ Rex domũ redit, qui deĩde Imperator deligetur. Ludouicus Iunior Flandriæ Comes.	
1347	20	III. Non. Aug. xi. poſtquam Calitium obſeſſum erat menſe, ſpe & auxilio urbs deſtituta, per Iohãnem Viennenſem Regis Præfectum deditur Eduardo ea lege, ut ciues incolumes cum ſingulis ueſtimentis quò uelint ſe cõferant. Nobilibus aliquot, iiſq; primariæ authoritatis, qui capita ſua pro ſalute omnium hoſti deuouerant, Angliæ Regina grauida non ſine numinis uoluntate ueniam uitamq́; impetrauit. In Francia à Rege inſtitutum, ut qui primùm uacarent magiſtratus, Calitio expulſis ac proſcriptis cõferrentur pro genere uitæ & ſtatu, tum ut	5308

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1347		eis penſatio quædam ac remuneratio beneficiorũ, tũ ut urbis fortiter defenſæ honeſtũ teſtimoniũ eſſet. Ex eo tẽpore Calitium ab Anglis recuperari non potuit. Carolus Bleſenſis cũ duobus filijs Iohanne & Vidone in Britãnia capti, in Angliã ducũtur. Pater, Reginæ Anglicæ, quæ illi ſanguine cõiuncta erat, ꝓcibus ſtatim liberatur, retẽtis tamẽ eius liberis, qui ſatis humaniter & habiti & tractati ſũt. Menſe Decẽbri Trapezitæ Longobardi & Itali capti, pulſi ac ꝓſcripti ex Frãcia ob immanes uſuras præter leges exercitas. Rex ſortem accepit, interuſurio relicto.	5308
1348	21	Fames & peſtilentia. Inducijs cum Anglo factis Rex	5309
1349	22	nuptijs celebrandis dat operam. Acquiſitio Delphinatus Viennenſis uili precio uenditi à principe Humberto, qui Dominicanorũ inſtituto & ſectæ ſe addixit, ſed ea lege, ut primus Regis filius, eius ferret nomen, dominatumq; obtineret. Philippus Fortunatus Felix uerè Catholicus qui tamen rebelles & coniuratos opprimere nunquã potuit, obijt. 5. Cal. Septemb. ad Nogentum Regium, ſepultus apud diuum Dionyſium.	5310
1350	1	IOHANNES I. REX ANN. XIIII. Induciæ prorogatæ ſunt. — VII. Cal. Octob. Rhemis cũ Ioh inna Bononienſi uxore ſecũda cõſecratur. 16. Cal. Nouemb Luteciã cũ põpa ingreſſus eſt. Hic rex Iohãnes excelſo & generoſo ani	5311

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		mo fuit, adeò à ſimulatione alienus, ut in neminem uultu aut uerbo amorē præ ſe tulerit, quin eum amaret. Quæ uirtus in Rege *nimis heroica eſt.* Initium ordinis *Stellæ à* Rege Iohanne *in antiqua & nobili domo* S. Audoeni *ad* Lutetiã. Equi*tes illius ordinis ſtellam aut in capitio, aut in alio ueſtis conſpicuo loco geſtabãt. Aemulatione adductus* Rex Anglus *Garterios* Equites *inſtituit, qui* Periſcelidem *inſigne ferrent.* Rodulfus *Magiſter* Equitum *ex* Anglia *reuerſus, proditionis accuſatus & damnatus, capite luit pœnas* Lutetiæ *apud* Nellam *domum.*	1512
1351	2	Carolus Hiſpanus Magiſter Equitum. Rex Nauarræ *ob ſimultates priuatas ad* Aquilam Normaniæ *uicum in lecto iacentem occidentem curat.* VI. Id. Ianua. Nauarrus Regis *gener in* Parlamentum *uenire noluit, niſi uno filiorũ* Regis *obſide accepto.* IIII. Non. Martij *acta eſt cauſſa.* Rex *ignoſcere & factum condonare coactus eſt, adductus potiſſimũ* Heroinarum *precibus, quæ conuenerant ut pro eo deprecarentur.* Iacobus Borbonius *ducis frater,* M. Eq.	
1352	3	Innocẽtius VI. Lemouix Auemone. PP.	1513
1353	4		5314
1354	5	Nauarrus *interceſſit ne* Rex *tributum quod à tribus populi ordinibus ſibi dari poſtulabat, pridie* Cal. Decẽb. *acciperet, tandem tamen* Regi *conceſſum eſt.*	5315
1355	6	Carolus Regis *filius primus* Delphinus, *&* dux Normaniæ. Carolus Nauarrus *cum per multis nobilibus*	5316

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1355		*dum menſæ accumbit cum* Delphino, *imprudens capitur* Non. April. Ex eorum *numero* Iohãnes Haricuria *& tres alij eueſtigio truncantur capite*. Nauarrus Lutetiam *captiuus adducitur.*	5316
1356	7	Rex Angliæ, *Claudioceſtriæ ducem in in fines* Coſtantienſium *mittit: cui ſe ſtatim dedit.* Philippus Nauari *frater*, Gothofreduſq; Iohannis Haricuriæ *cæſi patruus, pariter eius filius* Valliorum *princeps* Eduardus *annos uigintiquatuor natus, in* Aquitaniam *traiecit, aduerſus quem* Rex *feſtinanter contendit.* XIII. Calend. Octob. *die Lunæ* Rex Iohannes *capitur.* Hæc *pugna fuit uix ad quartum lapidem ab urbe* Pictonum *in campis qui belli uiſus & male pertuſi uulgò dicũtur.* Anglus *in uineis, dumis, ac ſpinetis ſeſe occuluerat cũ modico exercitu.* Rex Dionyſio Myrobrecho Atrebati *tunc apud* Anglum *exuli ſe permittit.* Philippus *animoſè & audacter patrem defendẽs, capitur.* Ab Eduardo *cognato* (Ricardum Gaguinus *falſò nominat*) Valliorum *principe humaniter & honorificè tractati, in* Angliam *ducti ſunt.* Clades *non admodum inſignis, nempe ad quinque aut ſex millia hominum numero, ſed magnis incommodis quæ ex eo prælio uniuerſæ* Franciæ *acciderũt.* M D *aut* M D C C *è nobilibus capti, & bis tanto maior captiuorum numerus hoſtium* Anglorum *exercitu.* Valterus Brenus Athenarũ *dux uulgo dictus,* M. Eq. *illic cæſus eſt.*	5317

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Fortuna & proſperitas Eduardi Principis Valliorum. Carolus Delphinus elapſus, Pariſios ſe recipit, coacturus Lutetiæ concilium Id. Octob. Seditiones paßim in Gallia erãt. Carolus Nauarrus cuſtodia liberatus à ſuæ factionis hominibus, pridie Calend. Decẽb. Lutetiæ in concione populi cõqueſtus eſt uehementer de iniurijs ſibi à rege factis. Is quacunque iret, cum orationibus ad concitandum populum compoſitis, tũ armis maiores turbas excitabat. Induciæ cum Anglis in Biennium factæ Burdegalæ. Robertus Gallus epiſcopus Laudunenſis, Stephanus Marcellus Mercatorũ Præfectus, ac ciues Pariſiẽſes Nauarri turbis ac ſeditionibus innixi, Delphinũ in ſua poteſtate habere, regniq; adminiſtrationẽ rapere nitebãtur. Delphinus in Germaniã ad Carolũ imperatorẽ auunculum ſe recipere coactus eſt. Pariſienſiũ pre- Ocitani luxurioſo ueſtitu ludiſque prohibitis aurum & mũdum muliebrem, earúmque	
1357	8	cibus Lutetiã redijt, uerùm cũ periculo uitæ, Tribunis militum Campaniæ & Clarimontis inti- magno conſenſu & uoluntate uendiderunt, ut ad regem liberandum conferrent, Comite Armeniaco apud eos Præfecto.	5318
1358	9	mis ac familiaribus in cubiculo ad palatium in conſpectu ſuo trucidatis, & per ſummum ludibrium tractis & proiectis totum diem ad Petram marmoreã. Mar-	5319

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1358		cellus Præfectus Delphino capitiū proiecit in mediū, quod partim ex rubro, partim ex cæruleo erat, qui color plebis ferebatur, ut uim ab illo auerteret. Plebs per tres ordines tentauerat abrogare & tollere Regios Magiſtratus. Delphinus regni adminiſtrationem per ſe ſuſpiciens, pridie Id. Mart. ſe Rectorem Franciæ hoc eſt regni gubernatorem, præconio promulgari iubet. Plebs ubique in nobiles cōmota, cæſis Bellouacis, quæ factio Iaqueria dicebatur, cæteri perterriti domū redierunt. Pariſienſes Nauarrum propè ducem ſibi contra Delphinum habebāt. Stephanus Marcellus ad diui Antonij portam cæſus eſt. Delphinus Rector urbem ingreditur.	5319
1359	10	Rex Angliæ Calitio in fines Rhemorum profectus. Pariſiorum deinde ac Carnutum uicina loca omnia ferro & igni populabatur.	5320
1360	11	Pax ad Britiniacum 8. Id. Maij. Calitij Rex liberatur 8. Cal. Nouemb. In pacis fœdere adiunctus fuit rex Nauarræ, cum Philippus frater pro eo uadem ſe exhiberet. Tota pacis ratio conditionésque in Annalium monu-	5321
1361	12	mentis reperiuntur. Rex Lutetiam reuerſus, Parlamentum quod biennium ferè uacauerat, inſtaurauit. Morte Philippi Burgundionis, Iohannes Rex Ducatus hæres & ſucceſſor fuit.	5322
1362	13	Vrbanus V. Lemouix Auenione Papa. Rex Auenionem adit, tum ut Papam inuiſeret, tum ut milite gregario in agris	5323

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		omnia prædante patriam liberaret, & omnem iſtam fecem extra regni fines in religionis hoſtes ad bellum duceret.	
1363	14		5324
1364	I	*Rex Iohannes, ut de ſuis obſidibus liberandis tranſigeret, in Angliam tranſit, ſed morbo impeditus Londini moritur 6. Calend. April.* *Carolus Quintus patris corpus in Galliam ad D. Dionyſium tranſtulit.* CAROLVS V. SAPIENS LI. REX ANN. XVI. *Rhemis cum uxore Regina Iohanna Borbonia conſecratur 14. Calend. Iunij. Hic tantũmodo loca uicina Lutetiæ peragrans, longinqua & grauia tum negocia, tum bella, per fratres ac Præfectos ſuos feliciter adminiſtrauit.* *Bertrandus Geſquinas Britannus Nauarrum expellit.* *Philippus Audax Regis frater, dux Burgundiæ.* III. *Calend. Octob. occiditur in acie Carolus Bleſenſis, in Britannia bellum gerens contra Iohannem à Monteforti, quem cum uiduæ principatum Pontiberæ reſtituiſſet, & de cætero conuentum eſſet, Rex in fidem accepit, ducem Britanniæ agnoſcens. Carolus Bleſenſis poſtea conſecratur, & in diuorum numerum refertur ab Vrbano Papa.*	5325
1365	2	*Bertrandus Geſquinas in Hiſpaniam ſuſcipit expeditionem, ut patriam*	5326
1366	3	*ſceleratis hominibus quibus abundat, expurget. Petrum Caſtulonenſem*	5327

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1366		*Franciæ maleuolum, ſuisq; & Tarraconenſi uicino inuiſum, regno deturbat. Henricum Caſtulonenſem fratrem nothum qui antea expulſus erat, coronandum curat. Princeps Valliorum, cum ex Aquitania in auxilium ueniſſet, Henrico in fugam compulſo, accapto Geſquinate, Petrum reſtituit. Verùm cum militi ſtipendiũ à Petro promiſſum non daretur, in Aquitaniam exercitum reducit, ubi Geſquinas magnificè ac liberaliter ſe redimit. Nouis ex Francia ſuccedentibus auxilijs Nothus bellum redintegrans fratrem occidit, regno potitur.*	5327
1367	4		5328
1368	5	*Iohannes Dormanus Iuris Præfectus, Bellouacorum epiſcopus & Cardinalis. III. Non. Decẽb. Natalis Caroli Sexti. Bellũ inter Anglos & Frãcos renouatũ. Aquitani grauatè imperium Anglorum ferebant, quia tributo nimio pre-*	5329
1369	6	*mebantur. Armeniacus nobileſque alij & ciuitates ad Regem Franciæ Senatúmque Pariſienſem prouocarunt. X. Calend. Maij Lutetiæ ad portam diui Antonij iacta ſunt fundamenta arcis Baſtildæ per Hugonem Ambriotum Prætorem urbanum, Regis uerò ſumptibus. Nuptiæ Margaritæ filiæ unicæ Ludouici Comitis Flandriæ, & Philippi Audacis. Rex Angliæ eam nuptum dari Edmundo filio uoluerat. Ad IX. Calend. Octob. Robertus Canolus Anglus Calitio cum in Franciã perueniſſet, inter Lutetiã & Iudæã ſubur-*	5330

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		banum uicum ſuos ad dimicandum expeditos paratoſque habuit, oſtentauitq́;. in Aquitaniam deinde profectus eſt, ut principi aduerſus eos qui defecerant, uix conſiſtenti, ſe cōiungeret. Vrbs Lemouicū ab Anglis diripitur ac deletur.	
1370	7	Gregorius XI. Lemouix papa Auenione. Cum Maurellus Fiennus ſe magiſtratu abdicaſſet, Bertrandus Geſquinas ſtatim Magiſter Equitum dictus, in Aquitaniā ad Anglos armis perſequendos à Rege mittitur. Hic Magiſter Equitū quanto humiliori loco quàm quiſquā alius antea tanto animoſior, & ad arma promptior.	5331
1371	8	Auxilio claßis ab Henrico Caſtuloneſi miſſæ Angli ad Rupellā maritimo bello grauiter cæſi, quo partim nauium captæ, partim incēſæ, partim ſubmerſæ. Duces Biturigū & Burgundiæ fratres Regis in Pictonibus & Santonibus rem faciunt. Victoriæ, fortuna, triūphi Bertrandi	5332
1372	9	Geſquinatis in Aquitania & Britannia. Ex Anglis Robertus Canolus ei fortitudine opponebatur, quē Iohannes à Monteforti Regis Angliæ gener ſummū Præfectum in uniuerſa Britannia contra nos reliquit. Iohannes Dormanus Cancellarij dignitate ſe abdicauit, quam Rex fratri Gulielmo Dormano detulit. Superſtitio Turlupinorū, qui cognomen ſibi adſumpſerant paupertatis ſocietatē, cum ſcriptis libris & habitu damnati, exuſti atque deleti ſunt.	5333
1373	10		5334
1374	11		5335

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1375	12	Iohannes Viennenſis Præfectus maris. Lex Regis Caroli Quinti, ut Regũ Franciæ filij anno 14. cõſecrẽtur, & coronẽtur, ꝓmulgata fuit in Senatu 12. Cal. Iunij. Gregorius Vndecimus ſedem papatus Romam Auenione retulit.	5336
1376	13	VI. Id. Iul. mors Eduardi principis. Iohãnes à Monteforti in Britannia adeò Frãcos annis urgebat, ut Ludouicus Andegauenſis pedẽ referre coactus fuerit.	5337
1377	14	Ad neceſsitates belli uectigal ſali ac promercali uino impoſitũ. Aemylius. Rex Quintus eo tẽpore aduerſus Anglos exercitus quũq; potẽtiſsimos habebat, ut & milite & ducibus longè ſuperior eſſet. Mors Regis Eduardi patris. Ricardus ex Eduardo prĩcipe filio nepos annos xi. natus ei ſucceſsit, ut moriẽs auus iuſſerat. Carolus IIII. Imperator, Frãci Regis auũculus, ac Vencelaus filius Cæſar ue-	5338
1378	15	nerũt in Frãciã, ut inter Anglos & Francos pax fieret. magnificentiſsimè excepti Pariſios ingreſsi ſunt pridie Non. Ianua. Rex quãuis æger, eis obuiã proceſsit ad diui Dionyſij portã. ſed totũ de pace negotiũ interruptũ atq; ꝓrogatũ, ꝓpter obitũ Reginæ ad 8. Id. Febr. & paulò pòſt Iſabellæ filiæ V. Id. Februa. Hoc luctus tẽpore Cæſares abierũt, eorumq; iuſſu conuentus mox	5339
1379	16	Gandaui eadẽ de re habitus: ſed re īfecta diſceſſũ eſt, ob ſchiſma & factiões de Papatu. Albata plebs in Flandria aduerſus Comitem & nobilitatem. Philippus dux Burgundiæ ſocero uenit in auxilium.	5340

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		Schiſma 30. annos fuit. Vrbanus VI. Romæ *Pontificatum gerens. Clemens uerò* Fundis *(quæ urbs erat partium* Iohannæ Reginæ *Siculæ) à* Gallis *Cardinalibus delectus conſedit* Auenione. Rex Franciæ *partes eius ſecutus eſt.* Propterea *bina concilia eccleſiæ* Gallicanæ Lutetiæ *coacta & habita ſunt. Primum frequentia maiori,* 3. Id. *Septemb.* Alterum 16. Calend. Decemb.	
1380	17	*Thomas Anglus,* Calitio *in Franciã, deinde in* Britãniã *peruenit, in auxiliũ partiũ* Iohannis *à* Mõteforti, *Andiũ duce illũ inſequente, nõ audẽte tamen confligere.* III. *Id. Iul.* Bertrandus *Geſquinas* Magiſter *Equitũ morte abſumptus dum* Caſtrum *nouũ obſidione premit, quod eodẽ quo mortuus eſt die, ſe dedidit. apud* D. Dionyſium *ſepultus ad imam partem ſepulchri* Regis. Rex 16. *Calen. Octob. obit in caſtro* Pulchritudinis *ad ſaltum* Vicenarũ, *conditum apud* D. Dionyſium. Nicolaus Oreſmus, *homo doctus, cuius conſilia & monitus* Rex Quintus *in primis ſequebatur, ex* Latino Ariſtotelis & Ciceronis, *aliorumq; authorũ libros permultos traduxit.* Rex *enim literarum & literatorum amator erat ſummus, & admirator.* Iuſsit *etiã ſacros* Bibliorũ *libros diligenter & uerè transferri (nam* Valdẽſes *aliÿq; pro libidine eos uertebãt) rei eccleſiaſticæ literarumq; ſacrarũ perquam ſtudioſus.* Ius *ex æquo ut diceretur, in primis curabat, iudiciiſq; frequenquenter aderat.* In *pauperes liberalis ac*	5341

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1380		*beneficus,propterea Sapiẽtis nomen meritò aſſecutus. Togatus omnino fuit,nec ex quo rex creatus eſt, arma unquam induit. Quicquid patri ablatũ erat,id omne fermè ab* Anglis *recuperauit. Præfecti belli, duces* Andiũ, Burgũdiæ, Biturigum,*eius fratres. Dux* Borbonius, & Bertrandus *Magiſter* Equitũ *negocia illi feliciter cõficiebant. In omni rerum genere lectiſſimos uiros habere uoluit.* CAROLVS SEXTVS LII. REX ANN. XLII. *Adoleſcens admodũ* Rex *conſecratus eſt pridie* Non. Nouemb.*ob tutorum diſcordias. Ludouicus tamen dux* Andium *patruorũ maximus natu* Franciæ *rector permanſit.* Ludouicus *dux* Turonũ *frater regis.* Oliuerius Cliſſonus, *genere* Britannus, M.Eq. *Iudæi uexati & iniuria affecti à perditis & ſeditioſis hominibus.*	5341
1381	I	Iohannes Britanniæ *dux à* Rege *in fidem receptus.* Hugonẽ Ambrotũ *in aula gratioſum, qui urbis* Pariſiorum *Prætor ampla & magnifica opera (exponũtur ab* Aemylio*) ædificarat,ſcholaſtici & eccleſiaſtici,quos tum contẽnebat,tũ ſtudio oppugnabat,iudicio perſequuntur.*Pariſiorũ *epiſcopus eum hæreſeos damnatũ in perpetuũ carcerem aſſeruandum tradit.* *Hic rex três tãtùm liliorũ flores pro inſigni* Regũ Franciæ *geſtare inſtituit. Militi ſtipendiũ nõ perſoluebatur. Plebs ob aucta uectigalia tumultuabatur, cũ tamẽ* Rex *proximus tantã pecuniæ uim reliquiſſet, Duodeuicies centum millia*	5342

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		nummum aureorũ, ut ſcribit Aemylius. Gaguinus uerò & magni Annales tradunt decem & octo milliones. Cæterùm ab homine certo ac uero accepi ſummam in tabulis ſcriptam, quam iuſſu dominæ Ludouicæ Regentis Franciæ, dum uiueret, matris huius noſtri regis Franciſci, ſubductis rationibus ſupputauerat, non minorem fuiſſe. Initio tamen regni huius magnæ fiſci anguſtiæ fuerunt. Adoleſcentia regis, & crebra gubernantium mutatione, diſſipata uniuerſa. Ludouicus Andegauenſis, Rector Franciæ, adoptione filius Iohannæ reginæ Siculæ, ut ei ſuppetias ferret contra Papam urbanum, & Carolum Hungarũ ab Vrbano euocatum, in Italiam feſtinans, quod potuit arripuit. Ter conatus uectigalia imponere, quæ ſingulæ ciuitates perſoluere detrectarunt. Seditione ac tumultu populus Pariſienſis, qui propterea Malleati dicti ſunt. Ambrotum, ut eum ducem haberent, carcere liberarũt. Is elapſus poſtea nuſquã uiſus eſt. Tandem ille Andegauenſis exhauſit pecunia populum, & eccleſiaſticos. Primus enim fuit qui Clemente Antipapa concedente, per laicos ui & armis, neglectis prouocationibus, in magno etiam Academiæ tumultu decumas ad bella abſtulit. Verùm malè partum, malè diſperijt, infelici rerum euentu. Nunquam aliàs Francia ſic uexata, quàm Rege hoc ſtulto & iuuene imperante, qui temerè largiens omnibus profuſiſſimus erat, ac maximè prodigus.	

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1381		Pudor ac reuerentia tum exulabat ἕκαϛος γὰρ εἶναι ἐθέλοι τε καὶ κύριος ἐβούλετο quare Carolus Septimus ob hanc regni conturbationem multum laborauit. Principes lætabantur Rectorẽ hinc	5342
1382	2	Auxilia Flandro in Albatos decreta poſtulante Audace genero. Rex ad Roſæbecam XI. Calend. Decemb. primo cui ĩterfuit prælio uictor euaſit. ex populo Flandrico plus 20. hominum millibus occiduntur. Philippus Arteuilla Gandauenſis populi dux, cum illic uulneratus fuiſſet, nec curari nec uiuere poſt tantam ſuorum cladem ſuſtinuit: quamobrem Rex corpus eius in patibulo igno- abire, ut eius authoritati ac maieſtati obtẽperare non cogerentur. Hungarus Iohannam captã ad mortẽ adegit priuſquã in Italiam tranſcenderet Andegauenſis, qui à Clemente Siciliæ & Hieroſolymorum rex coronatus Auenione, ſtatĩ ſuperauit Alpes cum triginta millibus equitum. Nam pedeſtris exercitus numerus ignoratur. Sed quinto Idus Septemb. in Apulia	5343
1383	3	minioſè ſuſpẽdi iuſſit. Bellum hoc ſeptem annis geſtum, plus quàm ducenta hominum millia abſumpſit. obijt. Corpore in Franciam relato, milites incolumes cateruatim redierunt. Ludouicus Secũdus Andegauenſium dux, qui Iolantillam Tarraconenſem in matrimonium accepit.	5344

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Rex à Flandria rediens cum exercitu Lutetiam ingreſſus eſt. ciuibus uehementer infenſus, de CCC. magna populi cõmiſeratione ac cõſternatione ſuppliciũ ſumpſit. alij dimidia bonorum parte multati, quæ militibus diſtribueretur. In Rotomagum & quaſdam maiores urbes pariter animaduerſum. Rex Pariſienſibus Aediles, quos Scabinos uocãt, & Præfectũ mercatorũ in uindictã ſuſtulit: qui magiſtratus nõ niſi poſt quinquẽniũ reſtitutus eſt. Iohãnes Mareſius regis in Senatu aduocatus, popularis admodũ, cauſſa pauciſſimis diebus agitata, capite truncatur. Petrus Orgemõtanus iuris Præfectus. Remittendus fuit iterum in Flandriam exercitus. Angli qui Gandauenſibus in auxilium uenerant, domum ſe receperunt. Interea Ludouicus Comes natu-	
1384	4	ræ ceſſit III. Calend. Februa. ad fanum Odemari. Audax gener eius hæres, qui Gandauenſes leuiter rebellantes ſedauit, acrem omnem prudenter compoſuit. Philippus Audax dux Burgundiæ, Comes Flandriæ &c. Agreſtes Aruernorum Lemouicum & Pictonum duce quodam Petro Bruerio tumultuantes in nobilitatem & ſacerdotes, per Biturigum ducem aut gladio aut laqueo uitam miſerè finierunt. Perpauci qui euaſerant, ad agros colendos redierunt. illinc Auenionem ad Papam inuiſendum dux profectus eſt. Iſte Biturigum dux Iohãnes regis patruus, uir ſumma uirtute atque ingenio, ſolertes	5345

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1384	4	*& acutos in primis amabat, ad rem aliquanto auidior, quia profuſior in negocijs quæ ſuſceperat. Ad hæc in ædificia & eccleſias largè plurima erogabat.* Finis belli Flandrici.	5345
1385	5	*Leo rex Armeniæ à Turcis expulſus, in Francia honorificè exceptus & tractatus, in Angliam traiecit, ut pace facta, bellum in Turcas coniunctis uiribus & copijs moueretur. Verùm cum impetrare non poſſet, in Galliam redijt. Iohannes Viennenſis Præfectus maris in Scotiam miſſus aduerſus Anglos, ſed ob diſsidium cum Scotis reuerſus eſt, regem adhortans ut tranſiret aduerſus Angliæ regem.*	5346
1386	6	*Summus apparatus belli in Anglos ad portum Cluſæ abrumpitur atque dimittitur cunctatione conſilio & authoritate ducis Biturigum.*	5347
1387	7	*Mors ſenis Caroli regis Nauarræ ambuſti. Lutetiæ ſingulare certamen inter Iohannẽ Carongiũ, & Iacobũ Griſeũ adulterũ, qui uictus ſui ſceleris pœnas dedit.* *Britanniæ dux cum Cliſſonũ M.Eq. ad conuiuium uocaſſet, ſimulans deinde*	5348
1388	8	*ſublatis epulis pulcherrimas ædes uelle illi oſtendere, captiuũ eum tanquam clientem ſuum fecit quoad redemptionẽ perſolueret, & ſocietatẽ & amicitiam cum duobus filijs defũcti Caroli Bleſenſis iungeret. eum autẽ, quanuis Rex uehementer infenſus eſſet, nunquã liberare uoluit, niſi accepta prius pecunia, locisq; quibuſdam, quæ rex deinde coëgit reſtituere. Oliuerius Cliſſonus M.Eq. & Iohannes*	5349

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Mercarius Nouiãtus magnus Magiſter, & Petrus Riparius ducibus regis patruis domũ remiſsis omnẽ regni adminiſtrationẽ obtinebãt, eccleſiaſticorũ quoq; maleuolentiã multis modis contrahentes.	
1389	9	Rex ad Ocitanos contendens, Clementem PP. Auenione inuiſit. Papa Siciliæ & Hieroſolymorum regem nuncupat Iohãnem iuniorem Andegauenſem, qui interim Prouincia potitur.	5350
1390	10	Africum bellum ſacrũ Genuenſium precibus. Borbonius Imperator exercitus miſſus: & Angli & Veneti cum ſimul Genua ſoluiſſent, recto curſu Thunetem appulerunt: poſt imperatam barbaris ingentem pecuniam, útque in Africa ſe cõtinerent, captiuóſque Chriſtianos redderent, domum reuerterunt.	5351
1391	11	Philippi Aurelianenſis morte Rex ducatum Ludouico fratri dedit, qui morte Philippi fratris uxoris Valentinæ filiæ Iohannis Galeatij ducatui Mediolanenſi ſuccederet. Petrus Luna, genere Cathalanus, delectus papa Benedictus Auenione poſt Clementem. is præter fidem ac iuſiurandum quod dederat, ad tollendum ſchiſma nunquã animum applicuit: uerùm ut Franciæ duces infenſos ſibi reconciliaret, unius anni decumas illis cõcedit. unde paſsim fremitus atque indignatio. Inuiſus ergo & deſtitutus in Tarraconenſium fines patriam ſuam ſe recepit. Quo tutior eſſet, primus Euchariſtiã ante ſe ad ſui cuſtodiã geſtari ſemper uoluit. Tunc decreto papæ nihil omnino pecu-	5352

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1391		*marū ex Gallia accipiebāt. Ludouicus Andegauēſis Iolātillæ nomine Tarraconēſe regnū ad ſe pertinere cōtēdebat, ſed Ferdinādo Caſtulonēſi adiudicatū fuit. Iacobus Armeniacus maxima erronum & perditorū per Galliā manu collecta in Italiam contendit, Florentinis à quibus pecuniam accceperat, contra Mediolanen-*	5352
1392	12	*ſes auxiliū laturus. Ad Alexandriā uictus captusq́; paulò pòſt ex uulneribus interijt. Decimooctauo Calendas Iulias Petrus Crao clàm reuerſus Lutetiā, Cliſſonum Magiſtrū Equitū cum adeò grauiter cecidiſſet, ut pro mortuo illum reliquerit, in Andes cōfugit. Cliſſonus Britannū huiuſce facti etiam conſcium inſimulabat. Rex ex ea re tanto dolore percitus, & uindictæ cupiditate motus fuit, ut cibo, potu, & ſomno abſtineret: potentiſsimóque exercitu comparato, repulſis omnibus qui de pace agerent, à Cœnomanorū urbe diſcedens ad quintū Calendas Iulias magnis diei caloribus in delirium animi & inſaniam lapſus eſt. Eo enim furore & phreneſi raptus eſt, ut proximos quoſque & ſibi obuios interemerit, quouſq; fatigatus, & equo deiectus, in urbem relatus, adhibitis medicorū remedijs, paulo melius habere cœpit, & ad ſe redijt. Ex eo tamen tempore nemo ſatis ei fidere auſus eſt. nam in morbū aliquando recidebat ita, ut ne uxorem quidem agnoſceret. Patrui regis Lutetiam reducti, regni adminiſtrationem ſuſceperunt. Dux Aurelianenſis regis frater*	5353

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		cum prouinciam hanc ſibi deferri uellet, reiectus eſt, nempe nimiũ iuuenis. Qui regno præeſſe conſueuerant Nouiantus & Riparius, ablata illis dignitate expulſi. Similiter inuiſus omnibus Magiſter Equitum domũ ſe recipere coactus eſt. Philippus Duenſis comes in locum illius ſubrogatus M. Eq.	
1393	13		5354
·394	14		5355
1395	15	Carolus iunior rex Nauarræ, cui Nemoroſum datum, prius cõceſſo tamen & adiuncto ducatus titulo & dignitate, in poſſeßionum remunerationem quas pater habuerat in Normania. Cõgreſſus regũ Franciæ & Angliæ XII. Cal. Nouemb. Carolus Iſabellã filiam annos ferè octo natam, Ricardo deſpondit. In XXX. annos pactæ induciæ.	5356
1396	16	Iohannes Audacis Burgundionis filius, cum nobilißimis ac potentißimis Galliæ uiris per Germaniam profectus eſt, Sigiſmundo regi Hungariæ contra Turcas auxilium laturus. amißis omnibus captus ad Nicopolim perſoluta redemptione cum paucis ſuorum redijt.	5357
1397	17	Ludouicus Sacrocæſarienſis M. Eq. Iohannes Maingrius Buſicau-	5358
1398	18	dus Trib. Militũ.	5359
1399	19	Henricus dux Lancaſtri exul in Gallia, clàm nemine hoc ſuſpicante in Angliam reuerſus, Ricardum regno deturbat, ac ſe regem facit. Iſabellam in Franciam ad patrem poſtea remiſit, Carolo Aurelianenſis filio nupturam.	5360

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1399		Palæologus Græcorū imperator in Franciam ſuppetias quærens uenit, uerùm uer-	5360
1400	20	bis & promiſsis tantùm adiutus eſt. Mors Iohannis ducis Britanniæ.	5361
1401	21	Vidua ducis Britanniæ nupſit Henrico Quarto Angliæ regi. Tres eius liberi, Iohannes dux Britanniæ, & Ricardus, & Arcturus in Gallia retenti ſunt.	5362
1402	22	Natalis Caroli Septimi Lutetiæ pridie Calend. Mart. Carolus Alebretus Druidum comes M.Eq. ſtatim expeditionem in Aquitaniam ſuſcipit. Reginaldus Corbia Cancellarius.	5363
1403	23	Genua in poteſtate Regis	5364
1404	24	aliquot annos fuit.	5365
1405	25		5366
1406	26		5367
1407	27	Decimo Calēdas Decembris, Ludouicus Aurelianenſis dux, Regis frater (ſic enim apud Aemyliū reponendū eſt) Lutetiæ occiditur noctu à percuſſoribus immiſsis per Iohannem Burgundiæ ducem: qui factū in aperto eſſe intelligens, profugit. Carolus dux Aurelianenſis.	5368
1408	28		5369
1409	29	Burgundio armatus, ac magna militum turba ſeptus, contra uiduam Valentinā in Senatum uenit cædem iuſtè factā eſſe contendens, quod tamen minimè approbatum eſt, uerùm metu condonatū eſt illi factum. Gulielmus Bauarus, ut pacē inter eos faceret, ad Carnutes pfectus eſt. Hoc ciuile bellum ob duarū familiarū	5370
1410	30	Aureliani & Burgun lia ducum controuerſias fuit. leui de c uſſa etiam potentes	5371

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		ac nobiles è medio tollebantur. Heroinæ, regina ipſa atque eius filia huc illuc pertractæ & uexatæ, ut in tumultu & periculo belli. Exactiones pecuniarum immanes, & interea peſtilentia & fames.	
1411	31	*Alexāder V. papa Romanus, Ludouicū II. Andegauēſem Apuliæ regē pnūciauit, Ladiſlao illud regnū auferre uolens. Iohannes papa proximus idem fecit. Lutetiæ laniorum ſeditio ſæpe orta pro Burgundione, ductu & factione Petri Eſſarij prætoris, qui ducem illis dedit Cabocheum euiſceratorem.*	5372
1412	32	*Angli qui pro ducis Aurelianenſis partibus uenerāt, poſtquā cum Burgūdione pacem eſſe factā reſciuerunt, plurima incōmoda Galliæ inferunt, ac deinde Iohannem comitē Engoliſmēſem Aurelianenſis fratrem 32. annos in Anglia retinent.*	5373
1413	33	*Iohannes primus dux Alenconij. Ludouicus Delphinus Aquitaniæ*	5374
1414	34	*dux, regni adminiſtrationē accipit.*	5375
1415	35	*Iacobus Borbonius Marchiæ comes, Iohannam reginam Neapolitanam accipit uxorem, quæ Iohanni Tarraconenſi nuptias promiſerat, ſed utrunque fefellit. Circiter Idus Aug. Henricus V. Angliæ rex in Normaniam traijcit. Areſluctu ad deditionem compulſo, Calitium uerſus ſe recipit. ad 8. Calend. Nouemb. ad Dagincurtum circa Blāgium prælium committit, & parua clade affectus eſt, excepto fratre duce Eboracenſi illic cæſo. Decem millia Francorum cum multa nobilitate occubuerūt, & totidem ferè capta*	5376

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1415		ſunt. Duces interempti Alenconius, Ambarus, Lotaringus, & Brabantinus, & comes Niuernenſis, & Alebretus M.Eq. Capti Aurelianenſis & Borbonius duces, & Buſsicaudus, & Vindocinenſis. Concilium Conſtantiæ, Sigiſmundi Cæſaris ſtudio & opera coactum & habitum tribus annis. Tres papatu priuati, ſed in primis ferocia & contumacia Benedicti, qui nec adeſſe, nec quenquam mittere uoluit, damnata eſt. Martinus V. PP. ſolus deligitur. Ludouicus Delphinus obit, quem mox	5376
1416	36	ſecutus eſt Iohannes eius frater. Carolus Delphinus. Iohannes Armeniacus M.Eq. Sigiſmundus Imp, ad Carolum uenit, atque illinc ad Henricum pro pace facienda, uerùm id fruſtra. Amadeus primus Sabaudiæ dux. Mors Ludouici Andegauenſis. Controuerſiæ renouatæ. Armeniacus Magiſter Equitum inuidioſus ob fiſci adminiſtrationem. Factio ducis Burgundiæ ſuperior erat. Regina relicto rege, ſe in manus eius	5377
1417	37	tradit cum filia Catharina. Anglus interea rem promouebat in Normania.	5378
1418	38	Iohãnes Villarius proditione unius portæ 4. Cal. Iun. de nocte Lutetiã cũ armatis inuadit, & ꝑmiſcuè, nulla habita ratiõe, cædes crudeliſsimas, maximasq; carnificinas facit. Vrbẽ, regemq;, ac aulã omnẽ Burgũdioni recipit. Armeniacus M. Eq. & Erix Marla Cãcellarius ĩterfecti,	5379

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		ægrè Delphinus *euaſit.* In *conſpectu* Delphini *ad* Mõterigolum *agere uolentis de pace, dux* Burgundiæ *occiſus eſt.* Philippus Burgundiæ *dux cum*	
1419	39	Henrico Angliæ *rege iuncta ſocietate, in patris ſui ultionẽ, regem, reginam,* Lutetiam, *& quicquid ſuæ factionis habebat, in manus ei tradidit, & in* Tricaſsibus Catharinam *regis* Caroli *filiam nubere illi coegit, ea lege, ut ij eorúmque liberi* Franciæ *regno ſuccederent, &* Henricus *interea maritus rex* Angliæ *& rector* Franciæ *cognominaretur.* Delphinus *exhæredatus & proſcriptus eſt.*	5380
1420	40	Henricus *uxorem in* Angliã *traducit.*	5381
1421	41	*ubi maxima cũ pompa & triumpho excepti in* Gallia *cum* Philippo Burgundiæ *duce* Hunfredũ Cloceſtriæ *ducem fratrẽ ſuum ad* πολιτείαν, Thomam *uerò* Clarentiæ *ducẽ ad res bellicas reliquerat, qui ad* Baugeũ *circa* Andes *à* Scotorũ *manu, quæ* Delphino *ſtipendia faciebat, cæſus eſt.* Iohannes Stuartus Scotus Burchaniæ *comes* M. Eq. *dictus à* Delphino. Iacobus Borbonius Neapolin *relinquere, & in* Franciam *redire cogitur.* Io-	5382
1342	42	*hanna regina eius uxor* Alphõſum Tarraconenſium *regem adoptat euocátque.* Martinus PP. Ludouicum III. Andegauenſem *(opinor* Aemyl. *falli, qui* Secundum *pro tertio ponit) regem* Neapolitanum *appellat.* Regina *non ita multò pòſt* Alphonſo *irata, adoptionem reſcidit,* Andegauenſemq; *adoptatum* Roma *accerſit, &* Calabriæ *ducem facit.*	5383

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1422		Rex Anglus cognita morte fratris in Galliam redit. III. Cal. Septemb. ad ſaltum Vicenarũ Henricus Quintus rex, relicto Henrico Sexto, rege bimulo ex Catharina, decedit. corpus eius in Angliam relatũ. fratres ſuos duces Iohannẽ Bedfordienſem cũ Philippo Burgundione, Franciæ, Hunfredũ uerò Clocestrienſem Angliæ Rectores eſſe iuſsit. Carolus ſextus XII. Calen. Nouemb. obit, ſepultus ad D. Dionyſium.	5383
1423	1	CAROLVS SEPTIMVS LIII REX ANN. XXXVIII.	5384
1424	2		5385
1425	3		5386
1426	4		5387
1427	5		5388
1428	6	Franciſcus Britanniæ Dux. Obſidio Aureliani. Thomas Montacutus Anglus Sarisberieſis Comes ictus interijt.	5389
1429	7	Aurelianenſes omni auxilio miſerè deſtituti Burgũdioni dedere ſe ſtatuerant, ſed contentione Anglorum Ducum res infecta fuit. quod ægerrimè Burgundio tulit. Iohãna puella armata obſeſſos iuuat coactis hoſtibus obſidionem relinquere, ad VIII. Id. Maij, eóſque uirtute minimè puellari expellit. Francis deinde res melius ac fœlicius procedere cœperunt. Iohannes Nothus Aurelianẽſis. Pataienſe in Belſia prælium. cæſis Anglis Iohannes Talbotus capitur. Puella armis per loca ab hoſtibus occupata regem Carolũ Rhemis conſecrandum ducit, multasq; in itinere urbes recipit. Bedfordieſis Anglus	5390

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		prælio dimicare uelle ſimulans, Regē Pariſios rectà contendentem remoratur.	
1430	8	*In oppugnatione Lutetiæ ad portā D. Honorati puella uulnerata, exercitus ſe recepit, quæ illū in alias partes Galliæ ducens aduerſus Anglos, ob ſucceſſus & uictorias ſemper celebratur.* Compendium *obſeſſum ui & aſtu ingreſſa, cū aliquando in hoſtes eruptione faceret, à* Iohanne Lucemburgēſi *capitur,* Rotomagumq́; *ad* Ducē Somerſetēſem *mittitur, deīde īuidia & iniuria artis* Magiæ *dānata exuritur.* Ad *Compendium obſidione deſiſtere coacti ſunt Angli.*	5391
1431	9		5392
1432	10	Henricus *ſextus ex Anglia traductus, in primario* Lutetiæ *templo* Franciæ *rex coronatur.* Renatus Ambarus *cū bellū in* Antoniū Comitē Vallemontenſem *mouere, captus ad* Burgundionē *adducitur.*	5393
1433	11	*In Gallia calamitates bellorū, ac miſeriæ diuturnæ, ager ubique incultus, fames, homo homini perniciem moliebatur.*	5394
1434	12	*Ambroſius* Lorus, *Stephanus* Hyrus, *Poto Santrailla, Equites* Franci. *Thomæ* Hūdelli *Angli uulnerati ad* Gerberoiam *arcē in* Vellocaßibus *interitus.*	5395
1435	13	*Carolus fortunam belli metuens, ad hæc intelligens nihil cōmodius ad uictoriam quàm cōiunctos hoſtes diducere,* Burgundionē *Anglis minimè gratum, ab ÿs quæ affectabat repulſum, ad ſe pertrahere conatur.* Paci *faciendæ* Atrebatium *urbs deſtinata, papæ Legatus gladios & arma tollere non potuit.* Nam *fœderi iciun-*	5396

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
1435		do apud Anglū locus nullus fuit. Rex Burgundioni quod petebat, atque adeò plus quàm poſſet cōceßit. Factiones & inimicitiæ diuturnæ ſopitæ & ſublatæ. Lutetiæ Iohannis Bedfordienſis mors. Anglus apud Flandros tumultum cōtra Burgundionem incitare laborat. Cali-	5396
1436	14	tium Dux obſidet: ſed ſuccedentibus auxilijs obſidionem relinquere cogitur, deinde Flandriæ ſtatum ordinauit. Lutetia Francorum uirtute ab Anglis uindicata in Aprili menſe. Iohan. Villarius quàm perfidioſum in ea capienda, tam ſtrenuū in ea recuperādā ſe præſtitit. Ludouicus Delphinus in urbe Turonū VII. Cal. Iul. Margaritā Iacobi Scotorū Regis filiam in matrimonium accipit.	5397
1437	15	Renatus Andegauēſis defuncti Ludouici tertij frater, Iohannæ reginæ Neapolis teſtamento hæres, poſt redemptionē Burgundioni perſolutā liberatus, Genuenſiū auxilijs ꝓfectus (qui ſe in libertatē uindicauerāt, eluſi à Philippo Mediolanēſi, nec ullo modo remunerati uictis & captis Tarraconenſiū regibus ad Pōtias nauali certamine) Rex Neapoli coronatur, quò Iſabella eius uxor uirilis animi fœmina prius aduenerat, ut ius ſuū in Alphonſum Tarraconenſiū regē tueretur.	5398
1438	16	Pragmatica Sanctio in concilio Baſilienſi conſtituta, & Biturigibus à rege probata Nonis Iulij, Lutetiæ deinde in Senatu	5399
1439	17	publicata III. Id. Iulij.	5400
1440	18	Redemptio Caroli Aurelianenſis in Anglia captiui. Margaritā ducis Cleuēſis ex	5401

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		ſorore Burgundionis filiã uxorẽ accipit. Finis cõtrouerſiæ inter Aurelianenſes & Burgũdiones, ſocietate & amicitia inſtituta. Delphinus quorundam principũ conſilio malo inductus, à patre ſeceſsionẽ facere uoluit, ſed pater clemẽs filio pepercit & coniurationem ſedauit ſuſtulitq́;. Amadeus Sabaudus in conſilio Baſilienſi appellatur papa Fœlix quintus. hic filio Ducatum relinquens in eremum ſeceſſerat, neque illi moleſtum fuit poſtea Nicolao quinto papatu cedere. uir bonus ad ſchiſma tollendum legatione apud ſuos contentus fuit.	
1441	19		5402
1442	20	Renatus amiſſa Neapoli contra	5403
1443	21	Alpponſum, in Galliam redire coactus.	5404
1444	22	Induciarum tempore Renatus Margaritam filiam Henrico Angliæ regi nuptũ collocauit. Rex Carolus interea rogatu & precibus Renati in Mediomatrices profectus. Delphinus pro Sigiſmundo Auſtriæ duce in Baſilienſes & Heluetios. Carolus Andegauenſis Cœnomanorum Comes. Bernardus Comes Marchiæ.	1405
1445	23		5406
1446	24		5407
1447	25		5408
1448	26	Iacobus Cordatus ciuis Bituricenſis opulentiſsimus. Franciſcus Sfortia Blancha Ducis Philippi defuncti notha accepta uxore in matrimonium, in ducatum Mediolanenſem inuadet, cuius hæres erat Aurelianenſis filius ſororis.	5409

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1449	27	Induciæ uiolatæ. Rex in Normania rem bene gerit. Victor cum pompa & triumpho Rotomagum ingreſſus eſt.	5410
1450	28	XVII. Cal. Maij pugna ad Forminiacũ ſuperatis Anglis. Carolus ſeptimus uniuerſam Nor-	5411
1451	29	maniam poſt annos XXX. ex quo ab Anglis ſubacta fuerat, recuperauit. Petrus Britanniæ Dux.	5412
1452	30	Angli Aquitania expulſi. Hic Biturigum modò Rex timidus (ſic enim per ludibrium uocabant) uirtute & fortitudine potentißimos Reges nihili fecit, eos fudit fugauítque.	5413
1453	31	Burdegala ad Talbotum in continentem reuerſum deficit. ad III. Id. Iulij pugna ad Caſtellionẽ in Pertrocorijs, in qua Iohannes Talbotus & eius filius interẽpti. Burdegala iterum recuperatur.	5414
14<4	32		5415
1455	33	Angli è Francia omnino expulſi, præter Calitium & aliquot uicina loca nihil poßidebant in Gallia.	5416
1456	34	Delphinus iterũ à patre ſeceſſerat. in iſtũ Rex bellum mouit, quem ſpoliatum re-	5417
1457	35	bus omnibus, ne a quoquam exciperetur, inhibuit. ſed ad Philippum Burgundiæ ducem, à quo prudenter annos aliquot cuſtoditus eſt, confugit. Arcturus M. Eq. dux Britanniæ.	5418
1458	36		5419
1459	37	Franciſcus ſecundus Britanniæ dux.	5420
1460	38	Henricus rex Angliæ Gallia pulſus, coniuratione deinde principũ regno exactus in Scotiã fugit. Regina Margarita cum	5421

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		filio Eduardo in Galliam ad patrem Renatum Andegauenſem ſe recepit. XI. *Calendas Auguſti Rex deceſsit Magduni* Biturigum, *ad* D. *Dionyſium deportatus.*	
1461	1	LVDOVICVS VNDECIMVS LIIII. REX ANN. XXIII. Inungitur Rhemis 18. *Calend. Septemb.*	5422
1462	2	*Congreſſus Regum* Franci *&* Caſtulonenſis *ad* Fontem Rabiæ. *Comitatus* Ruſcinonenſis Francis *oppigneratus à* Tarraconenſi: *ex quo maximæ poſtea contentiones exortæ.*	5423
1463	3		5424
1464	4	Bellum Bonum *publicum uulgo dictum, cōſenſu & conſpiratione principū tentantium Regem ipſum in ordinem cogere, qui dignitates & munera fortibus ſenioribuſque à patre delata abrogauerat, quique à nobilioribus & potentioribus improbè ſemper aliquid exigebat.* Dux Britanniæ *&* Comes Caroleſij Burgundionis F. *fratri* Regis *unico* Carolo Biturigum *Duci perſuaſerunt, ut coniurationis & belli princeps eſſet. Dignitate & ſtatu deiecti hos ſequuti ſunt.*	5425
1465	5	XVI. *Cal. Auguſti pugna ad* Montem Lethericum *aduerſus* Comitem Caroleſium. *Nox prælium diremit.* Rex Coruolium *ſe recipit.* Caroleſius *in loco pugnæ cōſtitit. Plus tumultus & fugæ fuit, quàm cædis ac uulnerum.* Burgundio *uictoriā ſibi uendicabat, ſed ex eo tempore inclinare & imminui res eius cœperunt. Exercitui ducum* Bituricus *&* Britanni *ad*	5426

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1465		Stampas obuiam proceſsit. Franciſcus Sfortia Mediolani dux conſilio & armis Regem adiuuit. in Galliã eius filiũ Iohannẽ Galeatiũ miſit. *Bellum ducis Burgũdiæ in Eburones.* Gulielmus Quadrigarius Pariſiẽſis epiſcopus. Hoſtes circa Lutetiam. Alia in parte Borbonius Caroli Biturigũ Ducis nomine cupidè ac beneuolè Rotomagi acceptus. quamobrem ad pacis conditiones Rex animum intendere coactus. Pax cõfluentina. Carolus Normaniam, Caroleſius urbes ad Somonã ſitas, aliáſque nonnullas in perpetuum habuit. Ludouic. Lucẽburgẽſis Comes Fani Pauli M. Eq. dictus. His rex quicquid uellet cõceſsit pro tẽpore, ut eos diſiũgeret ac ſepararet. Ducis tantùm Britãniæ ſors iniquior, & iactura maior. Caroleſius in Eburones contendit. Inter ducem nouum & Britannũ ſimultates exortæ. Rex in Normaniæ fines accedit. frater eius nudus & inops iterũ in Britanniã cõfugit.	5426
1466	6	Iohan. Galeatius accepta morte patris, quàmcitiſsimè in ducatũ Mediolanẽſem reuertitur. Expugnatio & direptio Dinami Duce Burgundione.	5427
1467	7	Brugis Mors Philippi Ducis Burgundiæ XVII. Cal. Iul. Leodio in fidem & deditionem accepto, Burgũdiæ dux Gandauum ad ſedanda componendáque omnia contendit.	5428
1468	8	Rex cum paruo comitatu Peronã ad colloquium ducis Burgundiæ accepta fide proficiſcitur, ubi de Eburonũ defectione	5429

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		per quoſdam Regios facta Dux certior factus eſt. Quare concluſus rex illic, & duos aut tres dies detentus magno in periculo fuit. Nobiliſſimos aliquot, & ducis maximè familiares, XV. M. aureorum corrupit. Pax ſic firmata & ſancita eſt, ut Campaniã & Bryã fratri cederet. Ipſe etiã in Eburones proficiſci cogitur. Leodiũ III. Cal. Nouẽb. expugnatum, direptũ, incenſum, atque deletum. Iohannes Andegauenſis dux Lotaringiæ in Hiſpaniã ad bellum contendit, ſed poſtea Barchinone febri abſumptus eſt. Rex reuerſus fratrem cogit ut ſor-	
1469	9	tem hæreditatis Aquitaniam accipiat. Iohannes Ballua epiſcopus Andiũ Cardinalis cõprehenſus cuſtodiæ traditur. Rex Equites ordinis S. Michaelis ĩſtituit.	5430
1470	10	Natalis Caroli Delphini pridie Id. Iulij. Ricardus Varuicenſis mota ab Anglis ſeditione ad Regem confugit. Quas Burgundiæ duci urbes cedere coactus fuerat, paulatim ad ſe rex pertrahebat recuperabátque. In Turonibus trium ordinum, qui omnino ſuarũ partium erant, conuentum habuit. Vt ſpecioſior belli prætextus eſſet, poſt nobilium quorundam prouocationes ad ſe & querimonias delatas, uiatorem ſenatus miſit qui Burgundiæ ducẽ in ius uocaret: quod ille perquam ægrè ac moleſtè tulit. Ambiani ad regem deficiunt. M. Equitum fanum Quintini occupat.	5431
1471	11	Rex loca in poteſtate obtinens, rem Burgundioni quantum poteſt extrahit.	5432

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
1471		Dux cupiditate cōferendi manus ardebat. Rex quaſdam pa- Varuicēſis à Gallo ſummū accipiēs auxiliū, Hēricū Angliæ regē carcere liberauit, Eduardus fugit ad Burgūdionē ſoro-	5432
1472	12	cis cōditiones ꝓpoſuit. IIII. Id. Maij mors Caroli Ducis Aquitaniæ, quæ Burgundionis auxit ris uirum, & ab eo clàm adiutus, cū celeriter rediiſſet, hoſtes uicit deleuítque. Henricus filio Eduardo principe occiſo, interemptus eſt. iram & conatus eius fregit. Rex ſine mora loca munita occupat, fratris domeſticis in eodem ſtatu & dignitate retentis.	5433
1473	13		5434
1474	14	Carolo Burgundioni Audaci in rebus omnibus ſuſcipiendis, rex plurimos inimicos conciliat, negociúmque faceſſit. Burgundio annum obſedit Nuſiam. Impe-	5435
1475	15	rator è Germania ueniens cum magnis copijs, ut obſidionē relinqueret cogere nunquam potuit, niſi conuentione facta. Lotaringus interea eū prouocauit. Rex peracto induciarum tempore, quod tamē produci uoluerat, aliquot oppida incendit in Picardia. Anglus Calitium traiectus, cui Burgundio cum paruo comitatu obuiam procedens, Bononiæ illum excepit parum magnificè & copioſè, & longè aliter quàm expectabat. Quare pronior ad agendum de pace cum Rege Carolus uehementer iratus, ac tædio affectus. Congreſſus duorū Regū ad Picquenium pridie Calend. Septemb. Induciæ	5436

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		inter eos eorúmque ſocios, qui uellent, in IX. annos. Anglus accepta pecunia Delphino filiam deſpõdit. Regi pariter literas reddidit indices cõiurationis Magiſtri Eq. Burgundio pactis ſeorſum inducijs, in Lotaringos ad bellum profectus eſt. Lud. Lucemburgenſis Comes Fani Pauli M.Eq. cum hos tres potentiſſimos modis omnibus offendiſſet, & de cuius nece toties conuentum eſt, à ſuis deſtitutus in Ducis fidem confugit ad Montium, Annonia. Rex fanum Quintini occupat. Dux Regijs repetentibus eũ Peronæ tradidit, ac ſtatim à Senatu dãnatus capite luit pœnas XIIII. Calend. Ianuarij.	
1476	16	Bellũ à Burgũdione in Heluetios ſuſceptu. Alphõſus Rex Luſitanorũ in Galliã uenit aduerſus Caſtulonenſes auxiliũ quærens: quod ut obtineret, pacẽ cõponere conabatur. Bis ſpoliatus, cæſus, atque in fugã compulſus Carolus Burgũdiæ Dux Non.	5437
1477	17	Ianua. (pridie Id. ut Aemyl. tradit) occiſus eſt ad Nancium à Renato Lotaringiæ duce fines ſuos recuperante auxilio potiſſimùm pecuniæ à Rege ſuppeditatæ, & exercitus Germanorũ. Hic finis opum, deliciarũ & triumphorũ domus Burgundionũ. Rex ob id negocia ſibi ex ſententia cedere exiſtimans, feſtinanter in Picardiã profectus, ut quas defuncti Ducis urbes ac loca poſſet recuperaret. Gandauenſes tanquam domini *Stathmi & diuerſoria curſorijs equis à rege primùm in Gallia cõſtituta.*	5438

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1477		Mariã Ducis fato functi unicã filiã apud ſe aſſeruabãt. Philippus Creperecors ad Regem defecit: quæ res non mediocre auxiliũ attulit. Princeps Arauſienſis Burgundiam utranq;, paucis urbibus exceptis, in regis ditionem facilè ſubdidit. Maria nubit Maximiliano Auſtriæ duci Cæſaris F. qui uenerat in Flandriam. IX. Cal. Septemb. Iacobus Arminiacus Nemoroſi Dux Lutetiæ gladio pcutitur.	5438
1478	18	Arauſienſis cum promiſſa nõ præſtarentur, defecit, & res in Burgundia perturbauit. ſuperior præfectus reuocatur. Carolus ab Ambœſia illuc miſſus Dolam	5439
1479	19	capit, atque omnia Regi ſubijcit. Heluetij primũ à rege ſtipẽdiũ accipiũt. Bellum in Morinis aduerſus regium exercitum. Maximilianus ſe uictorem putans, maiorem cladem accepit. Rex etiã cũ eo fœdus & pacem cupiebat, ſed quæ ſibi multo æquior & commodior foret.	5440
1480	20	Iohannes Ballua Cardinalis carcere liberatus.	5441
1481	21	Obitus Renati Andegauenſis ſenis Regis à Neapoli expulſi. Rex eius hæreditatem ſibi aſſeruit.	5442
1482	22	Maria Maximiliani coniunx ex equi lapſu, unde in febrim incidit, moritur, relictis Philippo & Margarita liberis. Nonnulli tradunt eam tunc grauidam fuiſſe. Populus Gandauenſis Maximilianum ad id adegit, ut deſponſa filia Margarita Delphino, cum rege tranſigeret, & quas terras & loca Rex peteret, ei concederet,	5443
1483	23	plura effecturi ſi poſſent, ut principis ſui	5444

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		opes potentiamque imminuerent atque debilitarent. Ea uerò annum attingens tertium in Franciam adducta. Anglus hoc facto illuſus, ac uehementer indignatus. Delphinus enim gener illi promiſſus erat. Hic Rex acri magno & uerſatili ingenio fuit: quod conſiſtere & conquieſcere illi non poterat. Hoc enim potitus, mox aliud affectabat cupiebátque. occultus, uehemens, atque omnium impatiens. Verùm id in primis cauebat, ne fortunæ quicquam cōmitteret, ſi uel aſtu uel ſimulatione uel alia quauis arte poſſet euadere. omnia ſcire cupiens, humilis fortunæ hominibus facilis, habitu modicus, cōciliandi peritiſſimus quos ſibi aut prodeſſe aut nocere poſſe intelligebat. ad ea quæ cautè moliebatur, nulli ſumptui parcens, in cæteris pecuniæ negligens & contemptor. Valetudinarius, ac iam ſubinde morbo laborans, aliud quàm quo uſus fuerat ſceptro ac diademate aſſumptis, Delphino filio cōſilium dedit, ne antiquos magiſtratus, amicos, familiares, miniſtros, commutaret. Hoc enim ſibi perquam incōmodè accidiſſe. Morti proximus, ſuſpicioſus, diffidēs aliȷs, timidus, qui nihil non tentauerat ut timeretur, ex qua re odium maximum contraxit. Preſſam nobilitatem primus ſeruire coegit, populo ſe formidabilem præbebat, uiam poſteris regibus muniens ad opes nimias & potentiam. Nemo unquam tantam præ ſe tulit religionem, oſſa & reliquias Diuorum ubiq; uenerabundè exoſculās.	

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1483		*Pauperibus eripiebat quæ templis largiretur. Populum tributis & uectigalibus plus uexauit quàm priorum regum quiſquam alius. Verùm ex quo æger eſſe cœpit, eum ſubleuare atque exonerare propoſuit. Iudiciorum controuerſias infinitas ferè, & tẽpus litigãdi breuius præſcribere: impoſturas, furta, rapinas, quæ à pragmaticis & forenſibus hominibus quotidie fiunt, abrogare atque omnino tollere ſtatuerat. Item morem & ius unũ per totam Galliam cõſtituere lingua uulgari comprehenſum, & libello breui expoſitum. Ad hæc pondus unum & menſurã. Niſi ergo morte præuẽtus fuiſſet (ut Philippus Cominius ac cæteri ſcriptores literis tradunt) plurimarũ in Gallia utilitatum author futurus erat. Illud autẽ ſilentio minimè prætereũdũ, ab eo ſene ueſtiendi rationem fuiſſe mutatã. Nam cultu lauto diuite magnifico exornatũ & cõſpicuũ ſe intuẽs, impenſe lætabatur. Medico ſuo, à quo de uitæ lõgitudine perſuaſus, & ut ſic loquar, incãtatus fuerat, decem millia aureorũ ſingulis mẽſibus dabat, ut uitã prorogaret. Nemo unquã tot hominibus & Diuis ſe cõmẽdauit. Obijt Pleſsiaci ad Turones III. Calen. Septẽb. aliquanto ſexagenario maior. Sepeliri uoluit Cleriaci in æde D. Mariæ.*	5444
1484	I	CAROLVS OCTAVVS LV. REX ANN. XIIII. *Conuentus trium ordinum in urbe Turonum Iulio menſe habitus. Conſtitutũ ut in Francia rector non eſſet. Regis pueri*	5445

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		cura & tutela ſorori Annæ Dominæ à Bello Ioco credita: quo indignatus Aurelianẽſis Dux, ac ꝓpterea diſsidiũ exortũ. Iohannes Dux Borbonij M. Eq.	
1485	2	Bellum in Britannos. Huic Regi corpus infirmũ & imbecillũ. Pater latinè ſcire noluerat. poſtea Gallicè didicit. In mẽſe Iunio annũ ferè XIIII. attingens conſecratus, ac Rex ſalutatus. Henricus Richemondus ſeptimus Ricardo exacto Angliæ regnum auxilio Gallorum recuperauit. Aurelianẽſes Duci ſuo in urbẽ uenięti, ut bellũ in regẽ pararet, portas occluſerunt.	5446
1486	3	Aurelianenſis in Britanniam contendit.	5447
1487	4		5448
1488	5	Ludouicus Tremollius XXVI. annos natus ſummus regis Præfectus. Lunæ die 5. Cal. Aug pugna ad Fanum Albini aduerſus Britannos. Dux Aurelianenſis & princeps Arauſienſis capti. VII. Id. Decemb. Franciſcus Britãniæ Dux obit. PAVLVS AEMYLIVS HVCVSQVE SCRIPSIT HISTORIAM.	5449
1489	6	Pax cum Britannis. Rex Margarita Maximiliani filia repudiata, Annam Britanniæ hæredem uxorem ducit, quã per legatum nuptam Maximiliano, ipſi eripiebat. Bellum Archiducis in Picardia. Philippus Creperecors illi reſtitit.	5450
1490	7	Anglus Britanno in auxiliũ cum uenisſet, Bononiam uſque pertraxit. Pax cum eo facta, pecunia certa ei numerata. poſtridie Atrebates proditione capti ab Ar-	5451

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1490		*chiducis militibus, qui Ambianos pariter opprimere conati ſunt. Tandem pax & ſoror Archiduci cum Comitatu Atrebatium datæ ſunt.*	5451
1491	8		5452
1492	9	*Rex religioſè nimis Ruſcinonis & Perpeniani Comitatus Hiſpano reddidit.*	5453
1493	10	*Expeditio de acquirendo regno Neapolitano. Petrus Dux Borbonij Rector Franciæ relictus.* *Principes & nobiles ſuis ſumptibus militabãt. Ludouicus Sfortia Dux Mediolani bellum hoc valde promouebat. Rex pridie Cal. Ianu. Romam ingreſſus eſt.*	5454
1494	11	*Papa pronunciauit Imperatorẽ Cõſtantinopol. Rex Alphonſus, & eius filius Ferdinandus Dux Calabriæ profugi in Siciliam ſe receperunt. Carolus regnũ obtinuit, ac Neapolim cum triumpho & põpa ingreſſus eſt. Gilberto à Mõte Penſerio pro rege illic relicto, Roma rediÿt.* *Collegium proſtitutarum Pœnitentiũ Lutetiæ inſtituitur. Vniuerſi Italiæ principes & ciuitates coeũt, ut obſeſſis itineribus reditu intercluderẽt Regẽ. pridie Non. Iul. pugna nobilis & victoria Fornoui ad Tarrũ. Rex perquã modicas copias habebat. Summi Duces Regis,* *Gya tribunus Militum,* *Iohannes Iacobus Triuultius Italus,* *Lud. Lucẽburgẽſis dominus Ligniaci,* *Ludouicus Tremollius,* *Ludouicus Dux Aurelianenſis ad Nouarã à Ludouico Sfortia grauiter premebatur. Rex victor in Eranciã reuertitur.*	5455

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Briſſonnetus epiſcopus Maclouien. Cardinalis Cancellarius Franciæ.	
1495	12	*Neapolis defecit ad Ferdinandũ Alphonſi filium. Galli Gilberto à Monte Penſerio mortuo in patriam rediere.*	5456
1496	13		5457
1497	14		5458
1498	1	VII. Id. April. Rex moritur repentè Ambœſiæ, nullis hæredibus relictis. conditus apud D. Dionyſium. Ludouicus Aurelianenſiũ & Valeſiorũ dux Rhemis rex inungitur 6. Cal. Iunij. LVDOVICVS DVODECIMVS LVI. REX ANN. XVII. Rex Scholæ Pariſienſis ſtatũ, ſtudioſorũ priuilegia reformare: fori pariter ac iudiciorũ abuſus emẽdare & tollere inſtituit. Schola tumultuata ſeditionem mouit.	5459
1499	2	Rex Anna Regis defuncti uidua Britanniæ Ducẽ uxorẽ accepit repudiata Iohanna Ludouici undecimi filia, cui prius Biturigũ Ducatũ cõceſſit: in quo reliquũ uitæ tẽpus exegit. Cal. Octob. Rotomagi rex parlamẽtũ Scacarij loco inſtituit, Georgij ab Ambœſia archiepiſcopi cõſilio. Mediolani expugnatio. Ludouicus Cremonã Venetis, à quibus ut in Italiã trãſcenderet ſolicitatus erat, reſtituit. Philippum Raueſtanũ Prætorẽ Genuenſibus dedit. domũ ſe recipiens, Iohannẽ Iacobũ Mediolani Præfectũ ſummum reliquit. III. Id. Octob. natalis Claudiæ Reginæ. VIII. Calend. Nouemb. Lutetiæ ruina pontis in Sequana, qui D. Mariæ dicitur. Robertus Gaguinus hucuſque ſcripſit.	5400

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1500	3	Iubileus. Mediolanũ à Ludouico Sfortia recuperatum Germanorum auxilio, ad quos ſe cum theſauris profugus receperat. Verùm paulò pòſt captus ipſe IIII. Id. April. in Franciam adductus, aliquot pòſt annis moritur. Aſcanius Cardinalis, ut fratris Ludouici liberi euaderent in Germaniam, curauit effecítque, ipſe tamen captus à Duce quodam Veneto, & Gallis in manus traditus eſt.	5461
1501	4	Philippus Archidux Auſtriæ per Galliam in Hiſpaniã iter faciẽs, apud Pariſios honorificentiſſimè excipitur 7. Cal. Decẽb.	5462
1502	5	Albiniacus ſummus Regis præfectus Neapolim à Fœderico recuperat, qui mortuo Ferdinando fratris filio regni ius ſibi uendicabat. Fœdericus & eius uxor captiui in Franciam adducti, humaniter tractantur à Rege. Suaſu Papæ Rex Philippum Rauaſtanum in Turcas miſit, ſed Venetorum culpa Galli ad Mitylenem uicti, magna calamitate accepta domum reuerterunt. Georgius ab Ambœſia Cardinalis in Francia Legatus.	5463
1503	6	Archidux ex Hiſpania reuerſus Lugdunum ſe cõfert, ubi pax inter Francos Hiſpanos, Cæſarem, Archiducẽ, eorúmque ſocios promulgatur. Archidux in Sebuſianos ad Margaritã ſororem Ducis Sabaudiæ Philiberti uxorẽ inuiſendã profectus eſt. Franci Neapoli expulſi. Hiſpanus pace uiolata Gonſallum Ferrandum miſit qui Neapolim aſtu ac dolo papæ Alexandri cepit. Ludouicus Ar-	5464

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		meniacus Nemoroſi Dux in pugna occiſus. Albiniacus & Paliſſa ſtrenuos & fortes ſe præſtiterunt: uerùm pecunia deſtituti fuere.	
			5465
1504	7		
1505	8	Fames & peſtilentia.	5466
1506	9	Rex Bononiam pulſo Iohãne Bentiuolo papæ Iulio reſtitui curat.	5467
1507	10	Genua deficit ductu infectoris cuiuſdam Pauli de Nouis, ſed mox à Gallis recuperatur. Paulus ille mari cum fugeret, captus, Genuæ capite punitur.	5468
			5469
1508	11		
1509	12	XV. Cal. Iunij pugna ad Carauagium contra Venetos in loco Aignadelli. Bartholomæus Daluianus ſuis uictis capitur. Brixia, Bergomũ, Crema, Cremona, cæteráque ex Ducatu Mediolanenſi loca in poteſtatem Regis uenere: à quo etiam Papa, Imperator, Hiſpanus ad recuperãdas urbes à Venetis occupatas adiuti. Venetorum imperium, Réſque publica propemodum deleta. Lugduni obitus Georgij ab Ambœſia Cardinalis in Francia Legati. tranſlatus Rotomagum, quod unicum eius erat ſacerdotium. An ſi alia cuperet, ea obtinere non poterat? O ſeculum fœlix hoc Rege, & tam excellenti uiro Regis conſiliario. Nullis negocijs aut belli neceßitatibus, quæ in Italia plurima obtigerunt, adduci Rex potuit, ut uectigalia ſuis ciuibus augeret: ad extremũ tamen intra fines à uicinis bello laceſſitus, coactus eſt aliquãto maiora tributa exigere.	5470

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1509		O Regem optimum, patrem patriæ, ac paſtorem populi.	5470
1510	13	Papa Iulius homo perfidioſus ad Venetos deficit, Hiſpanos, Germanos & Heluetios aduerſus regem ſolicitans. Morbus qui uulgo dictus eſt Coqueluche. Rex & Cæſar omnia experiuntur ut concilium habeatur: quod nunquã fieri	5471
1511	14	potuit. Primùm ad Turones conuenit eccleſia Gallica: deinde locus delectus eſt concilio, Lugdunum, Piſa, Mediolanum. Vaſto Fluſſas Dux Nemoroſi ſummus regis Præfectus Bononiam aduerſus pa-	5472
1512	15	pam expugnat, Heluetij in agrũ Mediolanenſem tranſcendunt. Brixia quæ ad Venetos deſciuerat, à Duce Nemoroſi ſtatim recepta, ferro & igni uaſtatur. Die ſacro paſchæ pugna ad Rauennam in Papæ Venetorũ & Hiſpanorũ copias. Franci uictores. Nemoroſi Dux in hoſtes excurrens cum parua manu, interceptus occiditur. Duces utriuſque partis lectiſsimi aut cæſi aut capti Rauenna deſtructa. Corpus Ducis Nemoroſi uictoris Mediolanum ad ſepulturam tranſlatum.	5473
1513	16	Iulius papa ſceleratus & uecors, Cæſarem, Anglum, Heluetios in Francos accendit, ſed interea moritur. Ferdinandus Hiſpaniæ Rex nullo meliori iure, quàm quòd utile & cõmodũ foret, Nauarræ regnum expulſo Iohanne Alebreto inuadit & occupat. Henricus VIII. Calitium egreſſus ui Picardiã intrat, certus auxilij à Cæſare & Flandris. Verùm ſe domũ recipere coactus, per	1474

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		Scotum Francorum ſocium & amicum perpetuum. Scoti uictores, ſed amiſſo rege in prælio. Bellum etiã à nobis in Anglos mari geſtum in ora Britanniæ. Pax inter regem & Venetos III. Non. Iunij publicata. Bartholo. Daluiano & Andrea Gritto liberatis & remißis. Franci Mediolanum & Italiam Heluetijs & Hiſpanis ibi tum potentioribus cedunt. Heluetij Burgundionũ Diuionem obſeſſum eunt. Ludouicus Tremollius prætor pecuniam ijs pollicitus, atque interea obſide dato Domino Meßierarũ, ut obſidionem ſoluant efficit. Anglus Morinos oppugnat. Excurſio & pugna Calcaria uulgò dicta. Longeuillanus Dux, Bayardus & Bußius captiui in Angliam ducuntur. Morini & Tornacenſes Anglo certis conditionibus ſeſe dedũt.	
1514	17	*Anna Regina è uiuis excedit 5. Id. Ian. Claudia & Renata liberis ſuperſtitibus. XV. Cal. Iunij Franciſcus Valeſius Dux Engoliſmenſium filiam Regis natu maiorem Claudiam ad D. Germanum in Laya ducit in matrimonium. Ducis Longeuillani captiui opera pax inter Reges facta ea lege, ut Francus Mariam Henrici ſororem uxorem accipiat. Nuptiæ ad Abbeuillam VII. Id. Octobris.*	5475
1515		*Ludouicus Cal. Ianuarij moritur, tranſlatus ad D. Dionyſium, & cum regina ſepultus.*	5476

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1515	1	FRANCISCVS VALESIVS PRIMVS, LVII REX, ANNOS XXXII. *Menſes tres & ſex dies. 25. Ianuarij* Rhemis Rex *inũgitur.*	5476
1516	2	Dux Borbonius *Magiſter equitũ creatur.* Rex *expeditionẽ ſuſcipit ut* Mediolanũ *recipiat.* Proſper *Colũna* Romanus *à* Leone *Põtifice* Mediolanenſibus *ſubſidio miſſus, apud uillã* Frãcã *à* Gallis *Hũbercurtio duce capitur, ad internecionẽ propè deletis aut captis* Mille & *quingentis quos ſecum habebat equitibus. Paulò pòſt maximo & fortiſſimo* Heluetiorũ *exercitu cæſo fugatóque, incredibili fortitudine & gloria* Mediolanum & *eius arcem* Rex *deditione capit, miſſo in* Gallias *captiuo* Maximiliano *Sfortia* Duce. Maria *Regis* Ludouici *mortui uidua* Duci Suffoctio *Anglo ſecundis nuptijs copupulatur, & in* Angliam *migrat.* *Fœdus initum cum* Heluetijs, *certa pecuniæ, quæ ſingulis annis illis penſitatur, pactione.* Rex *quoque cum* Pontifice Romano Leone *ſecundo pace facta conciliatur. Actum inter eos de pragmatica ſanctione abroganda.* *Sacerdotum, Monachorumq; comitia creandis eccleſiarũ Præſulibus ſublata, earúmque rerũ poteſtas Regi attributa.* Venia *uniuerſorum ſcelerum à Pontifice conceſſa, nomen dantibus & coniurantibus in* Turcam. Borbonius *pro* Rege Mediolanum *adminiſtrat.*	5477
1517	3	Maximilianus Cæſar *ſolicitatis ad defectionem à rege* Heluetiorum *aliquot*	5478

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		pagis, Mediolani obſidione fruſtra tentata, à Borbonio Duce pro Rege fuſus ac fugatus, in Germaniam ſe recipit. Rex Nauarræ è uiuis excedit. Pax inter Gallos & Hiſpanos. Deſponſata Carolo Arragonum Archiduci Lodoica Regis filia, quod pactū poſtea diſſolutū eſt. Abrogata publica ſanctio fremente & tumultuante uniuerſo clero gallico. Remiſſio & uenia ſcelerum omnium lata & edita publicè per uniuerſam Chriſtianorum ditionem, ijs qui ſua bona in expeditionem Turcicam erogarent, quæ Cruciada uocitata eſt. Cuius rei occaſione piorum hominum pecuniæ interuertuntur, & ſplendida furta committuntur: contra quæ Lutherus hæreſiarcha primum detonare incipit.	
1517	3	Naſcitur Regi filius Galliæ Delphinus nomine Franciſcus, ſacro lauachro tinctus apud Ambaſiam menſe Februario.	5478
1518	4	Naſcitur alter Regi filius Henricus apud D. Germani in Laia fanum, qui & ibidem Fonte ſacro aſpergitur. Ladiſlaus Vngariæ & Bohemiæ Rex moritur, cui ſuccedit Ludouicus eius filius. Fames per uniuerſam Germaniam.	5499
1519	5	Maximilianus Cæſar diem fatalem obit. Carolus Hiſpaniarum Rex Francofordiæ Imperator deſignatus.	5480
1520	6	Reges Franciæ & Britanniæ maxima pōpa apud Ardeam conueniunt & colloquuntur. Idem ſtatim faciunt Carolus Hiſpaniarū Rex, & Henricus Britāniæ.	5481
1521	7	Belgradum ciuitas Vngariæ Chriſtiano-	5482

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1521		rum propugnaculum à Turcis capitur. Bellum inter Carolũ, Cæſarẽ deſignatũ, & Gallos. Cæſariani cõiuratione cũ Franciſco Sfortia & Põtifice facta, rẽ Gallicã in Italia affligũt, & Mediolanũ recipiũt. Naſcitur tertius Regi filius nomine Cæſar. Cæſar Meſeriam in Campania fruſtra obſidet, propugantibus eam fortiſsimis Ducibus Anna Mõmorentio & Bayardo. Rex Cæſarem perſequitur, & in Flandriam fugat. Hiſdinum in agro Morinenſi à Gallis, quorum ductor erat Borbonius, expugnatur: arx uerò tormentis bellicis per aliquot dies concuſſa deditione capitur.	548
1522	8	Leo Pontifex moritur. Adrianus in eius locum Pontifex creatur. Galli Fontarabiam in confinio Hiſpaniæ capiunt & præſidio muniunt. Cæſariani poſt longã obſidionẽ Neruios, qui Tornacenſes dicuntur, cum ijs Rex aquarũ inundationibus interclusus copias auxiliares trãſmittere nõ poſſet, deditione capiũt, Flandriæq; ditioni ſubijciunt.	5483
1523	9	Latrones militari more incedentes & omnia longè lateq; diripientes duce Macloueo, qui ſe regem Guillotum dicebat, uincuntur & capiuntur. Ipſe Macloueus truncatis prius manibus, Pariſijs capitis ſupplicio afficitur, reliquo cadauere in quatuor partes diſſecto. Adrianus Pontifex moritur, in cuius locum Clemens ſeptimus ſufficitur. Angli cum Cæſarianis coniuncti exercitu contracto ad millia hominum trigin-	5484

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		ta poſteaquam arcem Hiſdinenſem duobus mẽſibus fruſtra obſediſſent, extremã Picardiæ orã latè populãtur & euaſtãt. Borbonius ad Cæſarẽ deficit, cum aliquot Galliæ nobilibus. Semina in terrã iacta, circa D. Martini feſtum gelu perempta. unde fames. Troia in Cãpaniã incendio flagrat. Rhodos inſula clariſsima, à Solymano Turcarum Imperatore poſt longam obſidionem deditione capitur.	
1524	10	Claudia Regina, Ludouici Regis filia moritur. Borbonius cum exercitu Hiſpanorum, Germanorum & Italorum Maſsiliam fruſtra obſidet, quem Rex perſequutus, quum Longobardiam ferè totam armis recepiſſet, obſeſſa Papia, menſe Februario ac fatali fortuna ac infelici prælio, dum fortiter pugnaret, à Cæſarianis capitur.	5485
1525	11	Rex ex Italia in Hiſpaniam ad Cæſarem concordiæ ineundæ & firmandæ cauſa ſuis nauibus traijcit. Seditio ruſticorum per Germaniam penè peſtilẽs oborta. Eorũ in Lotaringia cædes ingens à Ducis fratribus edita. Rex pace cũ Carolo Hiſpaniarũ Rege iniquis cõditionibus fœdere Madriciano facta, ĩ Galliã reuertitur, duobus filijs natu maioribus in Hiſpaniã obſidibus miſsis.	5486
1526	12	Turcarũ Imperator Vngariam igne & ferro uaſtat, Budã diripit, Ludouico Rege cum exercitu conciſo Viennã obſidet. Ianus Laſcaris ſtipendio mille ducentorũ Francicorũ in annos ſingulos à Rege accepto, Literas Græcas in Gallia diſſeminat.	5487

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1526		Ferdinandus Archidux Auſtriæ, Vngariæ & Bohemiæ Rex deſignatur.	5487
1527	13	Roma capitur à Borbonio & Cæſarianis, uexatur, diripitur. Borbonius inter primos murum ſcandens occiditur. Clemens Pontifex captiuus 40000 aureorum millibus ab hoſtibus redimitur. Quæſtiones repetundarum in Gallia exercentur. Iacobus Belnenſis Samblaciani dominus, primæ authoritatis uir, extremæ ſenectutis, peculatus conuictus ſuſpenditur. Quod ſupplicium reliqui quæſtores & rei nummariæ præfecti ueriti, in exiliũ profugiunt: ex quo retractus Poncherius uir & generis nobilitate & opibus inſignis fide à rege accepta reuerſus, cum Gentilis Itali Præſidis fraude literis quibuſdam remotis ſuam innocentiam, quod promiſerat, probare non poſſet, pari pœna punitur. Rex Britanniæ uxorem ſuam Cæſaris materteram, improbãtibus Pontifice & theologis, alterius amore captus repudiat. Cardinalis Dyortius Britannus, epiſcopus Eboracenſis, pompa, ſplẽdore & faſtu inuſitato, Legatus ad Ambianos Regem conuenit. Renouatum fœdus inter Franciæ & Britanniæ Reges.	5488
1528	14	Reges Galliæ & Angliæ per ſuos fœciales Cæſari bellum indicunt. Bellum renouatum eſt, miſſo cum exercitu Lautreco in Italiã in Pontificis ſubſidium, qui expugnata Papia & multis alijs arcibus oppidisq́;, cũ diutius opinione in obſidione Neapolis fraude Andreæ	5489

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		Nauarchi quia ad Cæſarianos defecerat, peſte in exercitu graßante, uitam cum morte commutat.	
		Induciæ octo menſiũ inter Reges Galliæ, Britanniæ & Cæſarem.	
		Ferrariæ Dux Renatam reginæ ſororẽ alterã Ludouici regis filiam uxorẽ ducit.	
		Legatus Vngariæ à Vayuoda auxilij cõtra Ferdinãdum impetrandi cauſa, Lutetiam uenit. Eodem tempore fœcialis à Cæſare in Palatium extructo ibidem theatro, in quo Rex cum nobilitate conſidebat admittitur: qui quia literas nõ attulerat à Cæſare, nõ auditus remittitur.	
1529	15	*Ludouicus Berquinus homo doctus & nobilis pro hæretico comburitur.*	5490
		Pax Cameraci Heroidum cõuentu inter Pontificem, Cæſarem, Reges Britanniæ & Vngariæ ſancita.	
		Præſtantißima & nobilißima ædificia multis in locis à Rege excitantur.	
		Lutetiæ ſceleratus quidam in platea Malbertina cædis heri ſui conuictus, laqueo ſuſpenditur: & dehinc ceruice non fracta, uiuit.	
1530	16	*Maximilianus Sfortia Lutetiæ moritur, apud Carmelitas ſepultus.*	5491
		Cæſar Bononiæ à Pontifice diademate Imperiali die D. Mathiæ feſto donatur.	
		Leonora Cæſaris ſoror Regi deſpoſata, cũ Regijs liberis duobus auri milionibus redẽptis, in Gallias uenit, & maximo nobiliũ populiq́; plauſu & gaudio excipitur.	
		Rex bonarũ artium & literarum omniũ ſtudioſißimus, ut eas quàm lõgißimè &	

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		latiſsimè diffunderet, incōparabili Regij ſceptri tum ornamēto & omniū mortalium cōmodo Gulielmo Budæo & Iohanne Bellaio hortantibus, Pariſijs doctiſsimos homines in literis Hebraicis & Græcis atque etiam mathematicis honeſtis ſtipendijs publicos pfeſſores inſtituit. Quod quum plauſibiliter excipi, & feliciter ſuccedere animaduerteret, Petro Caſtellano agnanoſte ſuo authore, prioribus alios in literis Latinis, Medicina, & Philoſophia adiungit, & primorum numerum adauget. quo facto Academiā Pariſienſem uelut opulentiſsimum literarū emporium breui florentiſsimam reddit. Idem locum inſigni amplitudine trans Sequanā è regione Luparæ metatus deſignat, ubi gymnaſium literarum omniū opinione maius, extrueret: quod Francicorum centum millibus annuo cenſu dotare inſtituebat: in quo Gymnaſiarcha, profeſſores, ſacrifici, & lecti adoleſcentes egregia indole ſupra ſexcentos in literis educarentur, quod bellis uigentibus exequi non poteſt: quam gloriam HENRICVM qui hodie regnat, manet. Vt quemadmodū profeſſores literarum & alia patris laudanda inſtituta religioſe cōſeruat, ſic & hoc gymnaſium extruat, quod uelut arcem literarum hoſtibus in futurum opponat.	
		Florentia Cæſaris auxilijs à Pontifice obſeſſa deditionem facit. Princeps Auriſiacus tormento bellico interit.	
		Clemens Pontifex inclementer & in-	

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		humaniter in ciues Florentinos ſæuit. *Margarita Flandrorum gubernatrix Cæſaris amita uiuere deſinit.*	
1531	17	*Equites Hieroſolymitanæ militiæ Modonem in Pellopõneſſo occupatũ à Turcis capiunt & diripiũt. Cæſar in Germania hæreſes uarias maximo Germaniæ & totius orbis Chriſtiani malo excitatas, & in dies magis atque magis pullulantes comitijs omniũ Imperij ordinũ indictis extinguere conatur, ſed fruſtra.* *Rex ad uim nobilitatis inhibendã & caſtigandã, apud Pictauos & Cœnomanos reliquóſque horũ accolas & uicinos, qua uiolatis magiſtratibus & legibus ſpretis impunè ille in alienas poſſeſſiones eccleſiaſticas & ꝓphanas inuadebãt, cõuẽtus iuridicos extra ordinẽ indicit, præſidioq́; armatorũ quàm maximo Chandioueo rerum capitalium Præfecto duce, repreſſa nobilium inſolenti temeritate, de plurimis ſupplicium capitale ſumptum.* *Edictum contra falſum teſtimonium dicentes, & pactorum literarúmque adulteratores, ut capite plectantur exit.* *Regis mater in fata concedit.*	5492
1532	18	*Reges Galliæ & Britãniæ rurſus coeunt Boloniæ primum, deinde Caletij, & uetera fœdera renouant, ínque ſeſe mutuo hoſpitaliter excipientes, nullum magnificentiæ genus prætermittunt.* *Res monetalis rei nummariæ Præfectorum auaritia ualde corrupta & deprauata, edicto Regio corrigitur.* *Edictum contra eos qui armati in-*	5493

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1532		cedunt & ui utuntur, capitale. Rex Britanniæ Religionis tragœdiā inceptat, ſe caput eccleſiæ dici imperat, Pontificis Ro. memoriā è ſacris omnibus eradit, monachos omnes ſuis poſſeſsionibus exuit, exilioq; multat. Eorū bona partim fiſco regio, partim nobilibus ut ſibi in hoc ſuo iure tutando adiutores eſſent, attribuit: quem propterea Pontifex Romanus eccleſiaſtico anathemate publicè execratur, eíque regnum abrogat, & primo occupanti donat. Turcæ maximo exercitu Viennā obſident Duce Solymano, cui occurrens Carolus Cæſar cum omnibus Imperij ordinibus, Turcas obſidionem ſoluere & retrofugere cogit, 24000 excurſorū ad internecionem cæſis.	5493
1533	20	Pontifex & Rex Maſsiliæ conueniunt: cōſilia ineunt hæreſum opprimendarum, & Mediolani recuperandi. Pōtificis neptis deſpondetur Henrico Valeſio ſecundo regis filio. Legionarij ad exemplum Romanorū à Rege ſeptē diuerſis Regni Francici partibus inſtituti, deq; eorum militari diſciplina libri diſertiſsimè ab ipſo rege ſcripti.	5494
1534	21	Clemens ſeptimus Pontifex moritur, in cuius locum Paulus tertius ſubſtituitur. Solymanus Turcarum Imperator, multis rebus præclarè geſtis, demum à Sophi Perſarum Rege in Perſide maxima ſuorum ſtrage uincitur & fugatur. Libelli famoſi in regia aula cōpilatim Lutetiæ multisq; in Franciæ urbibus ſa-	5495

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		cramentariorũ coniuratione teterrima, eadem nocte menſe Octobri contra ſacroſanctum Euchariſtiæ ſacramentũ & miſſam affixi:ad quorum ſcelus expiandum, Rex publicas ſupplicationes indicit: quas obiens, à D. Germani prope Luparam fano, ad D. Virginis ſolenni Lampadephoria cum maximo Cardinalium epiſcoporum & nobilium cœtu, capite nudo tædam ardentẽ manibus geſtans, religioſe progreditur. Eodem die Lutherani aliquot uiui publicè exuſti. *Ionas triremũ apud Maſsiliam præfectus, latrocinijs cõpluribus infamis, & læſæ maieſtatis cõuictus, ceruice truncatur.*	
1535	21	*Antonius à Prato Cancellarius moritur. In eius locũ Antonius à Burgo ſufficitur. Gouleta & Tunetũ in Africa expugnantur à Cæſare magna Barbarorum edita ſtrage. Venia publica à rege clementiſsimo data Lutheranæ ſectæ affinibus omnibus, cõuictis & eius ergo exulibus, modo reſipiſcerent, & errorẽ abiurarent. Lex cõtra latrones lata ſalutaris admodum omnibus peregrinãtibus & iter facientibus, ut pedibus, brachijs, dorſi ſpina & ceruice fracta & cõquaſſata tandiu ſublimes in rota uiuant, quandiu animã de cælo trahere poterunt.* *Rex Legionarios uarijs in locis recenſet & armat. Allobrogum oppida & arces ferè omnes & Taurinum occupat.* *Cæſar Africæ uictor triumphans Romam ingreditur. Franciſcus Galliæ Delphinus regis primogenitus Antonij Lææ*	5496

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1535		*impulſu à ſcelerato quodam* Italo *ueneno potionatus.* Lugduni *interit.* V*eneficus à quatuor equis in partes contrarias actis diſtrahitur.* Marchio Salluſianus *perfide ad* Cæſarem *deficit.* *Bellum inter* Regē *&* Cæſarē *exardeſcit.* Cæſar *in* Prouinciam Narbonenſem *maximum exercitum adducit.* Rex Cæſari *occurrens & loco opportuno caſtrametatus interclußo eidem omni commeatu, & ulterius progrediendi omni ſpe ſublata, ad eam deſperationem adducit, ut leuioribus excurſionibus fame & dyſenteria bona exercitus parte amiſſa, in* Italiam *re infecta retro abire compulerit.* H*annonij &* Flandri Peronam *fruſtra obſident, à qua eadem die obſidionem ſoluunt, qua* Cæſar *in* Italiam *pedem referre cœpit.* I*acobus* Scotiæ *rex amicitiæ ueteris quæ olim* Scotis *cum* Francis *interceßit, interpollandæ &* Regis *uidendi eiúſque affinitatis cupidißimus, in* Galliam *uenit: cui in matrimonium collocatur* Magdalena Regis *filia celeberrimo nobilium uniuerſi regni comitatu, ſplendore etiam, ornatu, apparatu & magnificentia incomparabili.*	5496
1536	22	*Alexander medices* Florentiæ *Dux,* Cæſaris *gener, à* Laurentio *propinquo ſuo per noctem in loco ſecreto occiditur.* Rex H*iſdinum in agro* Morinenſi *arcem longè munitißimam poſt longam oppugnationem deditione capit.* Fanum Pauli *non longè dißitum foſ-*	5497

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		ſa, aggeribus, & propugnaculis ualidóque præſidio munit. *Præſes* Gentilis Italus, *falſi peculatúſq; reus in carcerem coniÿcitur, & aliquanto poſt in publico patibulo appenditur.* *Cæſariani conflato magno exercitu fanum* Pauli *obſident, ui expugnant, cæſis* Gallis *omnibus in præſidio relictis.* Hinc Monſtrolium *deditione capiunt, utrunque incendunt: poſtremo* Morinum *arctiſsima obſidione cingunt, in quod cum commeatum noctu & militem recentem intuliſſent* Gallorum Duces *aliquot primæ nobilitatis, à* Cæſarianis *ferè omnes capti ſunt.* Inducÿs *demum in decem menſes pactis,* Cæſariani *ſoluta obſidione diſcedunt.* Magdalena Regis *filia regina* Scotiæ *tabe interit.* Maximus Gallorum *exercitus ductu atque auſpicÿs* Henrici Delphini *in agrum* Faurinenſem *mittitur, à quibus* SuZa, Moncallerio, *multíſque alÿs arcibus & oppidis expugnatis, ultra* Padum Cæſariani *longè pelluntur.* Induciæ *cum* Cæſarianis *in triennium pactæ.*	
1537	23	Anna Mommorentius *magnus equitum magiſter creatur.* Turris *bellica quæ eſt* Pariſÿs *ad montem* Antonÿ *in qua maxima uis nitri ſulfuriſq; & bombardici pulueris aſſeruabantur, fulmine ad imum diſcuſſa eſt, ſaxis in loca uicina & trans* Sequanam *iactis, quibus ædificia plurima afflicta & conquaſſata.*	5498

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1537		Pontificis, Cæſaris & Regis apud Niciā in Prouincia cōuentus, ubi cum poſt longas & multas diſceptationes pax conciliari non poſſet, Induciæ in decem annos ſanciuntur. Antonius à Burgo Cancellarius moritur. In eius locū iuris Præfectus Poyetus Curiæ Præſes ſufficitur.	5498
1538	24	Imperatoris uxor uita defungitur. Quia Procuratorum & Patronorum ſinuoſis litium uoluminibus & calumnijs in foro uelut labyrintho inexplicabili magna fortunarum ſuarum Galli uerſabātur, lata lex de litibus forenſibus certo compendio decidendis, & cito ad exitum perducendis. Lata item alia de Magiſtratibus & Rēp. adminiſtrātibus, ut ijs in locis agerent, quibus præeſſent: quæ tamen ut prius hominū improbitate & fraude ſenſim exoleuerūt, & maximo hominū malo obſeruari deſierunt.	5499
1539	25	Gandauenſes imperioſi & ſeditioſi homines ſuorum priuilegiorū monumenta ſuis archiuis à Maria Vngariæ regina Cæſaris ſorore Belgicæ Cæſarianæ rectrice ſibi ſublata queſti, res nouas meditantur: aduerſus reginā inſurgūt: ſuos magiſtratus capite puniunt: à Cæſare deficere ad Regē parāt: quorū Legati à rege auditi nō impetratis in gratiā Cæſaris quæ poſtulabant domum remittuntur. Cæſar accepta Regis fide per Gallias nullo regio ornatu, ſed hominis priuati habitu pluſquā mediocri, ex Hiſpania in Flandriā trāſit. Cui à Rege, eius liberis & tota nobilitate obuiam itum eſt ad	5500

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
		radices uſque montiũ pyreneorũ: qui deinde p̄ omnes Regni Gallici ciuitates incredibili apparatu, pompa, ſplendoreq́; & magnificẽtia, oblatíſque ſummis muneribus, applaudentibus & gratulantibus populi Gallici omnibus ordinibus exceptus, & ubiuis locorum poteſtate pluſquam regia quantũ uoluit uſus, Valentianas uſque nobilißimo frequentiſſimóque comitatu deducitur. Ardea, Franciæ contra Anglos & Flandros propugnaculum, foßis altis mœnibus & aggeribus maximo ſumptu intra menſes paucos munitur.	
1540	26	Cæſar Gandauum cum exercitu iuſto peditum Germanorum, equitumq́; Hãnoniorum & Arteſienſium ingreſſus, cum prius ciuibus per ſuos Duces oratione blãda omnia arma abijcienda & ſuam clementiam implorandam perſuaſiſſet, de ſeditioſis quæſtionem magna ſeueritate exercet: præcipua capita morte plectit: maximum aliorum numerum laqueo in collum inſerto, ſuis pedibus aduolui, & ſuam miſericordiam implorare imperat: omnium opificum (quorum genera duo & ſexaginta erant) ædificia publica, tormenta bellica, uexilla, uaſa argentea, pecuniam & poſſeßiones fiſco ſuo adiudicat: & demum oppreſſa, omni qua ſemper uſi fuerant libertate, eorũ ſumptu in D. Bauonis monaſterio arcem inuſitatæ magnitudinis ad domandã eorundẽ ferociã & Barbariã excitari & extrui curat. Dux Cliuenſis quem Gueldrenſes	5501

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
1540		*poſt ſui Ducis mortem cum eius teſtamento tum ſponte ſua patronum & pro Duce ſibi adſciuerant, accepta à Ferdinando Cæſaris fratre fide, Gandauum ad Cæſarem uenit, à quo cõtemptim acceptus, re infecta diſcedit.* *Anglus Rex Mariam Cliuenſem Ducis Cliuenſis ſororem quarto coniugio uxorem ducit, & paulò poſt repudiat, quinta ſanguinis Anglici formoſiſſima ſuperducta, quam adulterij ream nõ ita longo interiecto tẽpore, ut ſecũdũ quã hæc ſanguinis propinquitate contingebat capite multat. Philippus Chabotius Thalaſſiarchus primo apud Regem gratiæ loco peculatus cauſam in grauiſsimo iudicum ex omnibus prouincijs Francici regni coactorum cõſeſſu dicere cogitur. dãnatione omnibus honoribus exutus, regis beneficio poſtea in integrum reſtituitur.* *Iohãnes Vayuoda Vngariæ rex moritur, relicto infante ſub tutela Georgij Monachi, qui ſtatim Tranſsyluaniam totam, Budam, Peſtam, & quod reliquum in Vngariæ, Vayuodæ patri parebat, in pueri uerba iurare cogit. quod intelligẽs Ferdinãdus, comitijs quibus Hagenoæ Cæſaris nomine præſidebat relictis, cum exercitu Budam obſidet, à qua Turcico exercitu quammaximo ſuperueniente, funditur & fugatur, cæſis ferè in Danubij tranſitu omnibus ſuis. Buda Turca potitus Vayuodæ filium cum matre in Tranſſyluaniam relegat.*	5501
1541	27	*Cæſar Ratisbonæ alia comitia indicit.*	5502

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
		Agitur de componendis circa religionem controuerſijs, quam ad rem terni utrinque deliguntur, quibus conuenire nō ualentibus, res tota ad futurum concilium remittitur. Bellum decernitur ſumptibus Imperij terra & mari gerendū cōtra Turcam. Dux Cleuenſis ad Regē Galliæ ſe confert, & cum eo fœdere coniungitur, pacta illi & promiſſa in matrimonium Margarita Regis & reginæ Nauarræ unica filia. Salinariæ uectigalia noua ratione cōſtituta uocatis in iudiciū qui ijs exigēdis præfuerāt, & tādem lite de eorum bonis æſtimata damnatis. Cæſar Fregoſius & Antonius Rinconius Regis Legati Venetias per Padum nauigio petentes, à Cæſarianis immaniter contra ius gentium occiduntur. Cæſaris in Argeriam Africæ expeditio ſub autumni finem, naufragium & clades ingens accepta. Germanorum exercitus prò recipienda Buda in Vngariam duce Marchione Brandeburgenſi miſſus, ad Peſtam Ducum ſocordia & rei militaris neglecta diſciplina funditur, fugatur & profligatur. Poyetus Cancellarius ſordium, corruptellæ & compilationum reus, carceri apud Biturigas includitur. In cuius locum Montelonius Curiæ Pariſienſis præſes Cancellarium agit.	
1542	28	Rex Legatos ad Cæſarem mittit, ut cæſorum Legatorum noxam ſibi expiaret, & de Mediolani iure ſibi ſatisfaceret,	5503

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1542		*Legati cum nihil impetraſſent, bellum cruentiſſimum excitatum. Longiuallius cum decem inferioris Germaniæ peditum millibus per mediam Brabantiam iter facit, arces & oppida uaſtat, munitaq; loca pecunia multat: Louanienſes & Antuerpienſes terret: Principem Auriſiacum cæſis aut captis tribus Germanorum millibus in fugam uertit.* *Cæſariani Cliuenſis ditionem igne & ferro uaſtant, latè populantur, arcéſque & oppida munitiora capiunt, quos Gulielmus Dux habito Ruremũdæ delectu, ex omnibus locis facilè præterquã Symbergo expellit.* *Carolus Dux Aurelianorum Regis filius Yuoidium expugnat. Hinc Viroetonium Arlunũ Leucẽburgumq; & omnes Ducatus eius arces & oppida capit munítque.* *Dux Vindocinenſis Regis in Picardia Legatus in Septentrionali Belgicæ parte Tornehanenſem arcem nobiliſſimam capit, & ſolo æquat: Flandros Comite Rencio eos ducente fundit, fugatq;. Lilerium oppidum aliaq; caſtella in Arteſienſibus capit.* *Rex Perpenianum in Hiſpaniæ & Galliæ confinio Delphino cum ingentibus copijs præmiſſo, obſidet, oppugnat & tormentis bellicis concutit: ipſe cum præcipuo exercitus robore ſubſequitur. quod cum à decem Hiſpanorum millibus per deuios ſaltus clam Gallis intromiſſis defenderetur, aquiſque ſub Autumni finẽ*	5503

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		magna ui inundantibus, caſtra infeſtarentur, capere non potuit. Rex Rupellanos *& marinarũ inſularũ incolas, qui ob ſalinarum uectigalia nouos motus concitauerant, iratus, cum armatis copijs adit: uerum pueris & inermi plebe miſericordiam eius ſubinde implorantibus, ueniam concedit, & rebellionis ſeminaria in ipſo exortu extinguit.* Rex Scotiæ *uita defungitur.*	
1543	29	Cæſariani Hymbergo *in* Cliuiam *dum commeatum & militem recentem immittere uolunt, cum* Cliuenſibus *atroci prælio confligunt: & cum eorum equitatum in fugam uertiſſent, peditatũ omnẽ ſuum immani ſtrage cum omnibus tormentis bellicis & commeatu quem importabant amittunt, præclarámque uictoriam* Cliuenſibus *tradunt.* Rex *ſingulis oppidis regni* Francici *pro rata parte ingentem pecuniæ ſummã ad ſtipendiũ quinquaginta peditum millibus diſſoluendum extra ordinem imperat: equitatum nobilium euocatorũ præſto eſſe ad certam diem iubet, & ingenti exercitu collecto, ad* Marolias *in* Hannoniam *progreſſus,* Landricium *capit, foßáque, aggeribus, mœnibus, propugnaculis, & ualido præſidio munit.* Cæſar *ex* Hiſpania Tarracone Genuam Ligurum *appulſus, in* Germaniã *tranſit, ubi collectis ingentibus copijs,* Durã Cliuenſiũ *præſidio defenſam, ui expugnat, incendit, diripit: qua clade conſternatus* Gulielmus Dux, *& à ſuis proditus, ad*	5504

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mūdi
1543		Cæſaris pedes ſupplex abiectus, ueniam impetrat, traditus Cæſari Gueldrēſis Ducatus omnibus oppidis lōge munitiſſimis. Motoloneus Procancellarius in fata cōcedit. In cuius locum Errautius Chemanæus præſes Taurinenſis ſubſtituitur. Angli cum Cæſare confœderati, ad decem millia cum Cæſarianis Landricium aucta obſidione cingūt, quo Cæſare quoque rebus in Gueldria confectis, omnes ſuas uires conuertit. Rex inſtante hyeme omnibus ſuis copijs obſeſſis, ſubſidio ueniens, pulſa & loco mota Cæſariani exercitus parte, quæ cis fluuiolum caſtra habebat, cum inſpectante Cæſare commeatum in oppidū & recentem militē quantum uoluit introduxiſſet, in Galliā paucis deſideratis incolumis reuertitur. Claſſis Turcica Aenobarbo duce Niciā capit, uaſtat, diripit, homines in ſeruitutē abducit: uerū arcem diu fruſtra obſidet. Cæſariani duce Gulielmo Funeſtemburgi homine fidei lubricæ, & à Frācis perfuga, quædam loca munita in Barris recipiunt, & Leucemburgum obſident. Verum ſtatim à Gallis ductore Iano Caraciolo Principe Melphitano pulſi & fugati, obſidionem ſoluunt. Angli in agro Bolonienſi cædes crudeles edunt.	5504
1544	30	Delphino filius primogenitus naſcitur apud Aquæ bellæ fontē, & ibidem paulò poſt ſacro lauachro aſpergitur. Franciſcus Anguineus Vindocinenſis Ducis frater, regij ſanguinis & ſpiritus, iu-	5505

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mūdi
		uenis, Alpinarum gentium Prorex, Carignianum obſidet: & fuſis conciſiſq; hoſtium Cæſarianorum uiginti millibus, quorum Dux Alphonſus Daualus Vaſti Marchio erat, memorabili uirtute, illuſtriſsima uictoria apud Ceriſoliū potitur, & Carignianum deditione recipit. Cæſar poſteaquam Regem Franciæ Spiræ in comitijs magna contentione hoſtem imperij pronunciari curaſſet, & cū eo Henricus Anglorum rex conſpiratus, collectis ingentibus exercitibus, in Galliam irrumpūt. Cæſar in Leucemburgum militibus in præſidio relictis fame laborantibus, deditione primum recipit. hinc trāſgreſſus in Campaniam Ligniacum in conualle montibus interclusum, quòd loco iniquo propugnari facilè non poſſet, expugnat: deinde Sandizeriū poſt longam obſidionē̃ deditione capit. Hinc ſequuta Lutetiæ trepidatio ingens, urbis præfectorū ignauia excitata. Cumq; Cathalanū perueniſſet, de ineunda cū Rege cōcordia monacho Hiſpano internuntio agit: concepta pacis capita cum Rex non aſpernaretur, Cæſar ſancita pace ꝑ Sueſſiones retro Cameracum & in Flandriā ſe recipit. Anglus ab Oceano Britannico cum Monſtrolium & Boloniam arctiſsimè obſediſſet, hanc demum Ducum ignauia malè defenſam deditione capit. Hinc Richerij fanum incendit, & omnē agrum miræ fertilitatis euaſtat: ſed aduentante Regis exercitu, properè in Angliam cum exercitu refugit.	

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi
1545	31	Claſsis Gallica trecentis & amplius nauibus inſtructa, maris imperio potitur, & ora Britannica lecta Anglos in portus refugere cogit. Boloniam quoque rex cum ingenti exercitu proficiſcitur. Cúmque eam capiendi ſpes non eſſet, ad reprimendas Anglorũ excurſiones arx munitiſsima in littore excitata, in quã etiã præſidium quàm maximum impoſitum. Dux Aurelianus febri peſtifera non procul à Caſtris regijs interit.	5506
1546	32	Iſabella Henrico Delphino filia naſcitur, & ſacra lotione apud Aquæbellæ fontem tingitur. Rei frumentariæ caritas longè maxima in Gallia & propè fames. Pax inter Francos & Anglos hac conditione coit, ut intra octauũ annũ Franciæ Rex magnam pecuniæ ſummam penſitaret, ea perſoluta, Boloniam recepturus: Bolonia interim tanquam obſes penes Britannos eſſet. Cæſar cõiuratione cum Pontifice facta, aduerſus Germaniæ Principes & ciuitates imperiales Lutheranæ factionis, expeditionem ſuſcipit, à quibus circa Ratisbonam arctiſsimè obſeſſus periclitatur: demũ ſuppetias ei ferentibus copijs Flandricis, quarũ ductor erat Burenſis comes, & inſurgentibus Ferdinãdo cũ Bohemis & Mauritio Saxone, in Saxoniæ Ducatum, exercitus Germanorum, in quo ſupra ſexaginta armatorum millia erant, diſsipatur & fugatur, & hinc Cæſar Virtembergenſi Duce omnibus facultatibus	5507

Anni Chriſti	Anni Regni		Anni Mũdi
		exuto, captiſque Duce Saxoniæ Lantgrauióque Heſſæ, multatiſque ingẽti pecunia ciuitatibus omnibus quæ contra ſe arma tulerãt, late rerum in Germania potitur. *Errautius Chemanæus Procancellarius occidit. In cuius locũ Oliuarius ſuffectus.* *Anguianus arcula in caput ludicro ab æqualibus illiſa interit.*	
		Henricus Britanniæ Rex fato concedit, Eduardo filio octo annos nato Regni hærede relicto, cui mandato regio regia pompa Lutetiæ iuſta perſoluta. *Franciſcus Galliarum Rex non ita multo poſt in arce Rambuletana febre continua atrociſsimè conflictatur, qui poſt pœnitentiam incredibilem, & confeſsionem noxiarum contractarum cum ad ſacroſanctum Euchariſtiæ ſacramentum, unctionis ſacræ extremũ addidiſſet, filiúmque ſalutaribus præceptis eloquentia diuina ad Regni capeſſendi adminiſtrationem exhortatus eſſet, in Chriſti ſanguinis pro noſtris delictis effuſionem tota ſalutis fiducia collocata, quã ad rem Caſtellanus Matiſconum epiſcopus diuinam ei operam nauauit, decima octaua à morbi primordijs die animam agit.*	
1547	I	HENRICVS II. VALESIVS F. LVIII. REX *Rhemis ſacratur & coronatur* VII. *Cal.. Auſtuſti.*	5508

Anni Chriſti	*Anni Regni*		*Anni Mũdi*

Anni Christi	Anni Regni		Anni Mũdi